

Programmabegroting 2018

Gemeente Dronten

Besluitvorming

College: 26 september 2017

Raad: 9 november 2017

Inhoudsopgave

1 Aanbiedingsnota.....	4
2 Recapitulatie per Programma	11
3 Beleidsbegroting.....	13
3.1 Programmaplan.....	13
Programma 0 Bestuur en ondersteuning.....	14
Programma 1 Veiligheid	30
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	33
Programma 3 Economie	37
Programma 4 Onderwijs.....	41
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	45
Programma 6 Sociaal domein.....	49
Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	56
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	59
3.2 Paragrafen	64
Paragraaf lokale heffingen	65
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	70
Paragraaf grondbeleid.....	84
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	93
Paragraaf bedrijfsvoering	96
Paragraaf verbonden partijen	100
Paragraaf financiering	111
Paragraaf subsidies.....	114
Paragraaf informatisering.....	116
4 Financiële begroting	119
Overzicht van baten en lasten en de toelichting.....	119
Financiële positie en de toelichting.....	124
Bijlage Afkortingenlijst	127

1 Aanbiedingsnota

Aan de leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Met trots presenteren wij u hierbij de laatste begroting uit onze collegeperiode, waarbij we terugkijken op het grotendeels succesvol realiseren van het Collegeprogramma 2014-2018. Ook sluiten we met een structureel positief meerjarenperspectief. Daarmee bieden wij het nieuwe college een goede basis om op voort te borduren.

Aan de laatste afronding van het collegeprogramma wordt nu gewerkt. Zo zijn de werkzaamheden voor de herinrichting van De Noord na de zomervakantie 2017 begonnen en zullen die binnen de collegeperiode zijn afgerond.

Het Meerpaal Plein is vernieuwd en levert daardoor aanzienlijk meer activiteit en daarmee levendigheid op en rond het plein. Ook het parkeerterrein van locatie Steenberg is gerevitaliseerd en verhoogd de kwaliteit van de leefbaarheid in die omgeving.

Bron: Collegeprogramma 2014-2018

Met de transities ten aanzien van jeugd, participatie en zorg heeft de gemeente er vanaf 2015 een enorme extra taak bij gekregen, waarbij Dronten meerdere keren landelijk als één van de koplopers is uitgelicht. Ook uit de eerste evaluatie, bijna 2 jaar na de start, blijkt dat Dronten uitermate goed gepresteerd heeft.

Ten aanzien van een veiliger leefomgeving zijn meerdere initiatieven gestart, waarbij we Project Waaks en Burgernet uitlichten. Deze initiatieven tonen aan dat juist burgerparticipatie succesvol kan leiden tot een veiliger leefomgeving. Er is ook meer aandacht gekomen voor sportevenementen; zo is onder andere het Nederlands Kampioenschap tijdrijden voor wielerploegen weer terug in Dronten en bevestigt daarmee het imago van de gemeente: 'Dronten geeft je de ruimte'.

Dronten speelt ook steeds meer een prominente rol binnen de Agrofood en weet dat vanuit de benadering van samenwerking tussen de vier O's (Onderwijs, Ondernemers, Overheid en Onderzoek) geleidelijk aan verder te ontwikkelen. Een koninklijk bezoek in

2017 aan één van de in Dronten gevestigde innovatieve bedrijven in de Agrofood sector laat nog maar eens zien hoe een bescheiden gemeente groots kan zijn.

In deze collegeperiode is veel naar verbinding gezocht met het onderwijsveld. De samenwerking heeft zich positief ontwikkeld. Resultaten van deze samenwerking zien we terug in het gestarte Bestuurlijke Overleg LEA (lokaal educatieve agenda) tussen onderwijsveld en de gemeente, maar ook in de realisatie van Het Perron (In één schoolgebouw het Almere college, Ichthus college samen met ROC Landstede) en de visie van het onderwijsveld op huisvesting in het centrum. Met de kleurrijke nieuwe "verantwoordingskrant" sinds 2 jaar laat ook Leerplicht en RMC zien, hoe ze samenwerken met het onderwijs, wat zij doen en wat de plannen voor de toekomst zijn.

De cultuurvisie (2015) en de latere aanvulling in het addendum (2017) heeft een nieuw perspectief gegeven op het gebied van kunst, cultuur en welzijn in Dronten. Uniek is de betrokkenheid van de raad, de cultuurinstellingen en bedrijven bij de totstandkoming van deze visie. Voor de verdere uitwerking worden de bewoners direct betrokken via de digitale weg (burgerpanel kunst en cultuur). Zo is samen met bewoners bijvoorbeeld gekozen voor een kunstwerk (de Ring) en een plek in Dronten west. De Meerpaal academie is een voorbeeld hoe steeds meer kunst en cultuur educatief onder de aandacht worden gebracht aan de jonge inwoner van Dronten. Dronten in historisch perspectief is met zijn mooie monumenten en erfgoed in woord en beeld gebracht in het "Monumenten magazine", maar ook via de toelichting bij erfgoed, via de Dronter tegels en de cultuurwandeling in de drie dorpen onder leiding van een gids.

Binnen het programma Duurzaam Dronten wordt gewerkt aan een duurzamer energiestelsel in de gemeente Dronten waarbij de inzet van fossiele brandstoffen vermeden wordt. De succesvolle onderdelen van de afgelopen jaren zullen in 2018 voortgezet worden. Dit zijn onder andere de gemeentelijke duurzaamheidsleningen, het verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark en het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. In 2018 zullen de resultaten van het onderzoek (naar aanleiding van de raad-motie) naar de verduurzaming van de sportaccommodaties uitgewerkt en uitgevoerd worden. Tevens zal de informatievoorziening naar de burgers en het bedrijfsleven verder vorm gegeven worden. Deze doelen en het gemeentelijke rol in het proces is vormgegeven in het klimaatbeleidsplan. Bij de behandeling van het klimaatbeleidsplan is een zelfstandige begroting opgenomen waarmee de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden om de te bereiken doelen te realiseren.

De woningmarkt trekt aan waar we in Dronten, Swifterbant en Biddinghuizen van profiteren. Op initiatief van de gemeente is een ontwikkelende partij gevonden om op de locatie De Voor in Biddinghuizen woningen te realiseren voor bijzondere doelgroepen. Het project is in 2017 in de verkoop gegaan en zal bij succesvolle verkoop in 2018 worden uitgevoerd. Daarnaast volop aandacht voor de aanbesteding van het MFG 2 in Biddinghuizen en de voorbereiding van 1.000 m2 MFG en 30 sociale huurwoningen op de locatie De Kombuis te Swifterbant. Daarbij staan we voor een interactieve zoektocht met enkele stakeholders uit de kern naar mogelijke woninglocaties binnen Swifterbant waarvan de resultaten binnenkort worden gepresenteerd.

We stimuleren de woningmarkt met startersleningen. Er zijn starterswoningen gerealiseerd in De Graafschap in Biddinghuizen. Permanente bewoning werd mogelijk in Zuiderzee op Zuid en we realiseerden kunstgrasvelden voor Swift '64 in Swifterbant.

Economisch gezien heeft Dronten zich versterkt door aan te sluiten bij de Regio Zwolle, met als resultaat een verstevigde economische basis en versterkte banden met het vaste land die leiden tot meer samenwerking over alle domeinen heen.

Deze korte terugblik - zeker niet uitputtend - op het Collegeprogramma 2014-2018 en de mijlpalen die we daar met elkaar in bereikt hebben laten zien dat er veel bereikt is. En

dat kunnen we alleen maar door interactie en samenwerking met alle mensen die op enige wijze een verbinding hebben met Dronten. In welke rol zij ook betrokken zijn, als inwoners, bedrijf, vanuit een onderwijsinstelling of andere overheid, samen maken we Dronten!

Nadere toelichting op de begroting

Het beeld over de komende jaren is positief. Er wordt een vaste koers gevaren zonder structureel begrotingstekorten in het meerjarige perspectief. Kortom: een gezonde financiële huishouding. De reservepositie is ruim hoger dan de hiervoor gestelde norm. Provinciaal toezicht heeft aan onze financiële positie het afgelopen jaar de code groen toegekend. De verwachting voor de begroting 2018 is dat dit voortgezet wordt.

Macro economisch gezien trekt de economie sterk aan en is er bijvoorbeeld in het afgelopen jaar opnieuw sprake van een stijging van de huizenprijzen. Ook trekt de vrijetijdseconomie aan, wat goed kan zijn voor de gemeente Dronten met haar vele campings, evenementen en andere recreatieve mogelijkheden.

Ondanks deze voorzichtig positieve economische ontwikkelingen bestaat er voor gemeenten in het algemeen onzekerheid over de ontwikkelingen ten aanzien van de inkomende financiële stromen vanuit het rijk. Dit geldt zowel voor de basisuitkering vanuit de Algemene Uitkering als specifiek voor de inkomsten ten behoeve van het sociaal domein.

Als we kijken naar de beschikbare realisatiecijfers in het Sociaal Domein maken we ons zorgen over de ontwikkelingen binnen de Jeugdhulp. Zowel het gebruik als de kosten van de Jeugdhulp lijken meer te stijgen dan we in 2017 en 2018 hebben geraamd. We zijn nog voorzichtig met het trekken van definitieve conclusies. Enerzijds, omdat de analyse van de data nog loopt, anderzijds omdat we slechts over een relatief korte periode betrouwbare sturingscijfers hebben. Uiteraard volgen we de ontwikkelingen op de voet; we verwachten dat we bij het opstellen van de jaarrekening een definitief beeld over 2017 hebben en op basis daarvan een actuele prognose voor 2018 kunnen geven.

Naar verwachting zullen in de toekomst keuzes moeten worden gemaakt over de invulling en intensiteit van dienstverlening vanuit de gemeente en participatie vanuit de samenleving, om een gezonde financiële huishouding te kunnen garanderen.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, proberen we steeds meer samen met de samenleving op te trekken. Een optimale samenwerking met een goed gedoseerde mix van ontzorgen en participatie door die burger zelf. Hier ligt een maatschappelijke uitdaging voor de komende jaren, die we graag aangaan.

Dit vereist vanuit de kantoororganisatie een andere manier van denken en handelen; mede daardoor is in 2016 een organisatievernieuwing gestart. Waarbij zowel vernieuwing in de structuur als cultuur centraal staan, om zo samen te werken aan een toekomstbestendige -of eerder toekomstbehendige - organisatie.

Integriteit blijft een punt van aandacht. En dienstverlenende organisatie dient integer en transparant te zijn en dit is een onderdeel van de doorontwikkeling van de organisatie. Het aspect 'integriteit' wordt met regelmaat besproken met de medewerkers aan de hand van casussen.

Binnen deze organisatievernieuwing zal ook gekeken worden hoe de transities in het sociaal domein kunnen worden ingebed in de organisatie, zodat het huidige programma met ingang van 1 januari 2018 onderdeel uitmaakt van de reguliere organisatie. In de transformatie van het Sociaal Domein werken we op basis van het programma "Dronter Koers". Daarbij werken we met onze partners samen om mensen 'op hun behoefte afgestemde zorg' te leveren. Daarbij sluiten wij graag aan op andere

maatschappelijke initiatieven en zullen we na inbedding in de organisatie blijven zoeken naar participatie met alle betrokken personen en partijen die hier een rol in (zouden) kunnen spelen.

Hetzelfde geldt voor de Omgevingswet, waarvan de implementatie is uitgesteld en waarschijnlijk met 1 jaar tot 1 juli 2020. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke plannen vereenvoudigen en samenvoegen, zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om bouwprojecten te starten. Dit uitstel van implementatie van de Omgevingswet met minimaal 1 jaar geeft ons de ruimte om de gevolgen goed in beeld te brengen en het inregelen van een goede uitvoering van de Omgevingswet mee te nemen in de vernieuwing van de organisatie.

Wijzigingen in het restant van 2017

Dit document is opgesteld begin september. In de resterende maanden van 2017 is het mogelijk dat de gemeenteraad nog besluiten neemt, die financiële consequenties hebben. Zonder uitputtend te zijn, valt te denken aan onderwerpen die op basis van een PM-post in de kadernota zijn opgenomen. Wanneer de gemeenteraad in de komende maanden positief besluit over dergelijke voorstellen, zullen de financiële consequenties daarvan via een begrotingswijziging verwerkt worden.

Met veel genoegen presenteren wij u daarom hierbij de begroting 2018.

Nieuw beleid

De ambitie van de gemeente laat zich vertalen in het nieuwe beleid van de gemeente. Nieuw beleid verdelen we in 'beleid met financiële gevolgen' en 'beleid zonder financiële gevolgen'. Het nieuwe beleid met financiële gevolgen heeft betrekking op de onderwerpen genoemd in onderstaande tabel.

Begroting 2018-2021 - Nieuw beleid		2018	2019	2020	2021
Programma 0		2018	2019	2020	2021
0.1	I Verkiezingsactiviteiten griffie	-10.000	0	0	0
0.2	I Operatie BRP	-50.000	0	0	0
0.4	S Hoog beschikbaar maken Mozard zaaksysteem	-17.100	-23.820	-23.820	-23.820
0.4	I Doorontwikkeling kanaal www.dronten.nl	-30.000	0	0	0
0.4	I Implementatie informele aanpak	-30.000	-20.000	0	0
0.4	S Applicatie contract- en leveranciersmanagement	-17.500	-17.500	-17.500	-17.500
0.4	I Applicatie contract- en leveranciersmanagement	-20.000			
0.4	S Functionaris gegevensbescherming, Juridische zaken	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
0.4	S *Dekking stelpost overhead voor Juridische zaken	80.000	80.000	80.000	80.000
0.4	S Capaciteitsuitbreiding i.v.m. herinrichting afdeling Informatiemanagement	-112.000	-112.000	-112.000	-112.000
0.4	S Capaciteitsuitbreiding i.v.m. herinrichting afdeling Informatiemanagement, dekking stelpost overhead	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
0.4	S *Dekking stelpost overhead voor IM	80.000	80.000	80.000	80.000
0.4	S Sociale zaken digitalisering archief, archiefmedewerker	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
0.4	S *Dekking stelpost overhead voor DIV	80.000	80.000	80.000	80.000
0.4	S Extra 0,5 FTE voor HT en verbeterslag Financiën	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
0.4	S Doorontwikkeling ambtelijke organisatie	0	0	0	0
0.4	I Vervanging vaste telefoontoestellen door mobiel (€ 45.000, 3 jaar afschrijving)	-16.000	-16.000	-16.000	0
0.4	I Beveiligingsmaatregelen gemeentehuis	-38.500		0	0
0.4	I Onderzoek naar realisatie het Nieuwe Werken	-25.000	0	0	0
0.4	I IBP 2017-2021 projecten, incidentele kosten	-248.200	0	0	0
0.4	S IBP 2017-2021 projecten, structurele kosten	-62.550	-62.550	-62.550	-62.550
0.4	I Intranet incidenteel	-35.000	0	0	0
0.4	S Intranet structureel	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
0.64	S Precariobelasting	-100.000	-200.000	-300.000	-400.000
Totaal Programma 0		-861.850	-501.870	-581.870	-665.870
Programma 1		2018	2019	2020	2021
1.1	S Vakbekwaamheid, veiligheidsregio	0	0	0	0
Totaal Programma 1		0	0	0	0

Programma 2			2018	2019	2020	2021
2.1	I	Fietspad passage Dronten	-38.000	0	0	0
2.1	S	Herinrichting Walvisstraat, De Zuid en omgeving	-95.000	-146.000	-144.000	-142.000
2.1	I	Afwaarderen 2de deel Morinel	-57.000	0	0	0
2.1	S	Overige verkeersmaatregelen ter land	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
2.1	S	Drie watertappunten	-2.790	-3.276	-3.222	-3.168
2.1	I	Solarbanken inclusief WiFi HotSpots	-11.000	0	0	0
Totaal Programma 2			-233.790	-179.276	-177.222	-175.168
Programma 3			2018	2019	2020	2021
3.1	I	Doorontwikkeling WiFi centrum Dronten	-5.000	0	0	0
3.2	S	Personele inzet Agro en Food	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
3.2	I	Werkbudget SEA	-75.000	-75.000	0	0
3.2	I	Sociaal economische visiemaatregelen	-275.000	0	0	0
3.2	I	Gebiedsagenda	-100.000	0	0	0
Totaal Programma 3			-495.000	-115.000	-40.000	-40.000
Programma 4			2018	2019	2020	2021
Geen onderwerpen voor dit programma.			0	0	0	0
Totaal Programma 4			0	0	0	0
Programma 5			2018	2019	2020	2021
5.3	S	Uitvoering Cultuurvisie 2017	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
5.3	I	Subsidie 100 jaar Zuiderzeewet	-15.000	0	0	0
Totaal Programma 5			-35.000	-20.000	-20.000	-20.000
Programma 6			2018	2019	2020	2021
6.5	S	Werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen de gemeentelijke organisatie	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Totaal Programma 6			-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Programma 7			2018	2019	2020	2021
7.1	S	Volksgezondheid /GGD	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
7.5	S	Aanleg grafkelders	-1.467	-2.240	-2.213	-2.187
Totaal Programma 7			-21.467	-22.240	-22.213	-22.187
Programma 8			2018	2019	2020	2021
8.1	I	Programma Omgevingswet Programmamanager	-80.000	-80.000	0	0
8.1	I	Programma Omgevingswet Ondersteuning projectteam	-25.000	-25.000	0	0
8.1	I	Programma Omgevingswet Adviezen DSO	-50.000	-50.000	-50.000	0
8.1	I	Programma Omgevingswet Opleidingen en trainingen	-20.000	-20.000	-20.000	0
8.1	I	Programma Omgevingswet Aanpassingen lijn	-20.000	-20.000	-20.000	0
8.1	I	Ontwikkelingsplan Hanzekwartier	0	0	0	0
8.3	I	Wooncampagne/ Marketing wonen	-75.000	-75.000	-75.000	0
8.3	I	GEO-visie Planinformatie	-25.000	0	0	0
8.3	I	GEO-visie RSGB	-25.000	0	0	0
Totaal Programma 8			-320.000	-270.000	-165.000	0

Financiële beschouwing

De Programmabegroting (kaderstellend) is een uitvoeringsdocument van de Kadernota (richtinggevend) waar onder andere de acties van het nieuwe beleid voor het desbetreffende jaar nader zijn uitgewerkt.

Nieuw financieel meerjarenbeeld

Onderstaande tabel geeft het nieuwe structurele begrotingsresultaat weer:

Structureel begrotingsresultaat 2018-2021	2018	2019	2020	2021
Primitieve begroting				
Voorlopige begroting 2018	70.559	928.881	331.920	1.623.728
Kadernota 2018				
Kadernota 2018 effect financieel perspectief 2018-2021	-2.196.817	-1.340.110	-1.201.083	-832.057
Effect perspectief door verschillen tov aanbieding Kadernota 2018	76.767	50.200	533	-284.133
Resultaat moties en amendementen Kadernota 2018	-33.790	-3.276	-3.222	-3.168
Voortgangsrapportage 2017				
Voortgangsrapportage 2017 effect financieel perspectief 2017-2021	787.007	1.008.210	862.902	960.099
Begroting 2018				
Begroting 2018 effect financieel perspectief 2018-2021	-558.525	-752.379	-829.332	-673.453
Stand begrotingsresultaat inclusief incidentele mutaties	-1.854.799	-108.474	-838.282	791.016
Waarvan incidentele mutaties				
Totaal Incidentele mutaties na vaststelling Kadernota 2018	3.030.823	782.000	1.527.378	25.600
Incidentele mutaties in de voortgangsrapportage 2017	420.000	148.000	120.000	0
Incidentele mutaties in de Begroting 2018	137.000	-50.000	0	0
Meerjarig structureel begrotingsresultaat	1.733.024	771.526	809.096	816.616

Het meerjarig financieel perspectief voor Dronten is goed te noemen. De financiële positie is onder andere gebaseerd op de laatste gegevens uit de meicirculaire 2017 gemeentefonds.

Voor 2018 zal de totale lastendruk voor de huishoudens dalen ten opzichte van 2017. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de aan de raad voorgestelde daling van het tarief voor afvalstoffenheffing.

Grootste financiële verschillen ten opzichte van de Voortgangsrapportage 2017

Door de commissie BBV is een wijzigingsbesluit opgenomen in verband met de onderlinge vergelijkbaarheid, dat gemeenten met een uniforme systematiek gaan werken betreffende het berekenen van rentekosten. In de begroting 2018 is voor de gemeente Dronten hierdoor een verlaging van de interne omslagrente meegenomen (van 4% naar 3%). Dit heeft een negatief structureel effect (van € 380.000 voor 2018, en van € 440.000 voor 2019 t/m 2021).

Daarnaast heeft de accountant bij de controle van de jaarrekening 2016 vastgesteld dat wij onterecht inflatie toevoegen aan voorzieningen. Dit is niet toegestaan voor voorzieningen die niet gevormd zijn voor onderhoud. Bij de opstelling van deze Begroting 2018 is dit gecorrigeerd. Dit heeft een positief structureel effect (meerjarig € 200.000).

Door de gewijzigde herziene BBV-wetgeving dienen alle investeringen te worden geactiveerd. Alle investeringen met maatschappelijk nut zijn bij de opstelling van deze begroting 2018 geactiveerd. Dit heeft een negatief structureel effect. (Van € 178.000 voor 2018, € 276.000 voor 2019, € 348.000 voor 2020 en van € 127.000 voor 2021).

Bij de uitwerking van Kadernota 2018 is er voor 2021 een correctie van de kapitaallasten noodzakelijk gebleken. Dit geeft een incidenteel nadeel in het jaar 2021 van €280.000.

Dekkingsvoorstel

De begroting is meerjarig structureel sluitend en daarom is een dekkingsvoorstel niet nodig.

De uitkomsten van de septembercirculaire gemeentefonds zijn ten tijde van het schrijven van deze aanbiedingsbrief niet bekend. In deze circulaire worden o.a. de laatste consequenties van het rijksbeleid (miljoenennota) voor gemeenten vertaald. Steeds meer tekenen zijn er van een verbeterende economische situatie. Wellicht worden deze positieve signalen meegenomen in de septembercirculaire 2017.

Begroting vaststellen

Als extra service bieden we de Begroting 2018 aan via een webpublicatie vanuit Lias. Via de volgende link is deze te raadplegen: <http://dronten.begroting-2018.nl>.

Programmaplan

In deze begroting treft u de programma's aan evenals het overzicht algemene dekkingsmiddelen en de raming voor onvoorziene uitgaven. Binnen het programmaplan is het geheel van de ramingen van de begroting 2018 en volgende jaren opgenomen. Met de vaststelling van het programmaplan geeft de raad aan, welke speerpunten er zijn en op welke wijze deze worden bereikt (d.w.z. uitgevoerd door het college), welke middelen daarvoor beschikbaar zijn en uit welke bronnen deze middelen zullen worden verkregen.

Paragrafen

In de paragrafen worden onderwerpen behandeld, die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. De paragrafen bevatten de beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten.

Door vaststelling van de paragrafen worden de beleidsuitgangspunten, die ten grondslag liggen aan de beheersmatige activiteiten, door u vastgesteld.

Vermogenspositie gemeente

Bij de vermogenspositie van de gemeente gaat het met name om de stand van de Algemene reserve. Het beleid voor deze reserve is verwoord in de nota reserves en voorzieningen die in juni 2016 is vastgesteld.

Ook in de paragraaf weerstandsvermogen in deze programmabegroting wordt een nadere toelichting gegeven op de vermogenspositie van de gemeente waarin ook de financiële kengetallen zijn opgenomen. De stand van de Algemene reserve bedroeg op 1 januari 2017 (stand jaarrekening 2016 na bestemming) ruim 54 miljoen euro. In de nota reserves en voorzieningen is als norm vastgelegd dat de gemeentelijke risicobuffer tenminste 10% van de gemeentelijke exploitatie moet bedragen. Met een exploitatiebegroting van € 117 miljoen euro in 2018 moet de buffer dus minimaal € 11,7 miljoen zijn. De Algemene reserve is ruim hoger dan deze norm.

Door deze ruime reservepositie is de gemeente ook voor de toekomst in staat om de nodige tegenvallers op te vangen en mogelijk nieuwe ontwikkelingen vorm te geven.

Slot

Dit is de vierde begroting die het college in deze raadsperiode aan de raad aanbiedt. Wij vertrouwen erop dat u met deze begroting een goed begrotingsbesluit kunt nemen voor het komende jaar.

Dronten, 26 september 2017

Het college van Dronten,

mr. D.G.C. van der Spek
secretaris

mr. A.B.L. de Jonge
burgemeester

2 Recapitulatie per Programma

Lasten en Baten (x € 1.000)		Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:							
0	Bestuur en ondersteuning	-10.227	-26.204	-28.601	-28.102	-28.665	-26.873
1	Veiligheid	-3.185	-2.700	-2.759	-2.792	-2.802	-2.798
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-8.059	-9.351	-10.571	-8.532	-8.626	-9.656
3	Economie	-1.543	-1.343	-2.197	-1.734	-1.672	-1.671
4	Onderwijs	-5.829	-5.774	-5.084	-5.065	-5.033	-4.973
5	Sport, cultuur en recreatie	-15.464	-15.322	-14.344	-14.624	-15.558	-14.269
6	Sociaal domein	-40.632	-41.238	-39.984	-37.556	-37.571	-37.750
7	Volksgezondheid en milieu	-8.805	-7.951	-8.065	-8.261	-8.251	-8.216
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-11.449	-4.519	-4.506	-4.705	-4.599	-4.433
Subtotaal lasten		-105.193	-114.402	-116.110	-111.370	-112.778	-110.640
Baten:							
0	Bestuur en ondersteuning	1.109	9.960	14.372	14.634	15.463	13.890
1	Veiligheid	138	127	127	127	127	127
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	1.278	2.886	2.812	2.590	2.662	3.643
3	Economie	147	130	1.050	1.050	1.050	1.050
4	Onderwijs	1.028	803	809	809	809	809
5	Sport, cultuur en recreatie	2.527	2.403	2.372	2.340	2.435	2.435
6	Sociaal domein	10.159	11.363	10.647	10.616	10.614	10.614
7	Volksgezondheid en milieu	7.740	7.411	7.548	7.669	7.539	7.535
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.959	3.063	3.449	3.693	3.698	3.698
Subtotaal baten		31.084	38.146	43.184	43.529	44.398	43.802
Saldo:	Bestuur en ondersteuning	-9.118	-16.243	-14.229	-13.468	-13.202	-12.983
Saldo:	Veiligheid	-3.048	-2.573	-2.632	-2.665	-2.675	-2.671
Saldo:	Verkeer, vervoer en waterstaat	-6.781	-6.465	-7.759	-5.942	-5.964	-6.013
Saldo:	Economie	-1.396	-1.213	-1.147	-683	-622	-621
Saldo:	Onderwijs	-4.801	-4.971	-4.275	-4.256	-4.225	-4.165
Saldo:	Sport, cultuur en recreatie	-12.937	-12.919	-11.972	-12.283	-13.123	-11.834
Saldo:	Sociaal domein	-30.473	-29.875	-29.337	-26.940	-26.957	-27.136
Saldo:	Volksgezondheid en milieu	-1.065	-540	-518	-592	-712	-681
Saldo:	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-4.490	-1.456	-1.057	-1.012	-901	-735
Totaal programma's		-74.109	-76.256	-72.926	-67.841	-68.381	-66.838
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen		70.817	69.254	66.971	67.441	67.743	67.939
Uitgaven onvoorzien			-90	-142	-142	-142	-142
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting							

Totaalsaldo lasten	-105.612	-114.983	-117.169	-112.429	-113.837	-111.699
Totaalsaldo baten	102.320	107.891	111.073	111.887	113.057	112.658
Totaal saldo van baten en lasten	-3.292	-7.092	-6.097	-542	-780	959
Toevoegingen reserves	-47.743	-5.821	-599	-785	-885	-985
Onttrekkingen reserves	47.512	9.235	4.841	1.218	827	817
Resultaat na bestemmingsreserves	-3.523	-3.677	-1.855	-108	-838	791
Waarvan incidenteel te dekken lasten	6.113	3.591	3.588	880	1.647	26
Structureel begrotingsresultaat 2018-2021	2.590	328	1.733	772	809	817

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Dronten,
in zijn openbare vergadering van 9 november 2017

Voorzitter,

Griffier,

3 Beleidsbegroting

3.1 Programmaplan

Programmastructuur

In dit beleidsdeel van onze Programmabegroting geven we aan wat we binnen de beleidsprogramma's willen realiseren. De gemeente Dronten kent de volgende programmastructuur:

- Programma 0 Bestuur en ondersteuning;
- Programma 1 Veiligheid;
- Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat;
- Programma 3 Economie;
- Programma 4 Onderwijs;
- Programma 5 Sport, cultuur en recreatie;
- Programma 6 Sociaal domein;
- Programma 7 Volksgezondheid en milieu;
- Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.

Deze programma's bestaan uit de verplichte taakvelden conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Per taakveld is met ingang van de Begroting 2018 de betreffende portefeuillehouder toegevoegd. Deze informatie is in het begin van elk programma te lezen.

Beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag. Zo kunnen raadsleden en anderen een helder beeld vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling vergelijken.

Naast deze verplichte set dient de gemeente Dronten ook te voldoen aan de door de provincie opgelegde kengetallen (Interbestuurlijk toezicht, IBT).

Door de nieuwe verplichte set indicatoren van het BBV en de provinciale IBT-indicatoren zijn de "eigen" gemeentelijke kengetallen min of meer overbodig geworden. Bij besluitvorming van de Kadernota 2018 zijn deze "eigen" gemeentelijke kengetallen, welke tot nu toe ieder jaar werden opgenomen in de P&C-documenten, vervallen met ingang van de Begroting 2018.

Via het dashboard van Waarstaatjegemeente.nl zijn nog meer gegevens beschikbaar om te zien waar de gemeente Dronten staat op diverse thema's en monitoren over gemeentelijke onderwerpen.

In de tabel met indicatoren bij de programma's zijn in een enkel geval nog geen waarden ingevuld. Hieraan wordt nog door de betreffende beleidsmedewerkers gewerkt en deze gegevens zullen in de toekomst allemaal ontsloten worden.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

In dit programma is met ingang van 2017 een aantal nieuwe verplichte onderdelen opgenomen:

1. Algemene dekkingsmiddelen: zoals algemene belastingen en de Algemene uitkering uit het gemeentefonds;
2. Overhead: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de programma's zijn alleen nog de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.
3. Onvoorzien;
4. Vennootschapsbelasting.

Algemene omschrijving

Het programma omvat het openbaar bestuur, de communicatie met de inwoners, de gemeentelijke basisadministratie en de interne en externe dienstverlening.

Als gevolg van BBV-wijziging per 2017 is aan dit programma het onderdeel overhead toegevoegd, en daarnaast de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken, de heffing en invordering van belastingen (exclusief de baten), niet aan andere programma's, c.q. het overzicht algemene dekkingsmiddelen toe te rekenen lasten en baten.

Vastgestelde regelgeving en beleidsnota's

- [Financiële verordening 2017](#)
- [Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid 2003](#)
- [Toekomstvisie De kracht van Dronten 2014](#)
- [Programmaplan Dienstverlening 2015-2018](#)
- Kwaliteitshandvest Dienstverlening
- [Archiefverordening 2011](#)
- [Inspraakverordening 2007](#)
- [Referendumverordening 2013](#)
- [Verordening rechtspositie raadsleden en wethouders 2015](#)
- [Verordening ambtelijke bijstand raad en raadsleden 2003](#)
- [Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen 2014](#)
- [Verordening gemeentelijke rekenkamer 2010](#)
- [Verordening rechtspositie gemeentelijke rekenkamer 2013](#)
- Verordening op het onderzoekrecht van de raad 2006
- [Verordening bestuurlijke integriteit voor bestuurders 2012](#)
- [Verordening regelende de instelling en toekenning van een gemeentelijke erepenning 1974](#)
- [Verordening duurzaamheidslening 2013](#)
- [Verordening commissie bezwaarschriften 2016](#)
- [Verordening reglement van orde raad 2013](#)
- [Verordening vergoeding leden stembureaus 2004](#)
- [Verordening werkgeverscommissie](#)

Portefeuillehouder per taakveld

Programma 0		
Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
0.1	Bestuur	mr. A.B.L. de Jonge
0.10	Mutaties reserves	A. van Amerongen
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	A. van Amerongen
0.2	Burgerzaken	P. van Bergen

0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	N. Verlaan
0.4	Overhead	D.M. Vis
0.5	Treasury	A. van Amerongen
0.63	Parkeerbelaasting	A. van Amerongen
0.62	OZB niet-woningen	A. van Amerongen
0.61	OZB woningen	A. van Amerongen
0.64	Belastingen overig	A. van Amerongen
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	A. van Amerongen
0.8	Overige baten en lasten	A. van Amerongen
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	A. van Amerongen

Wat willen we bereiken in 2018 en verder?

Nieuw beleid

0.1 - Bestuur

Integriteit

De integriteit van de overheid is een groot goed in de westerse democratie. Deze heeft voortdurend onderhoud. Daarom zullen ook in 2018 alle nieuwe medewerkers hierop worden gewezen. Op afdelingsniveau zal dit gericht aandacht krijgen. Ook de verkozen raadsleden zullen in 2018 vertrouwd worden gemaakt met het begrip integriteit.

Applicatie contract- en leveranciersmanagement (€ 20.000 incidenteel en € 17.500 structureel)

Ter uitvoering van de wens van de raad om een Digitaal Loket Ondernemers (DLO) in te richten wordt het gemeentelijk inkoopbeleid aangepast. Om ook daadwerkelijk uitvoering te geven aan het DLO is een applicatie noodzakelijk waarbij ondernemers de mogelijkheid krijgen om in te schrijven en hun kwalificaties te uploaden, op grond waarvan de gemeente ondernemers kan uitnodigen te reageren. Ondernemers worden ook uitgenodigd op grond van de tevredenheid in de uitvoering van voorgaande opdrachten. Het gebruik van deze applicatie maakt ook een sterk vereenvoudigd proces van de -tijdrovende- controle op de rechtmatigheid, die twee maal per jaar moet worden gehouden, mogelijk, aangezien alle contracten van aanbestedingen en inkopen boven een bedrag van € 5.000 hierin worden bijgehouden (de zogenaamde spend).

Functionaris gegevensbescherming 1 fte (€ 80.000 structureel, dekking vanuit stelpost overhead)

Als gemeentelijke overheid werken we steeds meer in ketens en in de 'Cloud', waardoor het belang en de noodzaak van gegevensbescherming en gegevensclassificatie (wie mag er wanneer vanaf welke locatie met welke apparatuur bij welke gegevens) alleen maar groter wordt. Zeker ook tegen de achtergrond van alle wet- en regelgeving die daarop toeziet of gaan zien en het risico van datalekken.

Op basis van de richtlijn van de VNG vanwege het van kracht worden van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) per 25 mei 2018 wordt er in 2018 een functionaris gegevensbescherming aangesteld. De belangrijkste taak van deze functionaris is de implementatie van nieuwe wetgeving op het gebied van gegevensbescherming en privacy en het borgen daarvan binnen de gemeentelijke processen en de geautomatiseerde informatievoorziening. E.e.a. in nauwe samenwerking met de security officer en gegevensmanager van team IM en de privacy officer van team Juridische zaken.

Capaciteitsuitbreiding in verband met herinrichting afdeling Informatiemanagement: Architectuur 2,4 fte (€ 112.000 structureel en 80.000,- structureel te dekken vanuit de stelpost overhead)

De rijksoverheid stelt steeds meer en strengere eisen aan de inrichting en veiligheid van de ICT-omgeving van gemeenten vanwege het belang van het faciliteren van een veilige ketensamenwerking en het ontsluiten van de digitale dienstverlening. Dit tegen de achtergrond van een zich steeds sneller ontwikkelende ICT-samenleving.

Daarom is continu een actueel inzicht in iedere laag van onze ICT-omgeving vereist: technische architectuur, de applicatie architectuur en de informatiearchitectuur. Daarnaast dient de werkwijze goed vastgelegd te worden als procesarchitectuur.

De noodzaak om structureel extra formatie toe te voegen betreft de volgende rollen:

• I-coördinator	1,0 fte	dekking beschikbaar
• Applicatiearchitect	1,0 fte	structureel dekking gevraagd
• Procesarchitect	0,4 fte	structureel dekking gevraagd
	=====	
	2,4 fte	

Bovenstaande is een verkorte weergave vanuit het Informatiebeleidsplan 2017-2021 thema 5.

Verkiezingsactiviteiten griffie (€ 10.000 incidenteel)

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 wil de griffie activiteiten kunnen faciliteren die de opkomst bevorderen. Hierbij wordt gedacht aan activiteiten waarbij lokale politieke onderwerpen centraal staan zoals het organiseren van politieke cafés en een debatwedstrijd. Maar ook aan het ontwikkelen en verspreiden van posters, advertenties, filmpjes op social media en YouTube. In de begroting 2018 is een budget opgenomen van € 10.000.

0.2 - Burgerzaken

Basisregistratie Personen: BRP (€ 50.000 incidenteel)

In de kadernota 2018 hebben we u geïnformeerd over een mogelijk nieuwe planning van de Operatie BRP door de landelijke stuurgroep. Inmiddels heeft de minister in juni 2017 besloten tot een periode van bezinning, deze duurt tot januari 2018. In deze periode wordt onderzocht of- en zo ja op welke manier de operatie BRP wordt uitgevoerd en wat daarin de planning wordt. De vertraging bedraagt in ieder geval 15 tot 33 maanden.

We stellen voor om € 100.000 terug te laten vloeien en in 2018 € 50.000 te gebruiken om een aantal kwaliteitsverhogende stappen te kunnen zetten. Deze stappen zijn noodzakelijk voor de aansluiting landelijke BRP maar hebben ook los daarvan toegevoegde waarde in de verhoging van de kwaliteit van de BRP:

1. In 2018 digitaliseren we de brondocumenten die worden aangeboden door de burger. Deze digitale opslag verhoogt de kwaliteit van de BRP waardoor het inzichtelijk wordt welke gegevens op basis van authentieke documenten zijn opgenomen. Voor de burger levert dit een administratieve lastenverlichting op, omdat documenten eenmalig worden ingeleverd en bij goedkeuring in het systeem worden opgenomen. Bovendien helpt een goede registratie van brondocumenten het tegengaan van fraude;
2. Tevens zal een audit worden uitgevoerd op de privacy en informatiebeveiliging van de BRP.

Afhankelijk van het besluit van de minister over het vervolg van de operatie BRP in januari 2018 zullen er indien nodig middelen worden aangevraagd in de Kadernota 2019.

0.4 - Overhead

Taakintensivering DIV (€ 80.000 structureel dekking uit stelpost overhead)

In 2016 is een groot deel van het archief Sociale Zaken (SoZa) en Wmo gedigitaliseerd. De papieren stromen zijn echter niet gestopt gedurende de aanvang van het digitaal werken. In 2016 is binnen SoZa een begin gemaakt met het implementeren van Zaakgericht Werken in Mozard. Het betrof in eerste instantie aanvragen op basis van de Participatiewet. De complexiteit van de processen bij SoZa en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor de opbouw, rubricering en archivering van de zaakdossiers en de uitbreiding binnen het sociaal domein leiden tot een aanzienlijk grotere, niet eerder voorziene behoefte aan DIV ondersteuning.

Daarnaast zullen er in de nabije toekomst nog meer complexe processen van SoZa (Participatiewet, Wmo en Jeugd) in Mozard worden geïmplementeerd. Dit komt bovenop de inzet die gepleegd moet worden voor de verwerking van de papieren stukken en dossiers, een taak waar geen capaciteit voor is. Voldoende DIV-gerelateerde capaciteit is van essentieel belang voor de realisatie van actuele en complete zaakdossiers en de daarop gebaseerde dienstverlening aan de klanten van de afdeling SoZa.

De afdeling SoZa noch de afdeling IM kunnen voorzien in de benodigde aanvullende capaciteit binnen de bij hen beschikbare formatie.

Programma Verbetering Dienstverlening (programmabudget)

In 2018 gaan we verder met het uitvoeren van het programmaplan verbetering dienstverlening. We maken onze producten toegankelijker, geven sneller en nog beter antwoord op vragen van onze inwoners, bedrijven en instellingen.

Het digitale kanaal zetten we steeds nadrukkelijker in als dienstverleningskanaal. De inhoud van de website is gebaseerd op continue onderzoek onder de gebruikers. Ook volgen en screenen we de sociale media voortdurend. Hierdoor kunnen we snel en gericht reageren op signalen van onze inwoners over de gemeente Dronten. We werken digitaal waar het kan, maar er blijft altijd ruimte voor maatwerk.

In 2017 zijn we begonnen met het verder verbeteren van de telefonische dienstverlening. Hiermee gaan we in 2018 verder. Het streven is dat medewerkers van het KCC zoveel mogelijk vragen adequaat beantwoorden.

Met de implementatie van de digitale handtekening kunnen we in 2018 uitgaande post en brieven digitaal verzenden.

Hoog beschikbaar maken Mozard zaaksysteem (€ 17.100 structureel in 2018 en € 23.820 vanaf 2019)

Vanuit het Programma Verbetering Dienstverlening is het verzoek gekomen om te bekijken wat de mogelijkheden en kosten zijn om het zaaksysteem Mozard hoog beschikbaar aan te bieden. Bij uitval van het eerste systeem, neemt het tweede systeem het eerste systeem dan over zonder uitvaltijd. Voor deze voorziening worden de middelen aangevraagd. Hiermee is het zaaksysteem en de website gegarandeerd continue voortdurend beschikbaar.

Doorontwikkeling kanaal www.dronten.nl (€ 30.000 incidenteel)

De gemeentelijke website is voortdurend in ontwikkeling. Wettelijke verplichtingen ten aanzien van toegankelijkheidseisen, verbeteringen in de structuur en vormgeving om de dienstverlening te verbeteren, zorgen voor doorlopende noodzakelijke aanpassingen. De extra investering is gericht op het continue verbeteren van de website.

Zoals ook al in de Kadernota aangegeven worden de middelen voor het kanaal online in eerste instantie incidenteel aangevraagd omdat niet volledig in beeld is hoe de dienstverlening via dit kanaal zich in de toekomst gaat ontwikkelen en welke kosten dat

met zich mee gaat brengen. Wel is de kans aanwezig dat we in de toekomst opnieuw extra middelen nodig hebben om dit kanaal optimaal en eigentijds te laten functioneren.

Implementatie de informele aanpak (incidenteel € 30.000 in 2018 en € 20.000 in 2019)

Zowel de samenleving als de gemeente is gebaat bij goed contact tussen de gemeente en haar inwoners, bedrijven en instellingen. Een voorbeeld hiervan is om bij een klacht of bezwaarschrift samen te zoeken naar een besluit of oplossing, wat zoveel mogelijk recht doet aan de belangen van allen die daarbij zijn betrokken. Deze werkwijze heeft al geleid tot positieve resultaten. Na verhelderend gesprek tussen belanghebbenden is een aantal bezwaarschriften ingetrokken of is er een andersluidende beslissing genomen.

Het is de intentie deze werkwijze in 2018 verder uit te rollen. De informele aanpak bijdraagt aan een efficiëntere en effectievere overheid omdat deze procedure de tevredenheid van de burger in de overheid vergroot en het vertrouwen in de overheid kan versterken.

Door met elkaar in gesprek te gaan zorgt de informele aanpak voor een focus van proceduregericht werken naar proactief en oplossingsgericht werken.

Extra FTE (0,5) voor Verbeterslag Financiën en Horizontaal Toezicht (€ 40.000 structureel)

Een aanvraag voor structurele extra formatie voor zowel de Verbeterslag Financiën als voor Horizontaal Toezicht is in de Kadernota 2018 geaccordeerd. Het betreft hier dan structurele versterking, om ook in de toekomst te kunnen blijven voldoen aan de hoogste standaarden, waarbij de kosten jaarlijks voor 0,5 fte zijnde € 40.000 structureel bedragen.

Verbeterslag Financiën

Op dit moment vindt er een verbeterslag plaats op de afdeling CD/team financiën, waarbij ook op operationeel niveau een Intern Controleplan is opgesteld. Deze verbeterslag 'Financiën' betreft voornamelijk de eerstelijns controle op haar eigen processen. Verdere verbeterslagen zijn niet mogelijk binnen de bestaande middelen.

Horizontaal Toezicht

In Januari 2017 is het convenant met de belastingdienst getekend tot Horizontaal Toezicht. Hieraan ten grondslag ligt een lijst met verbeterpunten waar aan gewerkt dient te worden. Op dit moment is hier onvoldoende capaciteit voor beschikbaar in relatie tot de opgave die er ligt. Verdere verbeterslagen zijn niet mogelijk binnen de bestaande middelen.

Doorontwikkeling ambtelijke organisatie (p.m.)

In 2017 wordt een programma opgesteld om verder invulling te geven aan de organisatieontwikkeling. De eerste stappen tot implementatie zijn al in 2017 ingezet en brede uitrol in de gehele organisatie zal in 2018 en 2019 volgen volgens plan van aanpak. Hiertoe behoren ook de verplichte onderwerpen die uitgevoerd moeten worden zodra de structuur van de organisatie wijzigt. Zoals bijvoorbeeld herziening van de functies en rollen, de bijbehorende herziening van het functieboek en het herinrichten van de automatiseringssystemen op basis van de nieuwe structuur.

Andere voorbeelden zijn het begeleiden, opleiden en coachen van medewerkers, opdat zij met de juiste kennis, vaardigheden, houding en gedrag, duurzaam inzetbaar zijn binnen de organisatie. Waarmee in-, door- en uitstroom een volwaardige plek in het HRM beleid en uitvoering in kan gaan nemen.

Gemeentelijke huisvesting

Inventarisatie gemeentelijke huisvesting (bedrijfsvoeringsbudget)

In de raadsvergadering van 29 juni 2017 is een motie ingediend met het verzoek aan het college om een zo breed mogelijke inventarisatie te maken van de kansen en knelpunten van de gemeentelijke huisvesting en voorstellen te doen voor de verbetering daarvan.

Deze inventarisatie wordt eerst intern uitgewerkt en hiervoor zijn nog geen extra kosten opgenomen.

Vervanging vaste telefoontoestellen door mobiel (Krediet € 45.000, kapitaallasten € 16.000)

De huidige telefoontoestellen zijn afgeschreven en voldoen niet meer aan de hedendaagse wens naar flexibiliteit. Hiervoor dient een investering van € 45.000 te worden gedaan, die in 3 jaar zal worden afgeschreven. De afschrijvingen van de huidige toestellen zijn al in deze kapitaallasten verrekend.

Klimaat gemeentehuis

Het klimaat in het gemeentehuis is bij warme zomerdagen niet meer werkbaar op bepaalde plekken in het gemeentehuis. Dit betreft vooral de 3e verdieping en de zuidzijde. Hoewel er geen harde temperatuurgrenzen worden gegeven in de Arbowet en -regelgeving, is het op warme dagen in grote delen van het gemeentehuis onaangenaam warm. Dit wordt als zeer onplezierig door medewerkers en gasten ervaren. Het vermindert het werkplezier, het brengt het werktempo omlaag waardoor de productie afneemt. Er volgt een separaat voorstel hierover.

Beveiligingsmaatregelen Gemeentehuis (incidenteel € 38.500)

Naar aanleiding van de insluiping/inbraak vorig jaar stellen wij extra maatregelen voor om insluiping te voorkomen en onze informatieveiligheid en veiligheid van de medewerkers en gebouwen te garanderen. Er zullen extra beveiligingsmaatregelen worden getroffen.

Onderzoek naar Het Nieuwe Werken (incidenteel € 25.000)

Voor realisatie van het nieuwe werken zal een onderzoek worden uitgevoerd, waaruit direct ook een Plan van Aanpak voortvloeit. De gevraagde middelen worden ingezet om dit te laten uitvoeren, waarbij alle onderdelen van het nieuwe werken worden meegenomen om tot een bij Dronten passende aanpak en uitrol te kunnen komen.

Informatiebeleidsplan (€ 248.200 incidenteel en € 62.550 structureel)

Er is een informatiebeleidsplan 2017-2021 in ontwikkeling, waarin financiële componenten zijn opgenomen. De volgende componenten hebben financiële claims tot gevolg:

Security Operations Center (SOC)

Uitbesteding van diensten om de informatieveiligheid te laten monitoren en daarmee beter te beheren. Als gemeente zijn we te klein om dergelijke specialistische kennis zelf in huis te hebben; € 40.000 structureel.

Digimelding, digilevering en digikoppeling

Alle gemeenten sluiten aan op Digimelding, Digilevering en Digikoppeling. Deze technieken worden gebruikt onder meer de basisregistraties BAG, GBA en NHR. Het betreft een wettelijke verplichting vanuit de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). Strengere informatieveiligheidseisen stellen andere eisen dan oorspronkelijk begroot; € 4.000 structureel.

Mijn.overheid.nl

Aansluiten op mijn.overheid.nl (Status informatie lopende zaken en berichtenbox) ivm Digitaal 2017; € 3.750 structureel.

eHerkenning

Aansluiten op eHerkenning via EnableU, zodat bedrijven zich via eHerkenning digitaal kunnen identificeren ten behoeve van digitale dienstverlening van de gemeente Dronten; € 2.000 structureel.

Geo applicaties in Cloud plaatsen

Het in de cloud plaatsen van de GEO-applicaties maakt plaats-, tijd en apparaat onafhankelijk gebruik van geografische applicaties beter mogelijk; € 12.800 structureel.

Opstellen informatiearchitectuur

De informatie-architectuur beschrijft de inhoudelijke relaties en samenhang tussen toepassingen en gegevensverzamelingen onderling; € 30.000 incidenteel.

Opstellen applicatiearchitectuur

Applicatie architectuur beschrijft de samenhang van applicaties en informatiesystemen binnen een organisatie. De applicatie architectuur is een verdere uitwerking van de informatie architectuur; € 30.000 incidenteel.

Opstellen procesarchitectuur

De procesarchitectuur is het geheel aan principes en modellen met betrekking tot de processen van de organisatie die nodig zijn om de businessdoelen te bereiken. De procesarchitectuur geeft aan welke hoofdprocessen de organisatie wil onderscheiden, aan welke eisen de processen moeten voldoen, wat de samenhang tussen processen is, welke processen uitbesteed worden, of organisatie brede uniformiteit wordt nagestreefd, etc.; € 43.200 incidenteel.

Opstellen technische architectuur

De technische architectuur vormt het kader voor de technische infrastructuur van de organisatie. De hardware waarop de informatievoorziening draait en de software waardoor applicaties kunnen samenwerken (middle-ware). Hieronder valt ook de gegevensopslag; € 15.000 incidenteel.

Starten aanbesteding ICT projectleiding

In 2018 dient de aanbesteding van ons technisch ICT-beheer opgestart te worden om in 2019 te kunnen gunnen. Bij dit traject is externe projectleiding nodig; € 50.000 incidenteel.

Vervanging interne internetadressen en herindeling netwerk

Elk apparaat in een netwerk heeft een uniek 'adres'. Hierdoor kunnen apparaten elkaar 'vinden'. Dit adres is in feite een nummer. Gemeente Dronten werkt nog voor het interne netwerk met een reeks adressen die begint met 128. Deze reeks beperkt ons in de uitbreidingsmogelijkheden en mag eigenlijk ook niet meer gebruikt worden voor interne netwerken wegens mogelijke conflicten met partners. Adressen die beginnen met 192, 172 of 10, zijn nu de standaard. Om conflicten in de toekomst te voorkomen bij het uitwisselen of koppelen van systemen dienen we de 128-adressen uit te faseren en te vervangen door voornoemde nummers. Tevens heeft het de voorkeur om gelijktijdig t.b.v. informatieveiligheid het netwerk op te delen in kleinere, logische delen (segmentatie). Deze delen zien elkaar standaard niet en maakt het dus moeilijker voor buitenstaanders hier misbruik van te maken. Kosten: € 80.000 incidenteel.

Intranet (€ 35.000 incidenteel en € 10.000 structureel)

Op dit moment heeft de gemeente Dronten een intranetomgeving beschikbaar die sterk verouderd is (9 jaar oud) en zowel qua functionaliteit als vormgeving niet meer aansluit bij de eisen die aan dit medium ten behoeve van de interne communicatie gesteld worden. Het intranet vervult dan ook geen voldoende adequate rol meer in ten behoeve van de interne communicatie en wordt alleen gebruikt voor het zenden van feitelijke informatie en is daarmee onvoldoende effectief.

De gemeente Dronten ziet het belang in van goede interne communicatie:

- Eenvoudig en snel informeren van haar medewerkers;
- Interactie mogelijk maken en medewerkers actief betrekken bij allerhande organisatie gerelateerde onderwerpen;

- Onmisbaar communicatiemiddel ten behoeve van de organisatie ontwikkeling;
- Draagt bij aan het realiseren van de organisatie doelstellingen.

Intranet kan met deze verbetering het gewenste centrale punt zijn, waar iedereen informatie kan vinden én delen met elkaar. Onder de noemer 'communicatie is van iedereen' heeft iedere medewerker een rol in de communicatie. Een nieuw intranet biedt daar de mogelijkheden toe. Team communicatie biedt daartoe met deze vernieuwing de basis van het platform en de ondersteuning daarvan.

Het zaaksysteem Mozard wordt op dit moment gebruikt voor onze nieuwe gemeentelijke website, www.dronten.nl. Nu, een jaar verder, blijkt Mozard aan veel van onze wensen niet te kunnen voldoen en is daardoor te beperkt. Voor ons nieuwe intranet willen we ons niet laten beperken door de mogelijkheden van het zaaksysteem Mozard en kiezen we voor een volwaardig Content Management Systeem.

0.64 - Belastingen overig

Afschaffen precariobelasting (€ 100.000 - € 400.000 structureel)

Vooruitlopend op de hervorming van het lokaal belastinggebied wil het kabinet de precario op nutsleidingen afschaffen. Dit betekent dat gemeenten geen precariobelasting meer kunnen heffen van nutsbedrijven over netwerken die ze in, op of boven gemeentegrond exploiteren. Minister Plasterk (BZK) heeft daarvoor inmiddels een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer, Juni 2016.

Overgangsrecht

Gemeenten krijgen maximaal vijf jaar (tot 1 januari 2022) de tijd om de effecten van hun inkomensderving op te vangen. Het overgangsrecht geldt alleen voor gemeenten die in 2015 precariobelasting hebben geheven. Gemeenten mogen maximaal het tarief in rekening brengen dat gold op 10 februari 2016, de datum waarop minister Plasterk het wetsvoorstel aankondigde. De minister wil daarmee voorkomen dat de tarieven en het aantal gemeenten dat precario heft verder stijgt.

Er zijn verschillende scenario's uitgewerkt. De uitwerking van deze scenario's is door middel van een raadsinformatiebrief naar de raad gestuurd.

Het college heeft gekozen voor het scenario waarbij het tarief pas zal worden verlaagd in 2022 en waarbij al wel vanaf 2018 de begroting langzaam zal worden aangepast. Hieronder volgend de uitgangspunten van dit scenario.

De opbrengsten (op 10 februari 2016) zijn begroot voor structureel € 915.000. (Gasleidingen € 310.000 en € 605.000 voor Water/elektriciteit -leidingen)

Het tarief mag wel omlaag maar niet meer stijgen. Het uitgangspunt bij de tarieven is 10 februari 2016.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Begroting	€ 915.000	€ 815.000	€ 715.000	€ 615.000	€ 515.000	€ 400.000	€ 300.000	€ 200.000	€ 100.000	€ 0
Werkelijk	€ 915.000	€ 915.000	€ 915.000	€ 915.000	€ 915.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Verschil	€ 0	€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	-€ 400.000	-€ 300.000	-€ 200.000	-€ 100.000	€ 0

Bij dit scenario zal alvast 5 jaar lang € 100.000 opbrengst worden gereserveerd om zo de begroting in 2022 tot en met 2026 gelijkmatig naar 0 te kunnen brengen. Het nadeel is dat het een lang proces tijd kent. Het voordeel is dat er ook na 2022 gedeeltelijk een meerjarig structurele opbrengsten beschikbaar is.

Onderwerp	2018	2019	2020	2021
Precariobelasting, reservering	-€100.000	-€200.000	-€300.000	-€400.000
Reservering precariobelasting	€100.000	€200.000	€300.000	€400.000

Bestaande ontwikkelingen

0.1 Bestuur

Regio Zwolle

De samenwerking in de regio Zwolle verloopt naar wens. In 2017 zijn belangrijke stappen gezet om tot een versterking van de regio te komen. De rapporten "De kracht van Oost" en de over de proeftuin geven de regio een nieuwe impuls. Het cluster agro food al worden omgevormd tot een zelfstandige entiteit of rechtspersoon met een eigen financiering, vergelijkbaar met de andere clusters binnen de regio.

0.2 Burgerzaken

Verkiezingen

In maart zullen gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden. De burgemeester is nauw betrokken via de VNG bij overleg met BZK, de kiesraad en de NVBB bij een algehele herziening van de Kieswet. Aandacht blijft nodig voor de dringende wens van de invoering van een nieuw stembiljet en het digitaal tellen van stemmen. De verwachting is dat een niet kabinet daarover besluiten zal.

0.5 Treasury

Correctie prijsstijgingen en inflatie bij de post voorzieningen

De accountant heeft de post voorzieningen getoetst aan de definities/ kenmerken die zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De accountant heeft hierbij geconstateerd dat de gemeente Dronten gedurende het boekjaar middelen ter correctie van inflatie en prijsstijgingen aan voorzieningen toevoegt. Dit bedrag wordt bepaald op basis van het in de Nota reserves en voorzieningen genoemde percentage en wordt berekend over de boekwaarde van de voorziening aan het begin van het boekjaar. Deze systematiek is echter niet correct en dient alleen toegepast te worden over voorzieningen waarbij het (onderhouds-)plan op basis van nominale waarden per peildatum is opgesteld. Nog beter is het om in het plan zélf rekening te houden met inflatiecorrecties en ervoor te zorgen dat de stand van de voorziening hier jaarlijks op aansluit. Deze aanpassing van methodiek heeft financiële consequenties en zal bij de slotrapportage 2017 worden meegenomen.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Meicirculaire 2017

De algemene uitkering is geraamd op basis van de informatie uit de Meicirculaire 2017. In een aparte raadsbrief is de raad geïnformeerd over de uitkomsten van deze Meicirculaire 2017.

Begrotingsruimte na meicirculaire 2017	2018	2019	2020	2021
Stand Kadernota 2018	-697.659	-60.165	477.170	817.226
Waarvan incidentele lasten	-1.571.200	-431.000	-181.000	0
Stand structureel na vaststelling Kadernota 2018	873.541	370.835	658.170	817.226
Structurele uitkomsten Decembircirculaire 2016	7.000	7.000	7.000	7.000
Structurele uitkomsten Meicirculaire 2017	680.000	726.000	610.000	625.000
Subtotaal: effect Meicirculaire 2017 ten opzichte van Decembircirculaire 2016	687.000	733.000	617.000	632.000
Structurele aanpassing uitkeringsfactor 2016	376.052	370.923	412.255	418.936
Subtotaal: effect uitkomsten Meicirculaire + Decembircirculaire op begrotingssaldo	1.063.052	1.103.923	1.029.255	1.050.936
Stand na verwerking Decembircirculaire 2016 en Meicirculaire 2017	1.936.593	1.474.758	1.687.425	1.868.162

Overhead

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt in het BBV voorgeschreven dat vanaf het programmaplan 2017 een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead.

In de programma's worden de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, wordt een definitie van de overhead geïntroduceerd. De definitie voor overhead luidt: *alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

Conform deze nieuwe voorschriften is de overhead in deze Programmabegroting centraal begroot in programma 0 onder het taakveld overhead (0.4).

Overheadpercentage

De kosten van overhead kunnen worden uitgedrukt in een percentage. Het BBV schrijft voor dat hiervoor een indicator moet worden opgenomen in de begroting. Deze indicator (zie ook onderdeel BBV indicatoren) drukt de totale overheadkosten in het percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves. In de BBV definitie wordt elke leidinggevende voor 100% toegerekend aan de overhead.

De gemeente Dronten hanteert de volgende definitie voor de berekening van het overheadpercentage:

(Salariskosten van medewerkers ondersteunende teams 1 + materiële overhead 2) / totale salariskosten 3

Hierna leggen we per onderdeel uit wat binnen deze definitie valt.

1. Salariskosten medewerkers ondersteunende teams

In onderstaande tabel is in het kader van inzichtelijkheid een uitsplitsing weergegeven naar de verschillende overhead onderdelen, conform de definitie van de BBV en "Vensters voor bedrijfsvoering". Dit betreft de salariskosten van medewerkers ondersteunende teams.

Specificatie overhead	2018
Leidinggevend en managementondersteuning primair proces (hiërarchisch)	2.027.379
P&O/HRM	460.512
Facilitaire zaken en Huisvesting (incl. beveiliging)	390.452
Informatievoorziening en automatisering (ICT)	1.265.744
Financiën, Toezicht en Controle gericht op de eigen organisatie	758.504
Juridische zaken	614.989
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	530.586
Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie	294.348
Informatiebeheer (DIV)	432.961
Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement)	88.530
Toerekening GREX	-908.780
Overig (o.a. detacheringen, bovenformatief, programma Dienstverlening, wet banenafpraak)	1.045.058
Totaal	7.000.283

2. Materiële overhead

Overige overhead, niet zijnde salariskosten betreft de volgende kostensoorten:

- Verzekeringskosten;
- Opleidingskosten en mobiliteit personeel;
- Huisvestingskosten kantoorruimten;
- Organisatie-advieskosten;
- Kosten inhuur ondersteunende teams;
- Overige personeelskosten (bv bloemen, telefonie etc.).

3. Totaal salariskosten

Totale salariskosten betreft de directe salariskosten van de primaire afdelingen EN de salariskosten van de medewerkers die bij de ondersteunende teams werken.

Overheadpercentage 2018

Het overheadpercentage (conform de bovenstaande definitie) voor de begroting 2018 is: 54%. Uitgedrukt in een percentage van de directe kosten, dat gehanteerd dient te worden voor de verschillende toetrekningen (kostendekkendheid, grondexploitaties), is de overhead hoger.

Voor 2017 bedroeg de totale overhead (inclusief materiële overhead) € 10,8 miljoen.

De begroting 2018 laat een bedrag zien van € 12,2 miljoen.

De belangrijkste mutaties ten opzichte van de begroting 2017 zijn:

- Een nauwkeurigere toerekening van de overhead;
- De CAO-verhoging;
- Extra FTE ondersteunende diensten (overhead) in kadernota.

De volgende tabel laat het overheadpercentage van 2018 en 2017 zien op basis van de aangepaste definitie en wijkt daarmee af van het gepresenteerde % bij de begroting 2017.

Overhead	2017	2018
Salariskosten van medewerkers ondersteunende teams	6.200.000	7.000.000 (1)
Materiële overhead	4.600.000	5.200.000 (2)
Totale salariskosten	19.800.000	22.700.000 (3)
Overheadpercentage	55%	54%

Verbonden partijen per programma

Voor de taakomschrijvingen en kengetallen van deze verbonden partij(en) verwijzen we u naar de [Paragraaf Verbonden partijen](#).

Programma 0

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang 2018
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	Vereniging	Lid VNG	Jaarlijkse bijdrage op basis van inwoneraantal ± € 50.000
Gemeente- en waterschapsbelastingen voorheen Lococensus Tricijn (GBLT)	GR	Lid algemeen bestuur	Jaarlijkse bijdrage 2018 € 477.500
Het Flevolands Archief	GR	Bestuur GR	Jaarlijkse bijdrage 2018 € 89.500
Liander N.V. (netwerkbedrijf, voorheen Nuon)	NV	Stemrecht/zeggenschap op basis van 0,357% aandelen	Dividendopbrengst verwacht in 2018 € 339.089
Vitens N.V.	NV	Stemrecht/zeggenschap op basis van 98.457 aandelen	Dividendopbrengst verwacht in 2018 € 265.834

Beleidsindicatoren (BBV)

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma:

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
0	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2017	Dronten	696	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2017	Nederland	644		
0	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2017	Dronten	696	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
			2017	Nederland	723		
0	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2012	Dronten	213	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
			2012	Nederland	232		
0	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2013	Dronten	206	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
			2013	Nederland	223		

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
0	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2014	Dronten	195	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
			2014	Nederland	211		
0	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2015	Dronten	191	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
			2015	Nederland	206		
0	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2016	Dronten	191	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
			2016	Nederland	209		
0	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2014	Dronten	10,1	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
			2014	Nederland	6		

Wat gaat dit kosten?

In de volgende tabel wordt voor dit programma de raming van baten en lasten van bestaand en nieuw beleid voor de Begroting 2018 en de Meerjarenraming 2019-2021 uiteengezet.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:						
0.1 Bestuur	-1.974	-1.939	-2.047	-2.041	-1.975	-1.973
0.2 Burgerzaken	-2.107	-1.670	-1.710	-1.640	-1.645	-1.645
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-226	-288	-529	-558	-536	-540
0.4 Overhead	-2.642	-13.477	-14.409	-13.275	-13.090	-12.870
0.5 Treasury	-1.128	-8.513	-10.363	-10.685	-11.515	-9.942
0.61OZB woningen	-514	-478	-478	-478	-478	-478
0.62OZB niet-woningen	-	-	-	-	-	-
0.63Parkeerbelasting	-	-	-	-	-	-
0.64Belastingen Overig	-	-	-	-	-	-
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	-2.055	-419	-124	-484	-484	-485
Subtotaal lasten	-10.646	-26.784	-29.660	-29.161	-29.723	-27.933
Baten:						
0.1 Bestuur	83	28	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	773	709	709	709	709	709
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	198	-	-	-	-	-
0.4 Overhead	57	459	620	383	383	383
0.5 Treasury	4.726	12.931	13.724	14.209	15.026	13.449
0.61OZB woningen	7.459	7.669	7.756	7.859	7.859	7.859
0.62OZB niet-woningen	1.418	1.432	1.441	1.449	1.449	1.449
0.63Parkeerbelasting	24	8	8	8	8	8
0.64Belastingen Overig	1.394	1.390	1.390	1.390	1.390	1.390
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	55.332	53.899	55.377	55.750	56.063	56.263
0.8 Overige baten en lasten	-84	16	16	16	16	16
Subtotaal baten	71.380	78.541	81.041	81.773	82.903	81.526
Totaal programma's	60.734	51.758	51.381	52.613	53.181	53.596
Toevoegingen reserves	-42.844	-929	-102	-202	-303	-403
Onttrekkingen reserves	41.486	2.974	56	-	-	-
Resultaat na bestemmingsreserves	59.376	53.803	51.335	52.411	52.878	53.193

Overzicht mutaties reserves

In de onderstaande tabel worden de mutaties reserves inzichtelijk gemaakt (taakveld 0.10):

Lasten en Baten (x € 1.000)	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:						
Mutaties reserves prog.0	-67	-2	-102	-202	-303	-403
Mutaties reserves prog.1	-	-	-	-	-	0
Mutaties reserves prog.2	-555	-	-	-	-	0
Mutaties reserves prog.3	-426	-	-	-	-	0
Mutaties reserves prog.4	-208	-309	-410	-495	-495	-495
Mutaties reserves prog.5	-902	-1.790	-94	-99	-99	-99
Mutaties reserves prog.6	-1.717	-169	7	12	12	12
Mutaties reserves prog.7	-	-	-	-	-	0
Mutaties reserves prog.8	-1.090	-2.624	-	-	-	0
Mutaties reserves prog.9	-420	-	-	-	-	0
Mutaties reserves prog. Alg. dekk.	-42.357	-927	-	-	-	0
Subtotaal lasten	-47.742	-5.821	-599	-784	-885	-985
Baten:						
Mutaties reserves prog.0	20	300	67	-	-	0
Mutaties reserves prog.1	41	41	41	41	41	41
Mutaties reserves prog.2	542	50	1.715	24	24	24
Mutaties reserves prog.3	426	82	-	-	-	0
Mutaties reserves prog.4	6	315	10	10	10	10
Mutaties reserves prog.5	1.917	2.715	982	1.453	1.107	1097
Mutaties reserves prog.6	562	2.217	2.038	-309	-355	-355
Mutaties reserves prog.7	-	-35	-	-	-	0
Mutaties reserves prog.8	2.533	877	-	-	-	0
Mutaties reserves prog.9	420	-	-11	-	-	0
Mutaties reserves prog. Alg. dekk.	41.046	2.674	-	-	-	0
Subtotaal baten	47.513	9.236	4.842	1.219	827	817
Totaal programma's	-230	3.414	4.242	434	-58	-168

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Dit overzicht geeft inzicht in de Algemene dekkingsmiddelen van de gemeente Dronten.

Tot de Algemene dekkingsmiddelen worden gerekend:

- Gemeentelijke heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Algemene uitkeringen;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

Voor wat betreft de gemeentelijke heffingen zijn dit met name de onroerende zaakbelastingen, hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting. Deze heffingen kennen in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht en de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen in de programma's, waar ze voor een deel de kosten dekken, onder de baten verantwoord. In de volgende tabel staan de middelen die vrij besteedbaar zijn.

Algemene Dekkingsmiddelen (x € 1.000)		Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Saldo lasten en baten:							
0.5	Drinkwatervoorziening	377	286	267	253	241	238
0.5	Energievoorziening/dividend Nuon	302	338	-289	-289	-289	-289
0.5	Bespaarde rente en inflatiecorrectie voorzieningen	3.528	3.029	-237	-237	-237	-237
0.5	Overige financiële middelen	96	97	97	97	97	97
0.61	OZB eigenaren	7.406	7.619	7.706	7.809	7.809	7.809
0.62	OZB gebruikers	1.418	1.432	1.441	1.449	1.449	1.449
0.64	Precariobelasting	956	915	915	915	915	915
0.64	Hondenbelasting	259	285	285	285	285	285
0.64	Reclamebelasting	179	190	190	190	190	190
0.7	Uitkeringen gemeentefonds	34.694	33.915	35.548	36.004	36.254	36.275
0.7	Integratie-uitkering sociaal domein	20.638	19.984	19.830	19.746	19.809	19.988
3.4	Forensenbelasting	79	182	182	182	182	182
3.4	Toeristenbelasting	884	982	1.037	1.037	1.037	1.037
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen		70.817	69.254	66.971	67.441	67.743	67.939

Programma 1 Veiligheid

Algemene omschrijving

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op integrale veiligheid, het waarborgen van veiligheid, het voeren van regie op evenementen(beleid), het voorkomen van rampen en daarnaast de coördinatie bij rampenbestrijding.

Vastgestelde regelgeving en beleidsnota's

- Rampenbestrijdingsplannen (11)
- [Regionaal crisisplan 2014](#)
- [Regionaal beleidsplan 2015-2018](#)
- [Regionaal risicoprofiel 2014](#)
- [Integraal Veiligheidsbeleid 2016-2019](#)
- [APV 2016](#)
- [Beheersverordening attractiepark en evenemententerrein Spijkweg 2013](#)
- [Brandbeveiligingsverordening 1997](#)
- [Verordening op de heffing en invordering van brandweerrechten 2009](#)
- [Verordening brandveiligheid en hulpverlening 1997](#)
- [Verordening inzake speelautomatenhallen 1988](#)

Portefeuillehouder per taakveld

Programma 1		
Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	mr. A.B.L. de Jonge
1.2	Openbare orde en veiligheid	mr. A.B.L. de Jonge

Wat willen we bereiken in 2018 en verder?

Nieuw beleid

1.1 - Crisisbeheersing en brandweer

[Vakbekwaamheid risico- en crisisbeheersing \(€ 0: financieel reeds verwerkt in voortgangsrapportage\)](#)

In het Besluit personeel veiligheidsregio's worden nieuwe eisen gesteld aan het vakmanschap van brandweerpersoneel. Brandweer Nederland heeft deze eisen vertaald in zogenaamde branchestandaarden voor vakbekwaamheid. Zo moeten onder andere vakbekwaamheidstoetsen worden ingevoerd en worden extra eisen gesteld aan de arbeidshygiëne. Deze autonome (landelijke) ontwikkeling leidt tot een kostenverhoging voor de Veiligheidsregio Flevoland. Deze verhoging is reeds verwerkt in de voortgangsrapportage 2017. In 2018 komt meer duidelijkheid over de strategische huisvestingsvisie, waarin deze eisen van o.a. vakbekwaamheid worden meegenomen.

Bestaande ontwikkelingen

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

[Programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 Veiligheidsregio Flevoland](#)

Op 28 juni 2017 is door het veiligheidsbestuur de programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 vastgesteld. De gemeentelijke bijdrage voor de gemeente Dronten komt daarmee op € 1.414.373. Dat betekent een bijdrage van € 34,74 per inwoner. Deze bijdrage is reeds verwerkt bij de voortgangsrapportage 2017.

[Veiligheidsregio Flevoland](#)

Binnen de veiligheidsregio zijn drie initiatieven genomen waarbij de burgemeester nauw is betrokken. Allereerst is een onderzoek gestart naar de mogelijke fusie van de veiligheidsregio's Gooi- en Vechtstreek en Flevoland. Daarnaast is een onderzoek gestart

naar een oefenlocatie in de provincie voor Utrecht, Gooi en Vecht en Flevoland. Tenslotte vindt onderzoek plaats naar de huisvesting van de brandweer in de zes Flevolandse gemeenten. De wens bestaat al het vastgoed bij de regio onder te brengen. De gemeenteraden zullen tijdig bij de voortgang en besluitvorming - die in 2018 moet plaatsvinden - worden betrokken.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Openbare orde en veiligheid

De burgemeester is gevraagd door VenJ om in alle politieregio's een platform veilig ondernemen op te richten. Hiertoe wordt o.a. samengewerkt met Horeca Nederland, Bond van verzekeraars, VNO/ NCW, OM en MKB . In 2018 moet deze structurele vorm van overleg tussen de publieke en private sector gereed zijn. Op de schaal van midden Nederland is dit al geruime tijd werkzaam.

Namens de 100.000 min gemeenten heeft de burgemeester zitting in het Landelijk overleg veiligheid en politie (LOVP). Hij behartigt daar de portefeuille ICT en informatiedeling. Eind 2017 verschijnt de rapportage van de heer Kuijken inzake de evaluatie van de Politiewet. In 2018 zal hierover besluitvorming plaatsvinden.

In overleg met het RIEC is voor de gemeente Dronten een ondermijningsbeeld geschetst en vertrouwelijk aan de burgemeester ter hand gesteld. Ondermijning is een landelijk verschijnsel dat buitengewoon ernstig moet worden genomen. Er zal intern een overleg worden opgestart met als eerste opdracht de bewustwording omtrent dit vraagstuk te vergroten. In 2018 zal met externe partijen overleg plaatsvinden.

Verbonden partijen per programma

Voor de taakomschrijvingen en kengetallen van deze verbonden partij(en) verwijzen we u naar de [Paragraaf Verbonden partijen](#).

Programma 1

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang 2018
Veiligheidsregio Flevoland	GR	Lid veiligheidsbestuur	Jaarlijkse bijdrage 2018-2021 € 1.414.373

Beleidsindicatoren (BBV)

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma:

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
1	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2016	Dronten	nog niet bekend	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
			2016	Nederland	nog niet bekend		
1	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2016	Dronten	nog niet bekend	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
			2016	Nederland	nog niet bekend		

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
1	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2016	Dronten	3,7	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
			2016	Nederland	5,3		
1	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2016	Dronten	4,2	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
			2016	Nederland	5,6		
1	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inwoners	2016	Dronten	243,6	Bureau Halt	
			2016	Nederland	137,4		
1	Hardekern jongeren	per 10.000 inw.	2014	Dronten	0,3	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)	Het aantal hardekern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
			2014	Nederland	1,3		
1	Jongeren met delict voor rechter	%	2015	Dronten	1,16	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
			2015	Nederland	1,45		

Wat gaat dit kosten?

In de volgende tabel wordt voor dit programma de raming van baten en lasten van bestaand en nieuw beleid voor de Begroting 2018 en de Meerjarenraming 2019-2021 uiteengezet.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.934	-1.859	-1.828	-1.911	-1.921	-1.917
1.2 Veiligheid	-1.252	-842	-931	-881	-881	-881
Subtotaal lasten	-3.186	-2.701	-2.759	-2.792	-2.802	-2.798
Baten:						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	94	102	102	102	102	102
1.2 Veiligheid	44	25	25	25	25	25
Subtotaal baten	138	127	127	127	127	127
Totaal programma's	-3.048	-2.574	-2.632	-2.665	-2.675	-2.671
Toevoegingen reserves						
Onttrekkingen reserves	41	41	41	41	41	41
Resultaat na bestemmingsreserves	-3.007	-2.533	-2.591	-2.624	-2.634	-2.630

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Algemene omschrijving

Het programma omvat activiteiten gericht op het beheer en onderhoud van (water-) wegen, straten, bermen, pleinen, bruggen openbare verlichting en gladheidbestrijding. Daarnaast het opstellen/ vernieuwen van beleid en het treffen van verkeersmaatregelen ten behoeve van de verkeersafwikkeling, de verkeerscirculatie en de verkeersveiligheid.

Vastgestelde regelgeving en beleidsnota's

- Beleids- en beheerplan wegen 2016
- [Beleids- en beheerplan bruggen 2016](#)
- [Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2013-2017](#)
- Gemeentelijk verkeer- en vervoerplan, 2003-2013, update 2017
- [Beleidsplan gladheidbestrijding 2012-2018](#)
- Parkeervisie Centrum Dronten 2009

Portefeuillehouder per taakveld

Programma 2		
Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
2.1	Verkeer en vervoer	N. Verlaan
2.2	Parkeren	N. Verlaan
2.4	Economische havens en waterwegen	N. Verlaan

Wat willen we bereiken in 2018 en verder?

Nieuw beleid

2.1 - Verkeer en vervoer

Fietspad Passage Dronten (€ 38.000, incidenteel)

In de kadernota 2018 stelde u een gemeentelijke bijdrage van € 75.000 vast als gemeentelijke bijdrage (50%) voor de aanleg van een betonfietspad. De aanleg is tegelijk met de provinciale werkzaamheden van De Passage tussen De Noord en de Colijnweg uitgevoerd. De provincie meldde ons in mei dat de kosten voor de uitvoering van het betonfietspad veel lager zijn. De werkelijke kosten zijn € 76.000. De gemeentelijke bijdrage is 50% en komt hiermee dus op € 38.000. U bent hierover geïnformeerd met een raadsinformatiebrief (U17.008361).

Het betonfietspad is inmiddels gerealiseerd. Met de provincie is afgesproken dat zij deze kosten voorfinancieren.

Herinrichting Walvisstraat, De Zuid en omgeving (krediet € 2,6 miljoen, structurele kapitaallasten)

Het college heeft de wens om te komen tot een integrale oplossing van de verkeerssituatie De Zuid (fietspad, verkeersveiligheid en de omlegging), de Walvisstraat en de herinrichting van de omgeving Open Hof. In belangrijke mate is projectbudget aanwezig vanuit beheergelden en eerder beschikbaar gestelde middelen (Walvisstraat en De Zuid Kadernota). Echter deze middelen zijn niet geheel toereikend om ook de plannen rond de Open Hof en de Zuid voor dit gedeelte in te richten. De raad is ingelicht over deze plannen door middel van een raadsinformatiebrief (U17.00660). Het project startte met een bewonersavond in juli 2017. Inmiddels zijn ook in kleiner verband gesprekken gevoerd met bewoners en stakeholders om te komen tot een voorlopig ontwerp, en uiteindelijk een definitief ontwerp. Begin tweede kwartaal 2018 moet het voorbereidingstraject afgerond zijn.

Afhankelijk van de uitkomsten uit de gespreksronden met bewoners en stakeholders worden deelgebieden eerder of later in de tijd uitvoeringsgereed gemaakt. Het streven is er op gericht eerst de Zuid, inclusief omlegging, te realiseren en vervolgens de Walvisstraat met omgeving rondom Open Hof. De planning voor start uitvoering van de eerste deelgebieden is voorjaar 2018.

Afwaarderen 2de deel Morinel (€ 57.000, incidenteel)

Dit project maakt onderdeel uit van de uitvoeringsagenda van het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP). U stelde het GVVP eind september 2017 vast. Doelstelling van dit project is om, door middel van het aanbrengen van 30 km/u maatregelen op kruispunt niveau, de snelheid te verlagen en tevens het brede profiel van de Morinel te doorbreken. E.e.a. gaat aansluiten op de reconstructie van de Morinel die gedaan is ten behoeve van de ontwikkeling van het Perron.

Overige verkeersmaatregelen ter land (€ 30.000, structureel)

Het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) stelde u in september vast. Deze maatregel maakt onderdeel uit van het GVVP. Het huidige budget is inclusief verhoging € 56.300.

Verhoging van het budget is nodig om:

- kleine infrastructurele problemen aan te kunnen pakken in wijken;
- data-inwinning (monitor verkeerstellingen, parkeermetingen etc.);
- verkeerseducatie (begeleiding verkeersexamens scholen en verkeersveiligheidslabel).

Watertappunten centra (€ 27.000 krediet, structurele kapitaallasten)

Er zullen 3 watertappunten van 'Join the Pipe' geplaatst worden waarvan in elk centrum één watertappunt komt. Voor Biddinghuizen en Swifterbant zal de locatie gecombineerd worden met het Solar-bankje. Voor Dronten zal een locatie in het centrum gezocht worden in overleg met de winkeliersvereniging.

Het zullen watertappunten worden met een fontein waaruit ook gedronken kan worden. De leverkosten zijn € 3.900 per stuk en de structurele lasten (onderhoud en vast recht) zijn € 340 per tappunt/jaar. Daarnaast moet de watertappunten nog aangesloten worden op de Vitens-waterleiding waarbij een leiding en een watermeterput ingegraven moeten worden en het straatwerk hersteld dient te worden. Deze kosten zijn variabel en afhankelijk van de locatie en de dichtstbijzijnde waterleiding. Hiervoor wordt € 5.000 per tappunt geraamd (variabele kosten).

De totale kosten komen hierdoor op € 27.000 éénmalig en € 900 per jaar (structureel).

WiFi HotSpots - Solarbank Swifterbant en Biddinghuizen (€ 11.000 incidenteel)

Er zullen 2 Solarbankjes geplaatst worden waarvan één in het centrum van Biddinghuizen en één in het centrum van Swifterbant. De exacte locatie zal bepaald worden in overleg met dorpsbelangen en direct betrokken. Deze bankjes zijn voorzien van zonnepanelen en zijn zelfvoorzienend. Er is een WiFi-bereik van 10 tot 20 meter en er is mogelijkheid voor het opladen van mobiele telefoons. Daarnaast zijn deze bankjes vandalisme en weerbestendig. De kleurstelling van de bankjes zullen afgestemd worden met de omgeving.

Het leveren en plaatsen van 2 Solarbankjes kost € 11.000 (éénmalig).

Bestaande ontwikkelingen

2.1 Verkeer en vervoer

Onderzoek Spijkweg

De burgemeesters van Elburg en Dronten hebben recent een initiatief gelanceerd om te komen tot een stuurgroep van bestuurders uit betrokken gemeenten en provincies, aangevuld met vervoerders en organisatoren. Deze stuurgroep moet voor de zomer 2018

rapporteren over (on) mogelijkheden die de verkeersdruk op de Spijkweg als gevolg van de vele festivals en beurzen daar te verminderen.

Verbonden partijen per programma

Voor de taakomschrijvingen en kengetallen van deze verbonden partij(en) verwijzen we u naar de [Paragraaf Verbonden partijen](#).

Programma 2

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang 2018
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Beleidsindicatoren (BBV)

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma:

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
2	Hernieuwbare elektriciteit	%	2015	Dronten	163,7	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
			2015	Nederland	11,8		
2	Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met motorvoertuig	%	2015	Dronten	4	VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
			2015	Nederland	8		
2	Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met fietser	%	2015	Dronten	8	VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
			2015	Nederland	9		

Wat gaat dit kosten?

In de volgende tabel wordt voor dit programma de raming van baten en lasten van bestaand en nieuw beleid voor de Begroting 2018 en de Meerjarenraming 2019-2021 uiteengezet.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:						
2.1 Verkeer en vervoer	-7.310	-9.051	-10.343	-8.300	-8.394	-9.424
2.2 Parkeren	-543	-109	-37	-42	-41	-41
2.4 Economische havens en waterwegen	-207	-191	-191	-191	-191	-191
Subtotaal lasten	-8.060	-9.351	-10.571	-8.533	-8.626	-9.656
Baten:						
2.1 Verkeer en vervoer	1.278	2.884	2.810	2.588	2.660	3.641
2.2 Parkeren	-	2	2	2	2	2
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-	-
Subtotaal baten	1.278	2.886	2.812	2.590	2.662	3.643
Totaal programma's	-6.782	-6.465	-7.758	-5.943	-5.963	-6.012
Toevoegingen reserves	-555					
Ottrekkingen reserves	542	50	1.715	24	24	24
Resultaat na bestemmingsreserves	-6.794	-6.415	-6.043	-5.919	-5.939	-5.988

Programma 3 Economie

Algemene omschrijving

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op ondersteuning en uitbouw van het bestaande economisch potentieel. Hieronder vallen bedrijventerreinen, land en tuinbouw, winkelcentra, werkgelegenheid, markten en exploitatie van gemeentelijke eigendommen.

Vastgestelde regelgeving en beleidsnota's

- Nota detailhandel 2002, update 2006
- [Structuurvisie Dronten 2030 \(2012\)](#)
- Kantorenvise 2004
- [Nota grondbeleid 2016](#)
- Standplaatsenbeleid/ herziening 2013
- [Bestemmingsplan Buitengebied, 2007](#)
- [Koersen op karakter, 2010-2015](#)
- Beleidsnota toerisme en recreatie, 2008
- [Strategische visie Oostkant Dronten, 2010](#)
- [Ruimtelijk economisch ontwikkelingskader en uitvoeringsprogramma initiatieven Oostkant Dronten, 2012-2018](#)
- Van Eiland naar WIJLand, gebiedsvisie Drieslag – Wisentweg 2012-2025
- [Algemene verordening ondergrondse infrastructuur 2015](#)
- [Marktgeldverordening 2016](#)
- [Marktreglement 2013](#)
- [Marktverordening 2013](#)
- [Winkeltijdenverordening 2014](#)

Portefeuillehouder per taakveld

Programma 3		
Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
3.1	Economische ontwikkeling	D.M. Vis
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	D.M. Vis
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	D.M. Vis
3.4	Economische promotie	D.M. Vis

Wat willen we bereiken in 2018 en verder?

Nieuw beleid

3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Personeel inzet Agro en Food 0,5 fte (€ 40.000 structureel)

Het thema Agro en Food is voor de ontwikkeling van Dronten belangrijk en we werken daarvoor intensief samen met de economische regio Zwolle. Via het kenniscentrum Kennispoort worden activiteiten georganiseerd om slimme verbindingen tussen overheid, onderwijs en het bedrijfsleven te realiseren. Om het A&F-cluster verder te ontwikkelen naar een organisatie voor en door ondernemers in de regio Zwolle, wordt meerjarig commitment van de deelnemers gevraagd. Voor Dronten betekent dit een meerjarige uitleenconstructie en uitbreiding van de uren van de medewerker die de afgelopen jaren inbreng heeft geleverd aan het cluster. De daarmee gemoeid gaande personeelskosten voor 2018 t/m 2021 zijn jaarlijks € 40.000.

Sociaal economische visie

Werkbudget SEA (€ 75.000 incidenteel 2018 en 2019)

Dit bedrag wordt ingezet voor de doorontwikkeling van de SEA-kerngroepen. Concrete toepassingsmogelijkheden zijn specifieke onderzoeken, organisatie van bijeenkomsten (zoals bijvoorbeeld de Ondernemersacademie-avonden), intensivering van de communicatie naar andere ondernemers/instellingen/politiek, ondersteuning van lopende projecten en het aanjagen nieuwe projecten (zoals bijvoorbeeld de kwaliteit van bedrijventerreinen en de doorontwikkeling van BIOHUB).

Marketingplan/uitvoering Dronten als Agrofood-innovatiepolder van Europa (€ 75.000 incidenteel)

Met de vaststelling van Kadernota stemde u in met het opstellen van een marketingplan om Dronten als Agro-food gemeente op de kaart te zetten. We willen laten zien wat wij qua bedrijvigheid en innovatie te bieden hebben. Samen met AERES, Agri&Foodcluster Regio Zwolle en de betrokken ondernemers wordt het plan geconcretiseerd.

Floriade – Dronten (€ 25.000 incidenteel)

Tijdens de behandeling van de Kadernota nam u een motie aan om Dronten in de aanloop naar, tijdens en na de Floriade stevig op de kaart te zetten. Wij zullen de mogelijkheden verder onderzoeken in samenhang met ons voornemen om ons bedrijfsleven (ondernemers en kennisinstellingen) goed te positioneren en de kracht van onze innovatieve agrarische bedrijven te laten zien. De motie heeft een breder karakter en raakt ook andere sectoren. In de voortgangsrapportage van 2018 zullen wij met een concrete invulling en financiële onderbouwing komen.

Green Campus - Wijland (€ 25.000 incidenteel)

Samen met Aeres-Hogeschool proberen we tot verdere positionering te komen van het Green Campus-gebied. Dat willen we bereiken door het kenniscentrum te versterken door ook andere kennis-gerelateerde agro-instellingen op het terrein te vestigen. We willen projecten faciliteren die hieraan bijdragen.

Acquisitie bedrijventerreinen (plan en uitvoering) (€ 150.000 incidenteel)

Met de vaststelling van de sociaal economische visie (SEV) onderschreef u onder meer dat er extra inzet nodig is om onze bedrijventerreinen verkocht te krijgen. Middels een amendement hebt u het actieplan acquisitie en het daarvoor benodigde budget naar voren gehaald (oorspronkelijke planning was het 1e halfjaar 2018). In het actieplan verankeren we de aandacht voor het bestaande bedrijfsleven (accountmanagement) en onze inzet en middelen die nodig zijn voor een actieve benadering van bedrijven die zich in Dronten willen vestigen (acquisitie). Voor het gevoteerde bedrag kunnen we in het opstellen van het plan en de formatie voor 2018 voorzien. De uitkomst van de definitieve formatieve vraag zullen we vanaf het begrotingsjaar 2019 meenemen.

Gebiedsagenda (€ 100.000 incidenteel)

De gemeente Dronten en de provincie Flevoland stelden gezamenlijk een gebiedsagenda op als sturingsinstrument voor toekomstige opgaven. De gebiedsagenda zal samen met onze partners de komende periode verder verdiept worden. Het door u gevoteerde bedrag zal benut worden voor het aanjagen en stimuleren van projecten. Hierbij kunt u denken aan het stimuleren van het project Biohub, het ondersteunen van innovaties op het gebied van precisielandbouw, het bijdragen aan de bekendheid van de Green Campus, maar ook verschillende projectonderdelen van het programma FlevoFunFields. Daarnaast gaat het ook om het aanjagen van activiteiten rond bijvoorbeeld de doorontwikkeling van Lelystad Airport.

Doorontwikkeling WiFi centrum (€ 5.000 incidenteel)

In het Actieplan Centrum en in het collegeprogramma is de realisatie van openbaar Wifi in het centrum opgenomen. Dit zal in 2018 tot uitvoering worden gebracht. Het verhoogde budget biedt hier meer mogelijkheden toe.

Bestaande ontwikkelingen

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Programma Actieplan Centrum Dronten

Het programma Actieplan Centrum loopt door in 2018. In samenwerking met ondernemers, vastgoedeigenaren en de Meerpaal worden activiteiten ontplooid om het centrum economisch vitaal te houden en sterker te maken. In 2018 is de herinrichting De Heling en De Noord met aandacht voor het parkeren gepland. Ook de herinrichting van de Walvisstraat is in voorbereiding. In 2018 krijgt de gemeenteraad ter vaststelling het bestemmingsplan Centrum aangeboden. Hiermee wordt het beleid op dit onderdeel geactualiseerd en waar nodig meer flexibel om goed in te kunnen spelen om veranderingen in de samenleving.

Aanpak winkelcentra

In het najaar van 2017 zal het college in samenspraak met de ondernemers van de centra en de OVDD een externe partij betrekken om onderzoek te doen naar de positionering en de vitaliteit van de centra. Tegelijkertijd zal een proces plaats vinden waarin ondernemers van de centra, inwoners, vastgoedeigenaren en de gemeente in gesprek gaan om tot actieplannen voor Vitale centra te komen. Er zal een wisselwerking plaats vinden tussen de resultaten van het onderzoek en aandachtspunten uit de gesprekken. De focus bij deze aanpak ligt op het proces, om als partners toe te werken naar gezamenlijke en gedragen actieplannen voor de centra die ook structureel geborgd zal worden. In de actieplannen zullen zowel concrete acties op korte termijn als een visie/vervolgstappen voor de langere termijn worden benoemd met aandacht voor de fysieke ruimte, beleid en de ontwikkeling van bruisende centra. Een structurele overleggroep zal zich blijvend inzetten voor het behouden van vitale centra. De actieplannen, voor zover extra financiële middelen benodigd zijn, worden ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Resultaat tussenevaluatie Ondernemerspunt Dronten

Sinds mei 2016 is er een fysiek ondernemerspunt actief in onze gemeente. Een plek van, voor en door ondernemers. Het Ondernemerspunt is bedoeld om vanuit een centrale plaats allerlei ondernemersvragen te beantwoorden en het bestaat uit een fysieke ontmoetingsplek in De Meerpaal en een online omgeving. Overeenkomstig de gemaakte afspraak bij de start van het project vond er de afgelopen maanden een tussenevaluatie plaats met de betrokken ondernemers die het ondernemerspunt bemensen. Daaruit bleek dat het principe "voor ondernemers, door ondernemers" nog steeds wordt onderschreven. Mede vanwege het geringe aantal bezoekers van het fysieke ontmoetingspunt in De Meerpaal zetten we het Ondernemerspunt alleen in de online omgeving voort waarbij de vrijwilligers bereikbaar zijn voor vragen en het maken van afspraken. Dit is overeenkomstig de wens van de betrokken ondernemers uit het Ondernemerspunt. Het maakt de dienstverlening vanuit het Ondernemerspunt flexibeler en meer op maat. Aan het einde van de looptijd van de tweejarige pilot (i.c. 1 juni 2018) wordt een eindevaluatie opgesteld.

Verbonden partijen per programma

Voor de taakomschrijvingen en kengetallen van deze verbonden partij(en) verwijzen we u naar de [Paragraaf Verbonden partijen](#).

Programma 3

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang 2018
Technofonds Flevoland B.V.	BV	Lid algemeen bestuur	Eventuele tekorten komen volgens een verdeelsleutel ten laste van de aandeelhouders. De huidige fondsomvang bedraagt € 9,9 miljoen.

Beleidsindicatoren (BBV)

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma:

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
3	Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2016	Dronten	144,2	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
			2016	Nederland	134		
3	Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	index	2013	Dronten	97	Atlas voor Gemeenten	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.
			2013	Nederland	100		

Wat gaat dit kosten?

In de volgende tabel wordt voor dit programma de raming van baten en lasten van bestaand en nieuw beleid voor de Begroting 2018 en de Meerjarenraming 2019-2021 uiteengezet.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:						
3.1 Economische ontwikkeling	-41	-21	-21	-21	-21	-21
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.502	-1.322	-2.175	-1.712	-1.651	-1.650
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-	-
3.4 Economische promotie	-	-	-	-	-	-
Subtotaal lasten	-1.543	-1.343	-2.196	-1.733	-1.672	-1.671
Baten:						
3.1 Economische ontwikkeling	33	32	32	32	32	32
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	90	71	991	991	991	991
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	24	28	28	28	28	28
3.4 Economische promotie	963	1.164	1.219	1.219	1.219	1.219
Subtotaal baten	1.110	1.295	2.270	2.270	2.270	2.270
Totaal programma's	-433	-48	73	537	598	599
Toevoegingen reserves	-426					
Onttrekkingen reserves	426	82				
Resultaat na bestemmingsreserves	-433	34	73	537	598	599

Programma 4 Onderwijs

Algemene omschrijving

Dit programma bevat de activiteiten op het gebied van onderwijs. Het passend onderwijs is in augustus 2014 gestart en de invulling van de jeugdhulp is vanaf januari 2015 door de gemeente georganiseerd. In Dronten werken gemeente en onderwijs nauw samen met alle partners jeugd om beide ontwikkelingen op elkaar aan te sluiten en de Dronter jeugd optimaal te ondersteunen. Een goed en een breed aanbod van onderwijs vormt een belangrijke randvoorwaarde voor de kwaliteit en aantrekkelijkheid van Dronten als woon- en werkgemeente. Samen met het onderwijs organiseren we dan ook een passend onderwijsaanbod voor Dronten in een adequate huisvesting.

Vastgestelde regelgeving en beleidsnota's

- [Verordening leerlingenvervoer 2015](#)
- Beleidskader Voor- en Vroegschoolse Educatie 2015-2018
- Jeugdnota Opgroeien en Opbloeien in Dronten 2013-2017
- Diverse notities CJG (zie ook prog.7)
- [Overlegverordening onderwijsbeleid 2003](#)
- [Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen 2011](#)

Portefeuillehouder per taakveld

Programma 4		
Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
4.1	Openbaar basisonderwijs	A. van Amerongen
4.2	Onderwijshuisvesting	A. van Amerongen
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken en	A. van Amerongen en
	Kinderopvang peuterspeelzalen	P. van Bergen

Wat willen we bereiken in 2018 en verder?

Nieuw beleid

4.1 - Openbaar basisonderwijs

[Verbreding bestuurlijke samenwerking/onderzoek samenwerking Spil basisscholen Zeewolde/Dronten](#)

De besturen en gemeenschappelijke medezeggenschapsraden van Spilbasisscholen Dronten en het openbaar basisonderwijs Zeewolde hebben in april (2017) een intentieverklaring ondertekend om een onderzoek te gaan doen naar de mogelijkheden die bestuurlijke samenwerking kan bieden. Dit onderzoek kan leiden tot een fusie in 2018. De bundeling van krachten zorgt voor sterker openbaar en samenwerkingsonderwijs. Door samen op te trekken ontstaan er meer mogelijkheden voor vergroting van deskundigheid. Dit heeft vergroting van de kwaliteit van het onderwijs tot gevolg.

Bestaande ontwikkelingen

4.1 Openbaar basisonderwijs

[Bestuurlijk onderwijsoverleg LEA](#)

Het bestuurlijk onderwijsoverleg (LEA overleg genoemd) tussen onderwijspartners en de gemeente Dronten, dat in 2017 is opgericht, wordt in 2018 gecontinueerd en doorontwikkeld. We bekijken in hoeverre dit overleg kan dienen voor het voeren van 'op overeenstemming gericht overleg' (OOGO) over de wettelijk verplichte onderwerpen, zoals onderwijshuisvesting, jeugdhulp en passend onderwijs. Het bestuurlijk overleg onderwijs - gemeente vindt in ieder geval twee keer per jaar plaats.

4.2 Onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting

Voor onderwijshuisvesting verwijzen we naar het accommodatiebeleidsplan. Hierin is aangegeven dat in de eerste cyclus tot 2020 invulling wordt gegeven aan de onderwijs huisvestingsvraagstukken wat betreft het Primair Onderwijs voor Dronten Centrum en de huisvesting van de Praktijkschool.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Leerlingenvervoer

In 2018 willen wij de gemeentelijke regelgeving rondom leerlingenvervoer actualiseren. De regelgeving van de gemeente Dronten bestaat uit de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Dronten 2015 en bijbehorende beleidsregels. We willen een aantal thema's goed onder de loep houden, zoals:

- De mogelijkheden om een fietsvergoeding te verstrekken. Op dit moment zijn de bepalingen rondom de fietsvergoeding summier. We willen graag duidelijker vastleggen in welke gevallen een fietsvergoeding passend is.
- Leerlingenvervoer naar AZC-school De Vlieger. Binnen de huidige regelgeving verstrekken wij leerlingenvervoer naar De Vlieger voor maximaal een half jaar. Vanuit het veld krijgen wij het signaal dat deze periode te kort is voor kinderen om de Nederlandse taal voldoende te leren om in te stromen in het reguliere onderwijs. Dit zullen wij onderzoeken en zo nodig wijzigingsvoorstellen doen.
- Leerlingenvervoer in relatie met Passend Onderwijs. Scholen ontwikkelen in het kader van passend onderwijs allerlei voorzieningen om te voorkomen dat kinderen naar het speciaal onderwijs moeten. Het kan zijn dat kinderen binnen de gemeente Dronten wel moeten reizen naar zo'n voorziening. Wij willen vastleggen wat het gemeentelijk standpunt ten aanzien van vervoer naar deze voorzieningen is.

Deze thema's werken we uit in samenwerking met onze partners, zoals de scholen, samenwerkingsverband passend onderwijs en Vluchtelingenwerk.

Leerplicht en RMC

1. In 2018 richten wij ons op de jongeren die uitstromen uit het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs en de entreeopleiding. Waar nodig begeleiden we deze jongeren bij hun overstap naar werk of vervolgopleiding. We werken hierin nauw samen met de jongerencoaches van Sociale Zaken.
2. In 2018 brengen wij de groep oud-VSV-ers in beeld. Dit zijn jongeren die voorgaande jaren zijn uitgevallen. Als een jongere op dit moment nog geen startkwalificatie heeft en niet werkt, dan bieden we deze jongere begeleiding aan naar werk of vervolgopleiding.
3. In 2018 brengen wij het regionale aanbod aan trajecten in beeld, die gericht zijn op toeleiding naar onderwijs en/of werk. Allerlei organisaties, denk aan onderwijsinstellingen, gemeenten e.d., hebben aanbod op dit terrein. De gemeente Dronten heeft niet de schaal om zelfstandig een breed palet aan trajecten in te kopen, maar wellicht kunnen we wel losse trajecten inkopen bij bijvoorbeeld een andere gemeente. Deze werkwijze vergroot onze mogelijkheden om een jongere een passend aanbod te bieden.

Voor en vroegschoolse educatie

Nadat de harmonisatie per 1 januari van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk is gerealiseerd zal een nieuw Beleidskader VVE 2018-2022 in de loop van 2018 worden vastgesteld.

Jeugdpreventie in het onderwijs

Er is een tijdelijke uitbreiding gerealiseerd van Sterk in de Klas voor het Primair Onderwijs op het snijvlak, Jeugdhulp & Onderwijs voor de schooljaren 2017/2018. Tijdens deze twee schooljaren monitoren we de resultaten, brengen we de rolverdeling in

kaart van de scholen, het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Lelystad-Dronten en gemeente Dronten en zorgen we voor een effectief aanbod.

Verbonden partijen per programma

Voor de taakomschrijvingen en kengetallen van deze verbonden partij(en) verwijzen we u naar de [Paragraaf Verbonden partijen](#).

Programma 4

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang 2018
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Beleidsindicatoren (BBV)

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma:

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
4	% Voortijdige schoolverlaters	%	2015	Dronten	nog niet bekend	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
			2015	Nederland	nog niet bekend		
4	Absoluut verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2016	Dronten	0,29	Ingrado	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.
			2016	Nederland	2,01		
4	Relatief verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2016	Dronten	18,07	Ingrado	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.
			2016	Nederland	26,88		

Wat gaat dit kosten?

In de volgende tabel wordt voor dit programma de raming van baten en lasten van bestaand en nieuw beleid voor de Begroting 2018 en de Meerjarenraming 2019-2021 uiteengezet.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:						
4.1 Openbaar basisonderwijs	-1.029	-831	-714	-698	-686	-674
4.2 Onderwijshuisvesting	-2.441	-2.624	-1.931	-1.904	-1.860	-1.814
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.359	-2.319	-2.439	-2.463	-2.488	-2.486
Subtotaal lasten	-5.829	-5.774	-5.084	-5.065	-5.034	-4.974
Baten:						
4.1 Openbaar basisonderwijs	86	66	77	77	77	77
4.2 Onderwijshuisvesting	54	10	6	6	6	6
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	888	726	726	726	726	726
Subtotaal baten	1.028	802	809	809	809	809
Totaal programma's	-4.801	-4.971	-4.275	-4.257	-4.225	-4.165
Toevoegingen reserves	-208	-309	-410	-495	-495	-495
Onttrekkingen reserves	6	315	10	10	10	10
Resultaat na bestemmingsreserves	-5.003	-4.965	-4.675	-4.742	-4.710	-4.650

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Algemene omschrijving

Het programma omvat het ontwikkelen, in stand houden of beëindigen van voorzieningen op de gebieden cultuur, recreatie, sport en welzijn en de aanleg en het beheer van het openbaar groen.

Vastgestelde regelgeving en beleidsnota's

- [Structuurvisie Dronten 2030](#)
- [Oostkant Dronten Strategische Visie](#)
- Beheerplan Stranden en Voorlanden, 2008-2017
- Groenbeleidsplan gemeente Dronten (vastgesteld 2017)
- [Algemene Subsidieverordening 2017](#)
- Speelruimteplan 2007
- [Erfgoedverordening 2016](#)
- Beheerplan kunst in de openbare ruimte
- [Samen in beweging, sportnota Dronten 2014-2017](#)
- [Cultuurvisie 2015, supplement 2017](#)
- [Verordening antidiscriminatievoorzieningen Dronten 2011](#)

Portefeuillehouder per taakveld

Programma 5		
Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
5.1	Sportbeleid en activering	A. van Amerongen
5.2	Sportaccommodaties	A. van Amerongen
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	A. van Amerongen
5.4	Musea	A. van Amerongen
5.6	Media	A. van Amerongen
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	N. Verlaan/ D.M. Vis
	Wijkgericht werken	N. Verlaan

Wat willen we bereiken in 2018 en verder?

Nieuw beleid

5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Uitvoering cultuurvisie 2017 (€ 20.000 structureel)

Subsidieplafond basissubsidies

Vrijwilligersorganisaties (stichtingen en verenigingen) op de gebieden amateurkunst, zorg, maatschappelijke ondersteuning, participatie en sport kunnen een basissubsidie aanvragen voor bestuurlijke kosten. Deze subsidie is maximaal 400 euro. Om voldoende aanvragers een subsidie te kunnen verlenen wordt het subsidieplafond in 2018 verhoogd van € 23.200 naar € 28.000.

Carillonconcerten

Stadsbeiaardier Frits Reynaert zal in 2018 twaalf concerten spelen op het carillon van Dronten. Het budget wordt verhoogd van € 1.600 naar € 1.920.

Subsidieplafond kunst en cultuur

Momenteel is er een subsidieplafond voor activiteitensubsidies kunst en cultuur van € 7.850. Per aanvrager is maximaal € 1.500 beschikbaar. Het subsidieplafond wordt in 2018 verhoogd naar € 12.000.

Fonds voor kunstaankopen

In de gemeentebegroting is geen budget opgenomen voor het aankopen van kunst. Er wordt in 2018 een bestemmingsfonds gevormd voor het aankopen van kunst in de openbare ruimte. In het fonds wordt jaarlijks € 10.000 gestort.

Digitaal burgerpanel

In de tweede helft van 2017 en geheel 2018 willen we experimenteren met een digitaal burgerpanel. Er wordt een externe partij ingeschakeld voor het inrichten en uitvoeren van de pilot.

Educatief project "100 jaar Zuiderzeewet" (€ 15.000 incidenteel)

Er is in 2018 eenmalig € 15.000 beschikbaar voor cultuureducatie in het onderwijs over het onderwerp 100 jaar Zuiderzeewet.

Bestaande ontwikkelingen

5.1 Sportbeleid en activering

Sportbeleid

In het eerste kwartaal van 2018 wordt de nieuwe sportnota voor de periode 2018 – 2021 vastgesteld. Bij de ontwikkeling van het sportbeleid voor genoemde periode zijn sportverenigingen, maatschappelijke instellingen en inwoners van Dronten zoveel mogelijk betrokken. Ook in 2018 zullen de buurtsportcoaches onder de vlag van de Meerpaal actief zijn in Dronten om het sportbeleid in de praktijk vorm te geven. Vanaf 2017 is de gemeente Dronten JOGG-gemeente. JOGG staat voor Jongeren Op Gezond Gewicht. 2017 was vooral een voorbereidings- en ontwikkelingsjaar. Vanaf 2018 worden de plannen in praktijk gebracht. Hierbij moet niet alleen worden gedacht aan beweegactiviteiten, maar ook aan voorzieningen en acties die bijdragen aan een gezonde leefstijl onder jongeren.

5.2 Sportaccommodaties

Nieuwbouw zwembad Overboord c.a.

De Design, Build, Maintain en Operate (DBMO) aanbesteding voor de nieuwbouw van zwembad Overboord en daarbij de hernieuwde uitgifte van de risicodragende concessie voor beheer en exploitatie van de binnensportvoorzieningen en de openluchtzwembaden, is in 2017 gestart en wordt in het 2de kwartaal van 2018 afgerond met de definitieve gunning. Daarna zal verdere uitwerking van de plannen plaatsvinden tot een definitieve ontwerp, uitvoerings-tekeningen en aanvraag omgevingsvergunning. Naar verwachting zal met de bouw in de loop van het vierde kwartaal van 2018 worden gestart.

Verduurzaming sportaccommodaties Dronten

In 2018 verschijnt een nieuwe sportnota die interactief met verenigingen, organisaties en inwoners is opgesteld. Bij de aanbidding van deze nota zal ook de presentatie plaatsvinden van het onderzoek naar de duurzaamheidsinitiatieven en mogelijkheden voor de gemeentelijke buitensportaccommodaties.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Cultuur

Monument 100 jaar Zuiderzeewet

In 2018 wordt herdacht dat 100 jaar geleden de Zuiderzeewet is aangenomen. De vaststelling van deze wet is te zien als het startschot voor het bouwen van de provincie Flevoland. De provincie wil in 2018, in de gemeente Dronten, een kunstwerk realiseren als monument voor 100 jaar Zuiderzeewet.

Bibliotheekwerk

FlevoMeer Bibliotheek voert het bibliotheekwerk uit in de drie kernen van Dronten. De afgelopen jaren zijn de organisatie en de werkwijzen van FlevoMeer veranderd. Een moderne bibliotheek is niet alleen een uitleenfabriek, maar ook een wegwijzer in een

digitale wereld, een ontmoetingsplek, een plaats voor cultuur of debat en een aanbieder van individueel advies. De bibliotheek werkt steeds meer samen met andere sectoren, zoals zorg, onderwijs en economie.

Ontwikkeling MFG Swifterbant

Er van uitgaand dat de raad inzake de integrale ontwikkeling van het MFG Swifterbant besluit conform voorstel (september 2017), zal 2018 in het teken staan van het ontwerpproces, de voorbereiding van de omgevingsvergunning en de bestemmingsplanprocedure. Hierbij wordt ingestoken op een gezamenlijk oplopen van beide laatstgenoemde trajecten middels een coördinatiebesluit. De verwachting is dat de integrale ontwikkeling van het MFC deel en de woningen in nauwe samenwerking met OFW zullen worden opgepakt. De kosten voor de ontwikkeling blijven de zelfde dekkingsbronnen houden. Voor 2018 worden dan ook de stelposten en voorzieningen van 2017 overgeheveld.

MFG fase 2 Biddinghuizen

Stichting MFG 2 en gemeente sluiten een realisatie overeenkomst, waarin onder andere de definitieve financiering is geregeld. In deze overeenkomst is meegenomen de extra aandacht die De stichting heeft voor duurzaamheid. Het streven is om in 2018 een begin te maken met de daadwerkelijke realisatie van MFG 2.

Verbonden partijen per programma

Voor de taakomschrijvingen en kengetallen van deze verbonden partij(en) verwijzen we u naar de [Paragraaf Verbonden partijen](#).

Programma 5

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang 2018
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Coöperatie	Lid algemeen bestuur	Jaarlijkse bijdrage 2018 € 22.800

Beleidsindicatoren (BBV)

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma:

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
	5% Niet-wekelijkse sporters	%	2012	Dronten	49,7	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	Percentage niet-wekelijks sporters
			2012	Nederland	46,6		

Wat gaat dit kosten?

In de volgende tabel wordt voor dit programma de raming van baten en lasten van bestaand en nieuw beleid voor de Begroting 2018 en de Meerjarenraming 2019-2021 uiteengezet.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:						
5.1 Sportbeleid en activering	-315	-284	-264	-174	-174	-174
5.2 Sportaccommodaties	-3.216	-3.257	-3.038	-3.519	-4.607	-3.310
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-335	-341	-297	-282	-282	-282
5.4 Musea	-130	-95	-70	-	-	-
5.6 Media	-1.580	-1.535	-1.535	-1.535	-1.535	-1.535
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-9.889	-9.811	-9.139	-9.113	-8.961	-8.969
Subtotaal lasten	-15.465	-15.323	-14.343	-14.623	-15.559	-14.270
Baten:						
5.1 Sportbeleid en activering	-	-	-	-	-	-
5.2 Sportaccommodaties	1.607	1.528	1.528	1.528	1.623	1.623
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-	-	-
5.4 Musea	-	-	-	-	-	-
5.6 Media	38	38	38	38	38	38
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	881	837	806	774	774	774
Subtotaal baten	2.526	2.403	2.372	2.340	2.435	2.435
Totaal programma's	-12.937	-12.919	-11.971	-12.282	-13.123	-11.834
Toevoegingen reserves	-902	-1.790	-94	-99	-99	-99
Onttrekkingen reserves	1.917	2.715	982	1.453	1.107	1.097
Resultaat na bestemmingsreserves	-11.922	-11.994	-11.082	-10.929	-12.115	-10.836

Programma 6 Sociaal domein

Algemene omschrijving

Dit programma omvat activiteiten die gericht zijn op verlening bijstand, activering & re-integratie, inkomensondersteuning voor minima, uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening, het programma jeugd (inclusief Centrum Jeugd en Gezin), wijk- en buurtbeheer, inburgering, algemeen maatschappelijk werk, zorg, kinderopvang, en peuterspeelzaalwerk. Binnen dit programma vallen ook de nieuwe taken die per 1 januari 2015 zijn overgeheveld naar de gemeente: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.

Vastgestelde regelgeving en beleidsnota's

- [Besluit eigen bijdragen en financiële tegemoetkomingen 2013](#)
- [Debiteurenbeleid Dronten 2013](#)
- [Verordening handhaving sociale zaken 2013](#)
- [Ontwikkelingsvisie en aanpak wijk- en buurtbeheer 2011-2015](#)
- [Beleid Toezicht en Handhaving kinderopvang en peuterspeelzaalwerk 2013](#)
- Kaderstelling Wet inburgering 2007
- [Programma jeugdbeleid 2009](#)
- [Beleidskaders herstructurering sociale werkvoorziening 2012](#)
- Drieluik Sociale Visie 2030 (2013)
- [Visie Awbz 'samen een eigentijdse aanpak voor Dronten ontwikkelen'](#)
- Visie Jeugdhulp Dronten 2014 - 2017
- [Visiedocument Dronten@work 2014](#)
- [Beleidsplan Transitie Sociaal Domein 2015-2018](#)
- [Vrijwilligerswerk en familie zorg 2015 - 2018](#)
- [Verordening maatschappelijke ondersteuning Dronten 2015](#)
- [Verordening jeugdhulp gemeente Dronten 2017](#)
- Notitie Vormgeving CJG 2010
- Notitie Doorontwikkeling CJG 2011
- [Verordening tegenprestatie Participatiewet gemeente Dronten 2017](#)
- [Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Dronten 2015](#)
- [Verordening individuele studietoelage gemeente Dronten 2015](#)
- [Re-integratie verordening Participatiewet 2016](#)
- [Beleidsplan Armoede](#)

Portefeuillehouder per taakveld

Programma 6		
Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	P. van Bergen
6.2	Wijknetwerken	P. van Bergen
6.3	Inkomensregelingen	P. van Bergen
6.4	Begeleide participatie	D.M. Vis
6.5	Arbeidsparticipatie	D.M. Vis
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	P. van Bergen
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	P. van Bergen
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	P. van Bergen
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	P. van Bergen
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	P. van Bergen

Wat willen we bereiken in 2018 en verder?

Nieuw beleid

Voorbereiding op nieuwe beleidsperiode Sociaal Domein breed 2019 e.v.

Het vierde en laatste jaar van deze beleidsperiode staat in het teken van de evaluatie van het beleidsplan Transitie Sociaal Domein 2015 - 2018 (inclusief de Actualisatie beleid en uitvoering 2016). De bevindingen uit het evaluatietraject vormen het vertrekpunt voor de inhoudelijke kaderstelling voor de komende college- en beleidsperiode (2019 - 2022). Ook het armoedebeleid maakt onderdeel uit van dit evaluatietraject.

Bij een nieuw inhoudelijk kader hoort ook een nieuw financieel kader voor de periode 2019 - 2022. Op basis van ervaringsgegevens over de afgelopen periode, trends en nieuwe ontwikkelingen zullen we voorstellen uitwerken voor een passend financieel kader. Eén van de belangrijkste ontwikkelingen in de komende beleidsperiode is de overheveling van Wmo-taken op het gebied van maatschappelijke opvang en beschermd wonen (vanaf 1-1-2020). Deze worden nu uitgevoerd door de centrumgemeente Almere.

In de voortgangsrapportage 2017 zijn inmiddels de volgende zaken opgenomen:

- het financiële kader voor de uitvoering van de transities in 2017 en 2018;
- de extra middelen voor de benodigde capaciteit in 2017 en 2018;
- de stand van de bestemmingsreserve Sociaal Domein.

6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie

Onderzoek Verklaring omtrent het Gedrag

Verenigingen en maatschappelijke organisaties in Dronten kunnen niet zonder de inzet van vrijwilligers. Deze organisaties vragen van hun vrijwilligers een Verklaring omtrent het Gedrag (VOG). Een VOG is een nuttig instrument om de kwaliteit van vrijwilligerswerk te borgen en (maatschappelijke) risico's die verbonden kunnen zijn aan de inzet van vrijwilligers te minimaliseren. De kosten voor het aanvragen van een VOG drukken op de budgetten van de verenigingen en organisaties. Ook de rijksoverheid vindt de VOG's belangrijk en onderzoekt of deze gratis verstrekt kunnen worden. In Dronten nemen we de uitkomst van het rijk mee in ons onderzoek of de VOG's gratis kunnen worden verstrekt aan vrijwilligers die zich inzetten voor de Dronter samenleving.

6.5 - Arbeidsparticipatie

Werkplekken voor mensen met afstand tot arbeidsmarkt (€ 100.000 structureel)

Door uw raad is in de kadernota 2018 € 100.000 structureel vastgesteld om vier mensen met een indicatie binnen de gemeentelijke organisatie een vaste baan aan te bieden. Zo maakt het college de uitgesproken ambitie waar en nemen we als gemeente hier onze maatschappelijke verantwoordelijkheid als één van de grootste werkgevers binnen de gemeente Dronten en laten we zien hoe we mensen met een beperking aan het werk helpen.

Bestaande ontwikkelingen

Transities Sociaal Domein overkoepelend

Sociaal Domein algemeen

Naast de evaluatie en het opstellen van nieuwe kaders 2019 staat in 2018 de transformatie meer centraal. Daarmee is het afgelopen jaar al een start gemaakt. Bij de transformatie sociaal domein gaat het om een andere rolverdeling tussen inwoners, maatschappelijke instellingen en de overheid. Daarbij is de inzet om daar waar het kan inwoners een grotere eigen rol en verantwoordelijkheid te geven. Als dit niet mogelijk is dan wordt er voor passende hulp of ondersteuning gezorgd.

Belangrijk element van de transformatie is dan ook om meer aansluiting te zoeken bij de leefwereld van inwoners en om de eigen kracht van de samenleving en inwoners te benutten en te bevorderen.

We bereiden ons voor op de meerjarige inkoop van Wmo (maatwerk begeleiding & schoon en leefbaar huis) en jeugdhulp (begeleiding en behandeling). Bij de Jeugdhulp is de gemeente vanaf 2018 ook verantwoordelijk voor de inkoop van de basis Geestelijke Gezondheidszorg (jeugd GGZ) en een deel van de specialistische jeugd GGZ.

Vanuit de Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland werken we gezamenlijk aan de uitvoering van de Strategische agenda 2017-2018, de voorbereiding van het Zorglandschap Jeugd, de uitvoering van het vorig jaar opgestelde Regionaal Kompas 2018-2020 en een verdere verbetering van de bedrijfsvoering.

Realistische begroting jeugdhulp

In de voortgangsrapportage 2017 is gemeld dat we verwachten dat de positieve effecten van de meicirculaire 2017 niet toereikend zijn om de kosten van de jeugdhulp 2018 te dekken. Om deze reden heeft uw raad besloten een realistische begroting 2018 op te stellen en hiervoor op voorhand een onttrekking aan de bestemmingsreserve sociaal domein te doen.

Inclusieve samenleving

Het VN-verdrag handicap versterkt de positie van mensen met een beperking. Dit verdrag is medio 2016 van kracht geworden. In 2018 willen we de belangrijkste punten uit dit verdrag vertalen naar lokaal niveau en meenemen in de kaderstelling sociaal domein 2019- 2022. We gaan hierbij na welke stappen er nog verder nodig zijn om een inclusieve samenleving te realiseren waarin alle inwoners kunnen meedoen.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Preventief aanbod

In 2017 ontwikkelen we met onze partners aanbod rond vroegtijdige interventie bij echtscheidingsproblematiek. Een deel van het aanbod zal al in 2017 beschikbaar komen en het totaalaanbod in 2018.

Het programma Sterk in de klas wordt verder uitgebreid en er zal verder gekeken gaan worden naar de toekomstige rolverdeling tussen scholen, samenwerkingsverband passend onderwijs en de gemeente.

Daarnaast zal met ingang van 2018 de dyslexiezorg lokaal worden ingekocht.

Wij willen inventariseren bij inwoners en een aantal organisaties welke servicediensten onze inwoners helpen bij het langer zelfredzaam zijn en langer zelfstandig wonen. Ook willen we nagaan welke reeds bestaande servicediensten voorzien in een behoefte en/of mogelijk een aanpassing behoeven. Op basis van deze inventarisatie bekijken we of en hoe we het pakket van servicediensten uit zullen breiden. Initiatieven zoals het project 'Lang zult u wonen' worden hierbij betrokken.

In de Begroting 2018 is binnen het budget Wmo € 385.000 extra opgenomen voor het versterken en intensiveren van algemene voorzieningen.

Cliëntinitiatief

Bij jeugdigen met chronische aandoeningen of beperkingen is de hulp en ondersteuning aan deze jeugdigen en hun ouders veelal gericht op vermindering van de problematiek, stabilisatie en het leren omgaan met de gevolgen. Het perspectief van jongeren kan zelfstandigheid zijn, veelal is echter sprake van beperkte zelfredzaamheid en zal ondersteuning nodig blijven. In de Dronter Koers kan dan een plan worden opgesteld voor een langere periode. Deze vorm van maatwerk vereist meer flexibiliteit en is lastig uit te drukken in producten/vaste prijzen. In 2017 is een initiatief gestart waarbij ouders een plan opstellen hoe binnen de Dronter Koers deze specifieke doelgroep optimaal ondersteund kan worden. De intentie is om aan de hand van dit plan de werkwijze aan te passen en indien nodig ook de inkoop.

Werk maken van de Tegenprestatie

Met diverse organisaties zijn en worden afspraken gemaakt om uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt maatschappelijk nuttige activiteiten te laten uitvoeren (o.a. werkwijze project Flow).

6.2 Wijkteams

Doorontwikkeling Dronter Koers

In het kader van de evaluatie sociaal domein wordt ook een handboek Dronter Koers 2.0 opgesteld waarin nieuwe ontwikkelingen, afspraken en processen worden vastgelegd. Daarnaast gaan we verder met de deskundigheidsbevordering (vaardigheden, inhoudelijke kennis en professionalisering) van de medewerkers die actief zijn binnen de Dronter Koers. Daarbij gaan we ook (meer) waarborgen inbouwen, bijvoorbeeld via beroepenregister of certificering.

6.4 Begeleide participatie

Opvang en Beschermd wonen: inwoners met verward gedrag beter en sneller helpen

De rijksoverheid heeft opdracht gegeven dat er uiterlijk 1 oktober 2018 een sluitende regionale en lokale aanpak hulpverlening moet zijn voor mensen met verward gedrag. Veel initiatieven zijn regionaal ontwikkeld en beschikbaar voor alle gemeenten in Flevoland. In 2018 willen we nagaan welke activiteiten er in aanvulling op het regionale aanbod, specifiek voor Dronten nodig en wenselijk zijn.

Opvang en Beschermd wonen: verdere decentralisatie regionale taken Wmo

Maatschappelijke opvang, opvang van slachtoffers van huiselijk geweld. Openbare geestelijke gezondheid en beschermd wonen zijn taken die nu in regionale samenwerking worden uitgevoerd en waarvoor gemeente Almere een rijksuitkering ontvangt. De beleidsafspraken met betrekking tot de regionale taken staan in het Regionaal Kompas Flevoland. Deze taken worden naar verwachting in 2020 door gedecentraliseerd naar alle gemeenten. In 2018 zullen we nagaan in samenwerking met de regiogemeenten welke experimenten er al mogelijk zijn als voorbereiding op de verdere decentralisatie.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Jongeren 18-/ 18+

Jongeren die gebruik maken van de zwaardere vormen van jeugdhulp, zoals pleegzorg, verblijf in een instelling of een gezinshuis, zijn er niet altijd klaar voor wanneer zij 18 worden om zelfstandig te wonen. Voor deze kwetsbare groep jongeren willen we in samenwerking met aanbieders en partners zoals OFW onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor bijv. begeleid kamer wonen. Dit als tussenoplossing/ tussenvoorziening in de aanloop naar zelfstandig wonen. Het gaat hierbij zowel om lokaal aanbod als regionaal aanbod. Binnen het regionale programma zorglandschap is hiervoor een opdracht uitgezet.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Maatwerkdienstverlening 18-

In 2017 is gebleken dat behoefte is aan aanvullend aanbod maatwerkdienstverlening voor jongeren onder de 18 jaar. Voor jongeren die als uitstroomprofiel dagbesteding hebben, worden met het speciaal onderwijs afspraken gemaakt over de gezamenlijke aanpak in de overgang tussen onderwijs en dagbesteding. Een specifiek aanbod dat gemist wordt, is een vorm van dagbesteding voor jeugdigen met autisme spectrum stoornis. Zorgboerderijen bieden voor deze doelgroep niet altijd een passend aanbod. Wij hebben de aanbieders gevraagd hierop een aanbod te ontwikkelen waar in de loop van 2018 gebruik van kan worden gemaakt.

Maatwerkdienstverlening 18-/18+

Zie onder 6.71 (maatwerk dienstverlening 18+).

6.82 Geëscaleerde zorg 18- Veilig Verder

In 2017 is de pilot Versterking Toegang uitgevoerd met de gidsen Veilig Verder. In 2018 vindt de evaluatie plaats en wordt bekeken we of en hoe we de werkwijze (indien blijkt uit evaluatie)) gaan aanpassen en inbedden.

Verbonden partijen per programma

Voor de taakomschrijvingen en kengetallen van deze verbonden partij(en) verwijzen we u naar de [Paragraaf Verbonden partijen](#).

Programma 6

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang 2018
Werkvoorzieningschap Kampen – Dronten (IMPact)	GR	Bestuur GR	Bijdrage op basis van 57,54 AJ (programmaraming 2018 Impact) WSW € 1.767.881
Regionale Sociale Recherche	GR	Lid bestuuroverleg	Jaarlijkse bijdrage 2018 o.b.v. het aantal cliënten per 1 januari 2017 (655) € 86.863
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	GR	Lid algemeen bestuur	Jaarlijkse bijdrage 2018 € 68.683

Beleidsindicatoren (BBV)

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma:

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
6	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2016	Dronten	607,6	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
			2016	Nederland	744		
6	Netto arbeidsparticipatie	%	2016	Dronten	67,4	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
			2016	Nederland	65,8		
6	Functiemenging	%	2016	Dronten	48,3	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
			2016	Nederland	52,1		
6	Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18jr eo	2016	Dronten	28,2	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.
			2016	Nederland	41,3		
6	Aantal re-integratievoorzieningen	per 1.000 inw 15-65jr	2016	Dronten	28,4	CBS - Participatie Wet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
			2016	Nederland	25,5		
6	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw	2016	Dronten	nog niet bekend	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op aantal deelnemende geme
			2016	Nederland	54		
				<i>Achterstand onder jeugd</i>			
6	% Kinderen in armoede	%	2015	Dronten	4,82	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
			2015	Nederland	6,58		
6	% Jeugdwerkloosheid	%	2015	Dronten	0,97	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).
			2015	Nederland	1,52		
6	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2016	Dronten	9,1	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
			2016	Nederland	10,7		
6	Jongeren met jeugdreclassering	%	2016	Dronten	-	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
			2016	Nederland	0,5		
6	Jongeren met jeugdbescherming	%	2016	Dronten	1,5	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
			2016	Nederland	1,2		

Wat gaat dit kosten?

In de volgende tabel wordt voor dit programma de raming van baten en lasten van bestaand en nieuw beleid voor de Begroting 2018 en de Meerjarenraming 2019-2021 uiteengezet.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.964	-3.424	-2.128	-1.853	-1.853	-1.852
6.2 Wijkteams	-4.914	-4.649	-4.187	-4.959	-5.021	-5.069
6.3 Inkomensregelingen	-13.937	-13.623	-13.292	-13.231	-13.183	-13.183
6.4 Begeleide participatie	-4.818	-4.119	-3.638	-2.742	-2.700	-2.735
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-5.160	-5.930	-5.837	-5.978	-6.022	-6.118
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-1.108	-1.860	-1.833	-2.489	-2.489	-2.489
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-7.937	-6.803	-8.035	-5.520	-5.520	-5.520
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-795	-831	-1.036	-785	-785	-785
Subtotaal lasten	-40.633	-41.239	-39.986	-37.557	-37.573	-37.751
Baten:						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	158	117	70	70	70	70
6.2 Wijkteams	-	66	-	-	-	-
6.3 Inkomensregelingen	9.355	10.101	9.911	9.880	9.879	9.879
6.4 Begeleide participatie	37	263	-	-	-	-
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	156	6	6	6	6
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	609	660	660	660	660	660
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-	-	-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal baten	10.159	11.363	10.647	10.616	10.615	10.615
Totaal programma's	-30.473	-29.876	-29.337	-26.939	-26.957	-27.135
Toevoegingen reserves	-1.717	-169	7	12	12	12
Onttrekkingen reserves	562	2.217	2.038	-309	-355	-355
Resultaat na bestemmingsreserves	-31.629	-27.829	-27.292	-27.236	-27.300	-27.478

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Algemene omschrijving

Dit programma omvat activiteiten die gericht zijn op gezondheidszorg, milieu, integrale handhaving en vergunningverlening, afvalverzameling en reiniging, water en riolering alsmede de gemeentelijke begraafplaats.

Vastgestelde regelgeving en beleidsnota's

- [Register gemeenschappelijke regelingen Dronten 2015](#)
- [Gemeenschappelijke regeling 'Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Flevoland' 2016](#)
- [Gezondheidsnota 2014-2017](#)
- [Algemene Subsidieverordening 2017](#)
- Programma Vergunningen & Handhaving 2015-2018
- Windbeleid 2012
- Beleidsnota Duurzaam Dronten 2012-2016
- [Aansluitverordening riolering 2016](#)
- [Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2017](#)
- [Verbreed Gemeentelijk Riolering Plan 2016](#)
- [Verordening afvalstoffenheffing 2017](#)
- Afvalbeleidsplan 2021
- [Beheerverordening gemeentelijke begraafplaats Dronten 2015](#)
- [Verordening begraafplaatsrechten 2017](#)

Portefeuillehouder per taakveld

Programma 7		
Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
7.1	Volksgezondheid	P. van Bergen
7.2	Riolering	N. Verlaan/ A. van Amerongen
7.3	Afval	N. Verlaan
7.4	Milieubeheer	A. van Amerongen
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	N. Verlaan

Wat willen we bereiken in 2018 en verder?

Nieuw beleid

7.1 - Volksgezondheid

Volksgezondheid, GGD (€ 20.000 structureel)

De GGD heeft aangegeven niet meer uit te komen met de huidige bijdragen vanuit de Flevolandse gemeenten. De verhoging wordt veroorzaakt door nieuwe wettelijke taken. In de Kadernota 2018 was hiervoor een bedrag van € 20.000 opgenomen. Door een vijftal begrotingswijzigingen in de ontwerpbegroting, zal de totale gemeentelijke bijdrage stijgen, de vijf wijzigingen betreffen:

- Functionaris Gegevensbescherming;
- Verplichte aanstelling Klachtenfunctionaris;
- Wijziging bekostiging van het Rijksvaccinatieprogramma;
- GGD heeft vervangende taak digitaal platform voorheen van RIVM;
- Huisvesting.

7.5 - Begraafplaatsen

Aanleg grafkelders op begraafplaats De Wissel (€ 40.000 krediet, structurele kapitaallasten)

Via de kadernota is besloten geld beschikbaar te stellen voor de aanschaf en plaatsing van grafkelders op begraafplaats De Wissel. Deze grafkelders krijgen de functie van algemene graven wat betekent dat de erin geplaatste stoffelijke overschotten na de verplichte grafrust van 10 jaar op eenvoudige wijze kunnen worden geruimd. De vrijgekomen ruimte is daarna weer beschikbaar voor een nieuwe begraafing.

Bestaande ontwikkelingen

7.3 Afval

Afvalinzameling en -verwerking

In juni 2016 heeft uw raad het gemeentelijk Afvalbeleidsplan 2016 - 2021 vastgesteld met de daarbij uitgesproken ambities en te bereiken resultaten m.b.t. duurzaamheid, het voorkomen van afval, het inzamelen van grondstoffen en de daartoe in te zetten middelen.

Nadat in oktober 2016 de eerste stap is ingevoerd (lagere inzamelfrequentie voor het restafval) is eind 2017 het omgekeerd inzamelen ingevoerd. De resultaten die bereikt zijn met de eerste stap, geven een sterk verbeterde afvalscheiding te zien en een forse afname van de hoeveelheid restafval. In 2018 zullen we monitoren wat het effect is van de invoering van het omgekeerd inzamelen en welke zaken nog verdere aandacht verdienen om de inzameling en verdere verwerking nog verder te optimaliseren.

Gesterkt door de opgedane ervaringen en de positieve inzet van onze inwoners zijn wij in de verwachting dat de aangescherpte landelijke doelstelling om in 2020 een afvalscheidingspercentage te realiseren van minimaal 75% met daarbij maximaal 100 kg restafval per inwoner, zal worden gehaald.

7.4 Milieubeheer

Programmabegroting 2018 Omgevingsdienst Flevoland

Op 28 juni 2017 is de kostprijsystematiek 2018-2020 (KPS) door het Algemeen Bestuur (AB) vastgesteld. De gemeentelijke bijdrage komt daarmee op € 866.359. Deze vastgestelde KPS heeft negatieve gevolgen voor de gemeente Dronten (€ 132.200 nadeel). Dit nadeel is verwerkt in de voortgangsrapportage 2017.

Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid is er een klimaatbeleidsplan in de maak als vervolg op de nota 'Duurzaam Dronten'. Als gemeente Dronten vervullen wij een voorbeeldfunctie voor de samenleving. Op dit moment rijden de auto's in de buitendienst volledig elektrisch. Daarmee dragen we direct ook bij aan een vermindering van de CO2 uitstoot. De benodigde energie wordt duurzaam opgewekt door middel van zonnepanelen op de gemeentewerf 'De Reest'. Voor 2018 worden de mogelijkheden voor het overige gemeentelijke vastgoed met betrekking tot verduurzaming in kaart gebracht.

Verbonden partijen per programma

Voor de taakomschrijvingen en kengetallen van deze verbonden partij(en) verwijzen we u naar de [Paragraaf Verbonden partijen](#).

Programma 7

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang 2018
GGD Flevoland	GR	Lid algemeen bestuur	Jaarlijkse bijdrage 2018 € 728.417
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	NV	Stemrecht/zeggenschap op basis van 48 aandelen	De gemeente staat garant voor een geldlening van de NV. Voor deze garantiestelling ontvangt de gemeente een provisie in 2018 van € 97.000

Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	GR	Bestuur GR	Jaarlijkse bijdrage 2018-2020 € 866.359 obv kostprijsystematiek en € 728.365 obv lumpsumbijdrage 2018
--	----	------------	---

Beleidsindicatoren (BBV)

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma:

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
7	Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2015	Dronen	188	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
			2015	Nederland	200		

Wat gaat dit kosten?

In de volgende tabel wordt voor dit programma de raming van baten en lasten van bestaand en nieuw beleid voor de Begroting 2018 en de Meerjarenraming 2019-2021 uiteengezet.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:						
7.1 Volksgezondheid	-746	-1.028	-824	-824	-824	-824
7.2 Riolering	-2.332	-2.057	-2.113	-2.164	-2.164	-2.164
7.3 Afval	-4.190	-3.460	-3.590	-3.736	-3.736	-3.720
7.4 Milieubeheer	-989	-1.047	-1.185	-1.185	-1.183	-1.183
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-548	-358	-353	-352	-342	-325
Subtotaal lasten	-8.805	-7.950	-8.065	-8.261	-8.249	-8.216
Baten:						
7.1 Volksgezondheid	-	-	-	-	-	-
7.2 Riolering	2.580	2.508	2.552	2.603	2.477	2.477
7.3 Afval	4.791	4.579	4.672	4.742	4.738	4.734
7.4 Milieubeheer	5	4	4	4	4	4
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	364	320	320	320	320	320
Subtotaal baten	7.740	7.411	7.548	7.669	7.539	7.535
Totaal programma's	-1.065	-539	-516	-591	-710	-680
Toevoegingen reserves						
Onttrekkingen reserves		-35				
Resultaat na bestemmingsreserves	-1.065	-574	-516	-591	-710	-680

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Algemene omschrijving

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op de ruimtelijke ordening (ontwikkelingsvisie, bestemmingsplannen, welstandstoezicht en handhaving) en volkshuisvesting (woningbouw nieuw en bestaand, woonwagencentrum) en bouwgrondexploitaties.

Vastgestelde regelgeving en beleidsnota's

- Vigerende bestemmingsplannen
- [Geactualiseerde Woonvisie 2016](#)
- [Welstandsnota 2013](#)
- [Bouwbesluit 2012](#)
- [Nota grondbeleid 2016](#)
- GEO-visie Dronten 2011
- [Structuurvisie Dronten 2030 \(2012\)](#)
- [Beleidsnota huisvesting arbeidsmigranten \(Afwijkingenbeleid\)](#)
- [Beleidsnota Studentenhuisvesting \(Afwijkingenbeleid\)](#)
- [Bouwverordening 2002](#)
- [Legesverordening 2016](#)
- [Procedureregeling planschade vergoeding 2005](#)

Portefeuillehouder per taakveld

Programma 8		
Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
8.1	Ruimtelijke ordening	N. Verlaan
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	A. van Amerongen
8.3	Wonen en bouwen	N. Verlaan

Wat willen we bereiken in 2018 en verder?

Nieuw beleid

8.1 - Ruimtelijke ordening

[Ontwikkelingsplan Hanzekwartier \(€ 40.000 krediet in 2018 en € 50.000 krediet in 2019\)](#)

Het Hanzekwartier nemen we gefaseerd in ontwikkeling. Gefaseerd niet alleen omdat het een groot gebied is, maar ook omdat het nog gedeeltelijk in gebruik is als bedrijventerrein. Als een deel daadwerkelijk in ontwikkeling wordt genomen dan stellen we voor dat deel een grondexploitatie vast en wikkelen we alle kosten en opbrengsten via de grondexploitatie af. Zo zijn er nu grondexploitaties voor Scholenzone, Ottoplein en Heuvelpark Noord. Voor de Havenkade is een grondexploitatie in voorbereiding.

Vooruitlopend op het vaststellen van een grondexploitatie worden ook voorbereidingskosten gemaakt. Hierbij moet worden gedacht aan externe adviezen voor contractvorming, stedenbouwkundige expertise, milieuonderzoeken etc. Indien binnen vijf jaar een grondexploitatie wordt vastgesteld dan worden de betreffende kosten alsnog ten laste gebracht van de grondexploitatie.

Om de bovengenoemde voorbereidingskosten inzichtelijk te houden is het met ingang van 2016 verplicht deze te activeren op de balans. Dit betekent dat er een krediet wordt aangemaakt waar geen rente aan wordt toegerekend en niet op wordt afgeschreven.

Deze technische omzetting heeft een incidenteel positief effect op het gepresenteerde begrotingsperspectief.

Programma Omgevingswet (€ 195.000 in 2018 en 2019 en € 90.000 in 2020 incidenteel)

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel Omgevingswet aangenomen. Het huidige Omgevingsrecht is complex en versnipperd. Er zijn meer dan 20 wetten en honderden regelingen en er is dan ook weinig ruimte voor een integrale benadering. De Omgevingswet moet gaan zorgen voor een integrale en gebiedsgerichte benadering. Daarbij is sprake van een vergaande decentralisatie van de regels voor de leefomgeving. Het kabinet wilde de Omgevingswet in 2019 in werking laten treden, maar in juli 2017 is dit uitgesteld met 1-2 jaar. Dat klinkt nog ver weg, maar de invoering van deze wet is naar verwachting een grote operatie, die veel gelijkenis vertoont met de transitie in het sociaal domein.

In de kadernota 2018 is aangegeven wat de kosten zijn die samenhangen met de invoering van de Omgevingswet. Het gaat daarbij om:

- grootschalige, wetstechnische integratie en herschikking van het omgevingsrecht;
- doorontwikkeling van integraal werken, samenwerking, dienstverlening en digitalisering;
- cultuuromslag voor iedereen, die zich bezig houdt met de fysieke leefomgeving.

Door middel van een 9-tal sporen wil de gemeente Dronten komen tot inpassing van de Omgevingswet. In de meerjarenbegroting was tot nu toe € 30.000 in 2017 en 2018 opgenomen voor planvoorbereiding. Volgens het concept programmaplan ramen wij de kosten als volgt en zijn deze als zodanig verwerkt in de begroting.

Onderwerp	2018	2019	2020	2021
Programma Omgevingswet				
Programmanager	80.000	80.000	0	0
Programma Omgevingswet Ondersteuning projectteam	25.000	25.000	0	0
Programma Omgevingswet Adviezen DSO	50.000	50.000	50.000	0
Programma Omgevingswet DSO-applicatie	pm	pm	pm	0
Programma Omgevingswet Opleidingen en trainingen	20.000	20.000	20.000	0
Programma Omgevingswet Aanpassingen lijn	20.000	20.000	20.000	0
Programma Omgevingswet Omgevingsvisie < 2021	0	0	pm	0
Programma Omgevingswet Omgevingsplan < 2025	0	0	pm	0

8.3 - Wonen en bouwen

Wonen - Marketing wonen (€ 75.000 incidenteel)

In de Woonvisie is vastgelegd dat de gemeente Dronten de ruimte die er is om te groeien optimaal wil benutten. Daarvoor is onder meer marketing nodig zodat woningzoekenden in de (brede) regio kennis kunnen maken met de kwaliteit die Dronten te bieden heeft. Bureau Open ('Er gaat niets boven Groningen') ontwikkelde een wooncampagne voor ons. De campagne laat de mogelijkheden van de ruimte in Dronten zien, gekoppeld aan de 'quality of live' in Dronten. Vanuit het perspectief van een (jong) gezin, worden 3 thema's ingezet:

1. hier wonen we midden in het land én toch overal dicht bij;
2. hier kunnen onze kinderen veilig opgroeien én wonen we dichtbij de natuur;
3. hier wonen we heerlijk vrijstaand én toch dichtbij mijn werk (link met Hanzelijn).

Er is een 'middelen mix' gemaakt, bestaande uit diverse onderdelen. De uitvoering daarvan startte deze zomer. We zetten vooral in op het gebruik van social media in combinatie met online bannerings op bv. zoeksites als Funda. De campagnebeelden zetten

we ook in via billboards/abri's op stations. Tot slot is er de offline inzet via advertenties in kranten/bladen. Extra specifieke activiteiten voegen we aanvullend toe (bv. afgelopen zomer item Dronten in programma RTL4 Woontips). Bij alle activiteiten vindt een doorgeleiding plaats naar www.dronterland.nl.

GEO-visie (€ 50.000 incidenteel)

In april 2017 is GEO-visie door het college vastgesteld. Voor 2018 zijn de onderstaande 2 elementen van belang, te weten:

Plan informatie

Toekomstige (her)inrichtingen van de buitenruimten worden inzichtelijk gemaakt met plankaarten (plan informatie). Een landelijke ontwikkeling is om plan informatie te standaardiseren waarna het mogelijk wordt om deze bron aan informatie zonder conversie en dataverlies uit te wisselen zowel met interne als externe belanghebbenden. Hiermee worden interpretatie verschillen op plan informatie voorkomen en kan de plan informatie sneller en breder worden ingezet voor meerdere doeleinden o.a. het doorrekenen van beheerlasten.

Referentiemodel Stelsel van Gemeentelijke Basisgegevens (RSGB)

Binnen de gemeentelijke overheid wordt gewerkt met een diversiteit aan landelijke basisgegevens en gemeentelijke kerngegevens. Deze gegevens zijn noodzakelijk ter ondersteuning van gemeentelijke processen en moeten daarom uitwisselbaar zijn. De gemeentelijke gegevensmagazijnen waarlangs de registraties worden uitgewisseld moeten daarom voldoen aan het RSGB waardoor deze gegevens onderling koppel- en uitwisselbaar worden.

Bestaande ontwikkelingen

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

De Gilden / Het Palet

In De Gilden vinden in 2018 nog op enkele locaties bouwwerkzaamheden plaats (Baksteen en Smederij). Een grote locatie die nog ontwikkeld moet worden is de wateras (nabij het centrum van Dronten-west). Op deze locatie zijn enkele ontwikkelaars bezig (grondgebonden) woonproducten te ontwikkelen nadat eerder al de ambitie om hier appartementen te ontwikkelen verlaten was. Het is (afhankelijk van de verkoop) de bedoeling dat de eerste van deze grondgebonden woningbouwprojecten in 2018 starten met de bouw.

In 2018 worden nieuwe delen van Het Palet bouwrijp gemaakt. Hiervoor bestaan concrete woningbouwplannen die al in verkoop zijn. De eigenaren van de kavels van de Wisentzone, die in 2017 via een loting zijn verkocht, starten in 2018 met de bouw.

Graafschap

In 2017 lopen diverse onderhandelingstrajecten met ontwikkelaars waarvan de start bouw in 2018 wordt verwacht:

- 19 appartementen;
- 34 woningen.

Daarnaast zijn in 2017 een aantal projecten in verkoop gegaan, te weten:

- 23 woningen.

Afhankelijk van de verkoopresultaten zal de start bouw in 2017 dan wel 2018 plaatsvinden.

Tot slot zijn er in 2017 19 gemeentelijke kavels in verkoop gegaan. De inschrijftermijn sluit medio juli 2017. De ervaring leert, dat de bebouwing van de kavels waarschijnlijk pas in 2018 in aanvang zal worden genomen.

Hanzekwartier

Afhankelijk van de besluitvorming over de Havenkade en de verplaatsing/verwerving in het najaar van 2017 zou in de tweede helft van 2018 het bouwrijp maken van deze locatie kunnen starten. Daarnaast verwachten wij op meerdere plekken in het Hanzekwartier bouwactiviteiten voor appartementen. De eerste opleveringen van woningen zijn aan het eind van het jaar 2018 te verwachten. Verdere doorontwikkeling van het Hanzekwartier is ons doel voor 2018.

8.3 Wonen en bouwen

Programma Duurzaamheid

Binnen het programma Duurzaam Dronten word gewerkt aan een duurzamer energiestelsel in de gemeente Dronten waarbij de inzet van fossiele brandstoffen vermeden wordt.

De succesvolle onderdelen van de afgelopen jaren zullen in 2018 voortgezet worden. Dit zijn onder andere de gemeentelijke duurzaamheidsleningen, het verduurzamen van het gemeentelijke wagenpark en het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. In 2018 zullen de resultaten van het onderzoek (naar aanleiding van de raadsmotie) naar de verduurzaming van de sportaccommodaties uitgewerkt en uitgevoerd worden. Tevens zal de informatievoorziening naar de burgers en bedrijfsleven verder vorm gegeven worden.

Deze doelen en de gemeentelijke rol in het proces is vormgegeven in het klimaatbeleidsplan.

Bij het behandelen van het klimaatbeleidsplan is een zelfstandige begroting opgenomen waarmee de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden om de te bereiken doelen te realiseren.

Voormalig tuincentrum De Boeg - Dronten

Voor deze locatie zijn oriënterende gesprekken gaande met het oog op een herontwikkeling tot een woonzorginitiatief voor dementerende ouderen. De huidige erfpachter is daarvoor nog in overleg met beoogde samenwerkingspartners Coresta (ontwikkelaar van maatschappelijk vastgoed) en Coloriet (de lokale organisatie voor wonen en zorg voor senioren in Lelystad, Dronten en Zeewolde). De concrete herontwikkeling van het terrein is mede afhankelijk van het verkrijgen van het bloot eigendom van het betrokken perceel door de erfpachter. Hij is daarvoor in onderhandeling met het Rijksvastgoedbedrijf. Indien er geen overeenstemming wordt bereikt met achtereenvolgens het Rijksvastgoedbedrijf en de beoogde samenwerkingspartners Coresta en Coloriet zal de ontwikkeling naar alle waarschijnlijk niet op korte termijn plaatsvinden.

Verbonden partijen per programma

Voor de taakomschrijvingen en kengetallen van deze verbonden partij(en) verwijzen we u naar de [Paragraaf Verbonden partijen](#).

Programma 8

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang 2018
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Beleidsindicatoren (BBV)

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma:

PRG	Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	bron	omschrijving
8	Demografische druk	%	2017	Dronten	71,2	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
			2017	Nederland	69		

Wat gaat dit kosten?

In de volgende tabel wordt voor dit programma de raming van baten en lasten van bestaand en nieuw beleid voor de Begroting 2018 en de Meerjarenraming 2019-2021 uiteengezet.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:						
8.1 Ruimtelijke ordening	-1.182	-949	-916	-886	-781	-691
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-8.499	-2.127	-2.259	-2.259	-2.259	-2.259
8.3 Wonen en bouwen	-1.768	-1.443	-1.331	-1.561	-1.559	-1.483
Subtotaal lasten	-11.449	-4.519	-4.506	-4.706	-4.599	-4.433
Baten:						
8.1 Ruimtelijke ordening	62	4	4	4	4	4
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.761	2.164	2.299	2.299	2.299	2.299
8.3 Wonen en bouwen	1.135	895	1.146	1.391	1.396	1.396
Subtotaal baten	6.958	3.063	3.449	3.694	3.699	3.699
Totaal programma's	-4.491	-1.456	-1.058	-1.013	-901	-735
Toevoegingen reserves	-1.090	-2.624				
Onttrekkingen reserves	2.533	877				
Resultaat na bestemmingsreserves	-3.049	-3.203	-1.058	-1.013	-901	-735

3.2 Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Algemeen

Het totale pakket van gemeentelijke heffingen wordt gelegitimeerd door een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordeningen. Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voortzetten van gemaakte keuzes vanuit het verleden. Voorwaarde is dat de keuzes moeten voldoen aan het wettelijk toegestane;
2. Kostendekkendheid van tarieven en leges;
3. De tarieven en leges, met uitzondering van enkele belastingen, stijgen met 0,7% (50% van 0,4% loonstijging en 50% van 1% prijsstijging)
4. Dit geldt uiteraard niet voor tarieven die wettelijk worden vastgelegd of waarbij via besluitvorming een ander afwijkend tarief is afgesproken;
5. De verwerking van de kaders die door de raad zijn aangegeven in de Kadernota 2018.

Het beleid over de lokale lasten is opgenomen in:

- De diverse belastingverordeningen;
- De nota kwijtscheldingsbeleid.

Geraamde inkomsten

In lokale heffingen genereren de volgende inkomsten in 2018:

Opbrengsten Soort heffing	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Onroerende zaakbelastingen	8.824.000	9.051.693	9.146.566	9.258.683	9.258.683	9.258.683
Afvalstoffenheffing	3.590.000	3.925.694	3.958.070	4.084.660	4.084.660	4.084.660
Rioolrechten	2.350.000	2.241.000	2.285.009	2.335.862	2.335.862	2.335.862
<i>Leges:</i>						
- Burgerzaken	431.433	382.500	382.500	382.500	382.500	382.500
- Omgevingsvergunningen	1.056.045	1.096.602	1.096.602	1.096.602	1.096.602	1.096.602
- Overige leges	88.685	63.454	63.454	63.454	63.454	63.454
- Openbare orde en veiligheid	45.893	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
- Evenementen	3.477	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
- Invalidenparkeervoorziening	15.461	8.315	8.315	8.315	8.315	8.315
(Water)toeristenbelasting	884.000	1.037.000	1.036.600	1.036.600	1.036.600	1.036.600
Forensenbelasting	79.000	182.000	182.000	182.000	182.000	182.000
Marktgelden	24.200	28.000	27.550	27.550	27.550	27.550
Grafrechten	364.000	320.000	320.000	320.000	320.000	320.000
Hondenbelasting	260.000	285.000	285.000	285.000	285.000	285.000
Precariobelasting	956.000	915.000	915.000	915.000	915.000	915.000
Reclamebelasting	179.000	190.000	190.000	190.000	190.000	190.000
Totaal lokale heffingen	19.151.194	19.767.258	19.937.666	20.227.226	20.227.226	20.227.226

Belastingbeleid en hoofdlijnen diverse heffingen

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en het overzicht op hoofdlijnen van diverse heffingen wordt onderstaand toegelicht.

Onroerende zaakbelastingen

Het OZB-tarief wordt naast een eventuele opbrengstenstijging (of daling) gecorrigeerd met de ontwikkeling van de WOZ-waarde. Op basis van de landelijke trends in de afgelopen jaren is de WOZ-waarde (licht) gestegen hetgeen betekent dat het tarief (exclusief de opbrengststijging) daardoor omlaag kan worden bijgesteld. Mogelijke complicerende factor is dat de WOZ-waarde ook een element is voor de bepaling van de algemene uitkering. Of dit een positief of negatief effect is, is op dit moment niet bekend want afhankelijk van de ontwikkeling van de woningwaarde voor geheel Nederland.

Wij stellen voor om de onroerende zaakbelastingen trendmatige te verhogen met 0,7%. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Met ingang van het jaar 2007 worden de onroerende goederen jaarlijks opnieuw getaxeerd (wettelijke verplichting). Op basis van deze gegevens worden de tarieven als volgt:

Omschrijving	Percentage 2017	Verhogingen	Percentage 2018
Gebruikersbelasting	0,1547%	Trend 0,7 %	0,1558%
Eigenarenbelasting:			
- dient in hoofdzaak tot woning	0,1658%	Trend 0,7 %	0,1670%
- dient niet in hoofdzaak tot woning	0,2218%	Trend 0,7 %	0,2234%

NB: bovenstaande percentages zijn onder voorbehoud omdat de waardeontwikkeling van de onroerende goederen ertoe kan leiden dat de percentages aangepast moeten worden om dezelfde OZB opbrengst te kunnen genereren.

Afvalstoffenheffing

Voor de berekening van de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van een dekking van 100%. Om te komen tot een kostendeekkende exploitatie dient € 3.671.733 aan inkomsten te worden gegenereerd. Uitgaande van 16.000 huishoudens en 2% leegstand, komt het kostendeekkende tarief voor de afvalstoffenheffing daarmee op € 234,16. Om de hoogte van de voorziening afvalstoffenheffing verder af te bouwen, zal een separaat voorstel worden gedaan om het tarief eenmalig voor 2018 met € 15 te verlagen. Met deze voorgestelde verlaging komen de lasten als gevolg van de afvalinzameling op **€ 219,16**. In onderstaand schema is uitgegaan van positieve besluitvorming hieromtrent.

Berekening kostendeekkendheid Afvalstoffenheffing	Percentage 2018	€	€
Kosten taakveld (incl. omslagrente)		3.645.000	
Inkomsten taakveld (excl. heffingen)		958.500	
Netto kosten taakveld			2.686.500
Overhead (incl. omslagrente)	78%	571.474	
BTW	21%	413.759	
Totaal toe te rekenen kosten			985.233
Totale kosten			3.671.733
Opbrengst heffingen			3.436.429
Dekkingspercentage			94%

Rioolheffing

Het rioolrecht wordt vastgesteld in het kader van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Het GRP dat onlangs is geactualiseerd geeft aan dat het tarief in 2018 kan worden bijgesteld met 0,7% stijging voor loon- en prijscompensatie. Bovenstaand verwerkt te hebben komt het tarief rioolrechten daarmee in 2018 op € 126,78.

In de onderstaande tabel wordt de kostendekkendheid van de Rioolheffing inzichtelijk gemaakt:

Berekening kostendekkendheid Rioolheffing	Percentage 2018	€	€
Kosten taakveld (incl. omslagrente)		1.873.650	
Inkomsten taakveld (excl. heffingen)		0	
Netto kosten taakveld			1.873.650
Overhead (incl. omslagrente)	78%	221.601	
BTW	21%	239.758	
Totaal toe te rekenen kosten			461.359
Totale kosten			2.335.009

Opbrengst heffingen			2.335.009
Dekkingspercentage			100%

(Water)Toeristenbelasting

Het tarief voor toeristenbelasting is sinds 2012 € 0,95 per persoon per overnachting. De ontwikkeling is afhankelijk van volumegroei. Dit monitoren we op basis van de aangiften in 2017. Indien de volumegroei in opbrengst niet gehaald wordt dan zal de hoogte van het tarief toeristenbelasting afgeleid worden van de door de gemeente geraamde opbrengst 2017 in de Begroting 2017. Uitgaande van gelijkblijvende omstandigheden en 0,7% stijging voor loon- en prijscompensatie zou het tarief in 2018 € 0,96 per persoon per overnachting moeten worden. Gezien de lopende afspraken met de ondernemers is het voorstel om dit tarief op € 0,95 te handhaven.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven over de waarde van de woning/stacaravan. Voor 2018 stellen wij voor de tarieven trendmatig te verhogen met 0,7%. Afhankelijk van de economische waarde van het object bedraagt de in 2018 te betalen belasting tussen € 133 en € 614.

Marktgelden

In de Begroting 2018 is voor deze heffing rekening gehouden met een stijging van de tarieven 0,7%. In de tabel op de vorige tabel is dit niet te zien omdat het een afronding betreft die kleiner is dan € 1.000.

Grafrechten

Uitgaande van een stabilisatie van de opbrengsten bij gelijkblijvende mate van kostendekkendheid wordt voor de begraafrechten uitgegaan van de trendmatige tariefstijging van 0,7%. Voor 2018 betekent dit het volgende voor de meest voorkomende tarieven:

- Begraafrecht wordt € 831;
- Begraafplaatsrecht wordt € 1.371;

- Grafrecht voor 20 jaar wordt € 904;
- Gedenktekenrecht wordt € 342;
- Recht aanleg grafkelder € 1.002.

Hondenbelasting

Ook voor de hondenbelasting stellen wij voor om de tarieven trendmatig te verhogen met 0,7%. De belasting voor de eerste hond komt daarmee in 2018 op € 66,66 en voor iedere volgende hond op € 112,28. Kennels betalen € 293,64 (alle tarieven inclusief afronding/hantering maandtarief).

Precario- en reclamebelasting en overige leges en tarieven.

Voor de precario geldt dat er in februari 2016 een wetsvoorstel is ingediend. Gemeenten die deze belasting nog niet kennen, mogen deze niet meer invoeren. Gemeenten die deze belasting al wel hebben mogen deze niet meer verhogen en moeten deze vanaf 2018 in tien jaarlijkse stappen geheel afbouwen. Gemeenten krijgen maximaal vijf jaar (tot 1 januari 2022) de tijd om de effecten van hun inkomensderving op te vangen. Het overgangsrecht geldt alleen voor gemeenten die in 2015 precariobelasting hebben geheven. Gemeenten mogen maximaal het tarief in rekening brengen dat gold op 10 februari 2016, de datum waarop minister Plasterk het wetsvoorstel aankondigde. De minister wil daarmee voorkomen dat de tarieven en het aantal gemeenten dat precario heft verder stijgt.

In een aparte raadsinformatiebrief bent u geïnformeerd over de mogelijke scenario's om deze wetswijziging financieel door te vertalen in onze meerjarenbegroting.

Gekozen hierbij is om het tarief pas te verlagen in 2022 en gelijktijdig de begroting ook in 2022 aan te passen. Hierbij zal alvast 5 jaar lang € 100.000 opbrengst worden gereserveerd in een voorziening om zo de begroting in 2022 tot 2026 gelijkmatig naar 0 te kunnen brengen.

Voor de reclamebelasting en overige leges en tarieven geldt het uitgangspunt van 0,7% loon- en prijscompensatie. Naar verwachting betekent dit dat we voor deze tarieven onder wettelijk voorgeschreven tarieven zullen blijven.

Lokale lastendruk

Eén van de uitgangspunten in de gemeente Dronten de laatste jaren is het principe van geen extra lastenverzwaring als gevolg van belastingverhoging voor de burger in de gemeente. Dit is de afgelopen jaren gelukt; de gemeentelijke lastendruk is sinds 2013 op hetzelfde niveau gebleven. Ook dit jaar kunnen wij stellen dat wij geen extra lasten (buiten de reguliere trendmatige verhogingen voor inflatiecorrectie) bij de burgers neerleggen. Als wij het over de lastendruk voor de burgers hebben dan spreken wij over de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Dit zijn de belastingen die bij iedere huishouding worden geheven.

Uitgaande van een woning met een economische waarde van € 178.000 (gemiddelde woning in Dronten) is de lastendruk voor een huishouden als volgt:

Belastingsoort	2017	2018
Afvalstoffenheffing	242,90	219,16 *
Rioolrechten	125,90	126,78
Onroerende-zaakbelasting		
- Eigenaar woning 2018 (waarde € 178.000)	298,63	300,72
Totaal lastendruk (zonder eigen woning)	368,80	345,94
Totaal lastendruk (met eigen woning)	667,43	646,66

* Uitgaande van positieve besluitvorming omtrent het verstrekken van een eenmalige korting te laste van de voorziening afvalstoffenheffing.

Verder zijn we er bij de berekening van de belastingdruk van uitgegaan dat de eigenaren van onroerende goederen die verhuren de extra tariefsverhoging doorrekenen in de huurprijs zodat de gebruiker van de woning daadwerkelijk betaald (in de praktijk is dit niet altijd mogelijk).

Zoals uit de tabel blijkt daalt de belastingdruk voor 2018 door de verlaging van de afvalstoffenheffing.

Kwijtscheldingsbeleid

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. Kwijtschelding is uitsluitend van toepassing op de volgende heffingen: afvalstoffenheffing, rioolrechten en hondenbelasting (voor wat betreft de eerste hond). Door de aanscherping van het rijksbeleid op het gebied van kwijtschelding voelen de zogenaamde minima het steeds meer in hun portemonnee.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In 2009 is het beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing in de nota risicomanagement vastgesteld. In 2010 is een organisatie brede risico-inventarisatie gehouden. De risico's worden halfjaarlijks geactualiseerd bij de begroting en de jaarrekening. Risico's met een financieel gevolg worden door de concerncontroller beoordeeld en opgenomen in de risico-inventarisatie van deze paragraaf. De risico's zoals voorzien in deze Begroting 2018 zijn geactualiseerd, mede op basis van de Jaarstukken 2016 en de voortgang 2017.

In verband met de nieuwe taken in het Sociaal Domein is de actualisatie van de nota Risicomanagement uitgesteld. In het 4e kwartaal 2017 wordt een geactualiseerde nota aan de gemeenteraad voorgelegd.

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als "het vermogen van de gemeente Dronten om onverwachte en niet-reguliere kosten op te kunnen vangen teneinde de taken te kunnen voortzetten". Het weerstandsvermogen bestaat enerzijds uit de relatie tussen weerstandscapaciteit en anderzijds uit risico's waarvoor noch voorzieningen zijn getroffen noch verzekeringen zijn afgesloten.

De paragraaf weerstandsvermogen delen wij op in de volgende elementen:

- Weerstandscapaciteit;
- Risico-inventarisatie;
- Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit

Bij weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt in:

- Een incidentele component die als buffer dient voor het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten en van onvoorzienbare externe ontwikkelingen;
- Een structurele component die kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, indien de financiële planning- en control instrumenten onvoldoende soelaas bieden om structurele tegenvallers op te lossen.

Incidentele componenten

De incidentele componenten van het weerstandsvermogen bestaan uit:

1. De algemene reserve;
2. De post onvoorzien eenmalig;
3. De stille reserves.

1. Algemene reserve

In de nota Reserves en voorzieningen 2016 die in juni 2016 door de raad is vastgesteld is het onderscheid in Algemene reserve vrij en Algemene reserve niet vrij besteedbaar vervallen in verband met het niet meer toerekenen van fictieve rente aan reserves. De Algemene Reserve Nuon is ook samengevoegd met de Algemene Reserve. Indien de Algemene reserve substantieel afneemt, verwerken we de structurele rente-effecten in de begroting.

In de nota Reserves en voorzieningen 2016 is als norm vastgelegd dat de gemeentelijke risicobuffer tenminste 10% van de gemeentelijke exploitatie moet bedragen. Met een exploitatiebegroting van € 117 miljoen in 2018 moet de buffer dus minimaal € 11,7 miljoen zijn. De stand van de Algemene reserve bedroeg op 1 januari 2017 (stand jaarrekening 2016 na bestemming) ruim 54 miljoen euro, en is dus ruim hoger dan deze norm. Dit geldt ook voor de komende jaren.

2. Post onvoorzien eenmalig

Jaarlijks wordt binnen de begroting rekening gehouden met een raming voor onvoorziene uitgaven van € 3,50 per inwoner. Dat maakt dat in de begroting een post onvoorzien is opgenomen van € 142.000 voor incidentele uitgaven.

3. Stille reserves

Stille reserves zijn activa die onder de opbrengstwaarde of tegen nul op de balans zijn gewaardeerd. Dat betekent dat de boekhoudkundige waarde lager is dan de reële waarde. Indien de activa verkoopbaar zijn, is de opbrengst bij eventuele verkoop dan éénmalig vrij inzetbaar. In praktijk zijn stille activa echter vaak niet verkoopbaar. Stille reserves van de gemeente Dronten worden daarom op voorhand niet meegenomen bij het bepalen van de weerstandscapaciteit.

Tabel incidentele componenten

In de volgende tabel is aangegeven wat de weerstandscapaciteit is voor het incidenteel opvangen van exploitatietekorten en onvoorziebare ontwikkelingen:

Incidentele weerstandscapaciteit (algemene dienst)	1-1-2017	1-1-2018
Algemene reserves	54.051.889	49.641.827
Bestemmingsreserves	10.251.990	9.328.913
Onvoorzien	142.000	142.000
Stille reserves	p.m.	p.m.
Totaal	64.445.879	59.112.740

De bestemmingsreserves zijn opgenomen exclusief de dekkingsreserves voor kapitaallasten en BTW compensatiefonds.

Structurele componenten

Onder de structurele componenten van de weerstandscapaciteit vallen:

1. De onbenutte belastingcapaciteit;
2. De post onvoorzien structureel.

1. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit van de gemeente Dronten kan onderverdeeld worden in:

- Onroerende Zaakbelastingen (OZB);
- Rioolheffingen en afvalstoffenheffing;
- Leges en andere heffingen.

OZB

De OZB is de belangrijkste lokale belasting. Weliswaar gelden geen maximumtarieven en maximumstijgingspercentages, maar dat betekent niet dat de gemeente zo maar de tarieven mag verhogen. In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) tussen gemeenten en rijk wordt jaarlijks de macronorm vastgesteld. Ten tijde van het opmaken van deze Programmabegroting is er nog geen percentage bekend.

Om de onbenutte belastingcapaciteit van Dronten te bepalen, wordt de OZB-stijging vergeleken met de toegestane macronorm. Voor 2018 is deze macronorm bepaald op 1,97%. Omdat de macronorm 2018 nog niet bekend is hanteren we in onderstaande berekening de norm van 2017.

In onderstaande tabel is te zien dat er voor 2018 in beperkte mate sprake is van onbenutte belastingcapaciteit in de OZB:

Omschrijving	geraamde opbrengst 2017	maximum 2018	geraamde opbrengst	ruimte
OZB	9.051.000	9.229.304	9.147.000	82.304
% stijging		1,97%	0,70%	

Rioolheffingen en afvalstoffenheffing

De rioolheffingen en de afvalstoffenheffing zijn heffingen voor het gebruik van de riolering en voor het inzamelen van afval. De wet geeft aan dat de (meerjarige) baten niet hoger mogen zijn dan de (meerjarige) lasten.

Het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2016 is de basis voor het toekomstig onderhoud aan de riolering. Er is een voorziening Rioolbeheer gevormd om de toekomstige lasten voor het GRP af te dekken. De voorziening Rioolbeheer bedraagt € 16,4 miljoen per ultimo 2017. De voorziening is ontstaan door een overdekking op het rioolbeheer in de afgelopen jaren. In het GRP is aangegeven hoe de rioolheffingen zich de komende jaren ontwikkelen. Dit houdt in dat op dit moment geen rekening kan worden gehouden met een onbenutte belastingcapaciteit binnen de rioolheffingen.

Voor de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid van de afvalbeheerkosten, waarbij jaarlijks het overschot of tekort wordt verrekend met de egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing. Het saldo van deze egalisatievoorziening wordt weer ingezet om de tarieven (incidenteel) te verlagen of om toekomstige kosten te dekken. De egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing bedraagt afgerond € 1,5 miljoen per ultimo 2017.

Aangezien uitgegaan wordt van maximale kostendekkendheid is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit in de riool- en afvalstoffenheffing.

Leges en andere heffingen

Uitgangspunt van de leges en andere heffingen is maximale kostendekkendheid van de kosten. Hier is dus geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

2. Post onvoorzien structureel

De post structureel onvoorzien is bedoeld om onvoorziene structurele uitgaven te kunnen afdekken. De gemeente Dronten kent geen structurele stelpost voor onvoorzien.

Conclusie

Al met al heeft Dronten slechts een geringe structurele weerstandscapaciteit van € 82.300 in de exploitatie. Dit betreft de onbenutte belastingcapaciteit OZB.

Risico-inventarisatie

Tot de risico's behoren alle zaken van materiële betekenis voor de financiële situatie, waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, geen verzekeringen zijn afgesloten of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid.

De gemeentelijke risico's zijn in te delen in twee hoofdgroepen:

1. Macro-economisch gebonden risico's (exogene risico's);
2. Organisatiegebonden risico's (endogene risico's).

Risicokaart

In onderstaande risicokaart zijn de risico's opgenomen, onderverdeeld naar kans en impact, waaruit de risicoscore wordt bepaald op basis van kans-score x impact-score. Het aantal risico's is in onderstaande tabel vermeld:

Risicokaart Dronten

		IMPACT (in euro's)				
		< 25.000	25.000 tot 49.999	50.000 tot 99.999	100.000 tot 499.999	> 500.000
		Score 1	Score 2	Score 3	Score 4	Score 5
K A N S	Zeer groot (81-100%) Score 5					
	Groot (61-80%) Score 4				2	3
	Gemiddeld (41-60%) Score 3		1		4	1
	Klein (21-40%) Score 2		2	2	1	
	Zeer klein (1-20%) Score 1	1	1	3	4	3

Leeswijzer: het getal 3 rechtsonder op de kaart geeft aan dat er drie risico's zijn geformuleerd met impact-score 5 en kans-score 1. Deze drie risico's hebben een risicoscore van $5 \times 1 = 5$.

Risicoscores

In onderstaand schema zijn de risico's inclusief risicoscore vermeld. De gewijzigde risico's en risico's met een hoge risicoscore (8 en hoger) worden nader toegelicht:

Programmabegroting 2018 Omschrijving risico's:	Programma	Verwachte kans	Verwachte impact	Incidenteel of structureel	Risicoscore
Exogene risico's:					
Uitkeringen van het rijk	0	70	500.000	Structureel	20
Transities Sociaal Domein	6	80	2.000.000	Structureel	20
Werkvoorzieningschap Impact exploitatietekort Wsw	6	70	400.000	Structureel	16

Programmabegroting 2018 Omschrijving risico's:	Programma	Verwachte kans	Verwachte impact	Incidenteel of structureel	Risicoscore
Inkomensdeel Participatiewet	6	50	200.000	Structureel	12
Leerlingenvervoer	4	40	50.000	Structureel	6
Bijstand zelfstandigen	6	50	30.000	Structureel	6
Bodemsaneringen	7	20	500.000	Eenmalig	5
Renteontwikkelingen	0	10	50.000	Structureel	3
Minimabeleid	6	10	50.000	Structureel	3
Regelgeving Vpb en BBV	0 -	-		Structureel	-
Precariobelasting nutsnetwerken	0 -	-		Structureel	-
Endogene risico's:					
Bijdrage aan negatief resultaat grondexploitaties*	8	70	4.000.000	Structureel	20
leges omgevingsvergunning	8	70	300.000	Structureel	16
Eigenaarschap sociale huurwoningen MFG Swifterbant	8	50	1.000.000	Incidenteel	15
Programma dienstverlening / BRP	0	50	100.000	Structureel	12
Kosten ICT	0	50	100.000	Structureel	12
Personeel (politiek verlof c.q. detachering) met terugkeergarantie	0	40	200.000	Structureel	8
Procedures subsidies	5	40	50.000	Incidenteel	6
Garantstellingen OFW (WSW-regeling)	8	1	1.250.000	Incidenteel	5
Garantstelling HVC	7	10	970.000	Incidenteel	5
Schade vandalisme	0	40	30.000	Incidenteel	4
Overige garantstellingen	0	5	230.000	Incidenteel	4
Lagere inkomsten begraafplaats	7	40	30.000	Structureel	4
Gladheidbestrijding	2	20	100.000	Incidenteel	4
Garantstelling IMPact	6	10	250.000	Incidenteel	4
Europese aanbestedingen	0	10	150.000	Incidenteel	4
Gebruik accommodaties	0	5	50.000	Incidenteel	3
Reintegratieprocedure personeel	0	5	40.000	Incidenteel	2
Kosten bestuursdwang	0	10	15.000	Incidenteel	1
OFGV kostprijsberekening	7 -	-		Structureel	-
Beheerkosten openbare ruimte	2 -	-		Structureel	-
Totaal			12.645.000		

* Risico's van grondexploitaties worden apart berekend in de perspectiefnota.

Toelichting gewijzigde risico's en risico's met een risicoscore >8

Risico Transitie sociaal domein

Toelichting

Het financiële risico op de transitie sociaal domein is dat de nieuwe taken niet binnen de overgedragen rijksbudgetten kunnen worden uitgevoerd. Onderstaand worden de risico's per transitie nader toegelicht. De transitie brengen risico's met zich mee die zich nog moeilijk financieel laten vertalen. Het Rijk heeft voor de Wmo en de Jeugdwet nieuwe objectieve verdeelmodellen ontwikkeld die gefaseerd ingevoerd zijn per 2016. Dit levert

voor jeugdhulp zoals verwacht een stevig tekort op. Ook bij de Participatiewet is een extra korting doorgevoerd.

Beheersmaatregel

Door een goede monitoring van budgetuitputting te organiseren houden we continu zicht op de uitgaven, zodat we snel kunnen bijsturen wanneer dit nodig is. Daarnaast is eind 2014 een bestemmingsreserve transitie sociaal domein gecreëerd (samenvoeging van een drietal bestaande reserves ter hoogte van € 2 miljoen) om overgangskosten in de eerste jaren te kunnen opvangen. In 2015 en 2016 is per saldo 2,6 miljoen aan deze reserve toegevoegd. Dit positieve saldo is relatief gezien de forse taakstelling voor komende jaren. Voor 2017 is er voorzien dat er 1,7 miljoen onttrokken zal worden om begrote tekorten en incidentele kosten te dekken. Voor 2018 is een onttrekking van 2,3 miljoen begroot. Na een ingroei periode van vier jaar zouden de rijksmiddelen structureel toereikend moeten zijn. In 2018 wordt het beleid sociaal domein geëvalueerd.

Risico's transitie Wmo/AWBZ

Toelichting

De transitie Wmo/AWBZ bevat onder meer de volgende risico's:

- Het aantal inwoners dat een beroep doet op de Wmo neemt toe;
- Meer gebruik van duurdere zorg dan verwacht;
- Juridische risico's (toename bezwaarschriften/uitspraken Centrale Raad van Beroep);
- Onvoldoende gebruik van voorliggende algemene voorzieningen;
- Toename van verwarde mensen in schrijnende omstandigheden;
- Toename van ontregelde huishoudens van mensen met verstandelijke beperkingen en/of geestelijke gezondheidsproblemen;
- Faillissement zorgaanbieders.

Beheersmaatregel

Om bovenstaande risico's te beperken zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Een deel van ons budget reserveren we voor onvoorziene uitgaven in een stelpost;
- Door de contractering te baseren op kostprijzen betalen we de werkelijke kosten in plaats van de kosten op historische grondslag;
- Opgedane ervaringen worden verwerkt in de inkoopovereenkomsten 2018.
- Door de eenduidige toegang en werkwijze werken we integraal, vraag- en resultaatgericht. Oplossingen zullen meer gevonden worden in het sociaal netwerk en algemene voorzieningen. We werken samen in het, waar nodig, opstellen van één plan van aanpak voor ondersteuning en zorg van inwoners. Het financiële risico neemt in 2016 iets af door stijgende budgetten. Maar omdat vanaf 2018 weer een daling van het budget wordt voorzien is dit niet structureel.
- Met de doorontwikkeling van het interventieteam en de samenwerking met verschillende partijen wordt ingezet op het verbeteren van de samenwerking tussen het interventieteam en de crisisdienst van de GGZ. In regionaal verband wordt het functioneren van de crisisdienst GGZ besproken en afspraken gemaakt over oplossingen.
- De gemeente contracteert aanbieders via de methode bestuurlijk aanbesteden. Wij sturen op een breed palet aan aanbieders om risico te spreiden zodat ingeval van faillissement andere aanbieders de cliënten kunnen overnemen en continuïteit van zorg voor onze inwoners zoveel mogelijk gegarandeerd wordt.

Risico's Jeugdwet

Toelichting

Met het gefaseerd doorvoeren van het objectieve verdeelmodel in 2016 neemt het financiële risico bij de Jeugdwet behoorlijk toe. De gemeente Dronten heeft door de compensatieregeling voogdij extra middelen ontvangen. Desondanks blijft sprake van een aanzienlijke verlaging van het budget ten opzichte van 2015 en 2016. Bij de

Jeugdwet is er naast dit financieel risico (ontoereikend budget) ook sprake van de volgende risico's:

- De uitvoering van beleid geeft niet de gewenste resultaten of leidt tot ongewenste resultaten.
- De Centrumregeling en het Dienstverleningshandvest worden in 2017 aangepast, de wijzigingen gaan na instemming van de raad, per 1 januari 2018 in. De belangrijkste wijzigingen hebben betrekking op de afschaffing van de landelijke dbc-systematiek van de jGGZ, er dient een nieuwe financieringssysteem gekozen en geïmplementeerd te worden. Daarnaast is besloten de basis-jGGZ, de specialistische jGGZ en de dyslexiezorg ingaande 2018 lokaal in te kopen (al dan niet in samenwerking met andere gemeenten in de regio). En de administratieve afhandeling (facturering en verantwoording) vindt zoveel mogelijk plaats op lokaal niveau.
- Faillissement zorgaanbieders.

Beheersmaatregel

- Wij volgen in deze beleidsperiode de uitvoering intensief. Ook leggen wij het beleid niet in beton vast, maar zijn wij bereid op basis van de praktijk het beleid tussentijds aan te passen.
- Vanaf juli 2017 is een aantal regionale themagroepen gestart die opdracht hebben om de overgang per 1 januari 2018 zo soepel mogelijk te laten verlopen. De themagroepen werken zoveel mogelijk conform de landelijke handreikingen waardoor het afbreukrisico beperkt is. Verder is afgesproken dat de Flevolandse gemeenten waar mogelijk dezelfde financieringsstructuur kiezen en vereisten stellen om een zachte landing voor de aanbieders mogelijk te maken en de administratieve lasten te beperken.
- De gemeente contracteert aanbieders via de methode bestuurlijk aanbesteden. Wij sturen op een breed palet aan aanbieders om risico te spreiden zodat ingeval van faillissement andere aanbieders de cliënten kunnen overnemen en continuïteit van zorg voor onze inwoners zoveel mogelijk gegarandeerd wordt.

Risico's Participatiewet / herstructurering SW-bedrijf

Toelichting

De financiële kaders van de Participatiewet bevatten onder meer de volgende risico's: de doelgroep wordt groter, meer mensen doen een beroep op bijstand en de beschikbare re-integratiemiddelen lopen terug (oplopend tot 21% in 2018). Het Wsw-budget maakt vanaf 1 januari 2015 onderdeel uit van het Participatiebudget. Ook dit brengt risico's met zich mee, omdat de beschikbare middelen voor mensen met een Wsw-indicatie omlaag gaan, de pensioenkosten fors stijgen door het stopzetten van nieuwe instroom, de huidige omzet van het SW-bedrijf onder druk staat en het rijk geen herstructureringsfaciliteit meer beschikbaar stelt. In de kadernota 2014 is aangegeven dat de uitvoering van de Participatiewet binnen de door het rijk beschikbaar gestelde kaders dient plaats te vinden. Een uitzondering hierop zijn de genoemde exploitatietekorten van het SW-bedrijf dat onderstaand als apart risico is benoemd. In het beleidsplan TSD is voor de Participatiewet een knip gemaakt tussen de jaren 2015 - 2016 en de periode vanaf 2017. Dit in afwachting van de resultaten van de business case uitvoering Participatiewet/ WSW. Inmiddels is berekend dat de business case om te beginnen circa € 70.000 oplevert. Deze bijdrage aan de begroting van de Participatiewet is niet voldoende om het tekort op te lossen. Dit vraagt naar alle waarschijnlijkheid om een heroverweging van het beleidsplan TSD – deel Participatiewet. Voor de jaren 2017 en 2018 worden de hogere uitgaven gedekt vanuit de bestemmingsreserve sociaal domein. Vanaf 2019 is het risico op hogere uitgaven dan het financiële kader Participatiewet nog aanwezig.

Beheersmaatregel

Binnen het project Participatiewet richt 1 onderdeel zich op de business case Participatiewet samen met IMpact en de gemeente Kampen (zie onderstaande toelichting bij sociale werkvoorziening). Daarbij wordt ook meegenomen of er een werkvorm mogelijk is voor de uitvoering van de Wsw en Wwb waarbij we binnen de financiële

kaders van de Participatiewet kunnen blijven zodat er meer budget beschikbaar blijft voor re-integratie van de brede doelgroep.

Op grond van het projectplan Participatiewet worden maatregelen uitgewerkt die kunnen leiden tot een heroverweging van het beleidsplan TSD-deel Participatiewet. Bij die maatregelen worden de risico's benoemd en afgewogen.

Risico op bijdrage in exploitatietekort werkvoorzieningschap Impact (Wsw)

Toelichting

IMpact voert de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit voor de gemeenten Kampen en Dronten via een gemeenschappelijke regeling. Deelnemende gemeenten dragen naar rato bij aan een eventueel exploitatietekort. Dronten draagt 25% van de tekorten van IMpact. Vanaf 2011 staat de gemeente garant voor geldleningen van IMpact bij de BNG. Voor die garantstelling heeft Dronten een 1e hypotheek gevestigd op de bedrijfslocatie van IMpact in Dronten. Dit risico is onder garantstellingen opgenomen.

Ter voorbereiding op de Participatiewet heeft IMpact het Ondernemingsplan 2013 – 2017 opgesteld. Dit plan bouwt verder aan het gekozen scenario door de beide gemeenten; arbeidstoeleidingsbedrijf dat allianties aangaat met bedrijven. In dit plan is een meerjarenbegroting opgenomen. IMpact heeft het jaar 2016 afgesloten met een verlies van € 690.000. Meerjarig loopt het begrote tekort op de Wsw op naar 1,9 miljoen in 2020.

Beheersmaatregel

De gemeenten volgen en beoordelen de ontwikkelingen bij IMpact kritisch o.a. middels maandrappportages. Daarnaast houdt de gemeente zich aan de beleidskaders die ten grondslag liggen aan het gekozen ontwikkelscenario voor Impact: arbeidstoeleidingsbedrijf met allianties. De herstructureringsmaatregelen die IMpact vanaf 2012 invoert richten zich op het optimaliseren van dit uitvoeringsmodel. Dit houdt onder andere in dat de gemeente IMpact ook inzet voor de re-integratie van Wwb-ers. In 2014 is de visie op de uitvoering van de Participatiewet, Dronten@work vastgesteld. Deze visie leidt tot een aantal vervolgtrajecten. Eén daarvan is een business case waarin o.a. gekeken wordt hoe de gemeente de Wsw in de toekomst wil uitvoeren en wat de rol van IMpact hierin is. Daarbij wordt ook meegenomen of er een werkvorm mogelijk is voor de uitvoering van de Wsw en de Wwb waarbij we binnen de financiële kaders van de Participatiewet kunnen blijven. In de business case trekken we samen op met IMpact en de gemeente Kampen. Voor de jaren 2017 en 2018 is het begrote tekort die door de gemeenten moet worden aangevuld in de begroting verwerkt. Vanaf 2019 is dit financiële risico nog aanwezig.

Risico inkomensdeel P-wet

Toelichting

In 2017 zijn de voorlopige rijksbijdragen verhoogd. Dit op basis van het (nieuwe) objectieve verdeelmodel 2017. We zien echter dat de instroom van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt ook toeneemt. Voor 2018 wordt een verdere doorontwikkeling van het model van 2017 verwacht. Dit omdat het model een aantal moeilijk te verdisconteren uitschieters laat zien. De stapelings- en interactie effecten zullen dan ook door de raad van financiële verhoudingen nader onderzocht worden, waarbij twijfel is over de toereikendheid van het macrobudget. De uitschieters zitten niet in de aantallen, maar in het budget. Dit duidt op prijseffecten. De raad voor financiële verhoudingen wil onderzoeken of het mogelijk is de prijscomponent en in het bijzonder de factor deeltijdwerk te objectiveren.

Voor 2015 en 2016 was de uitkering voor Dronten flink lager uitgevallen. Voor beide jaren loopt een bezwaar tegen de hoogte van de uitkering, waarvan de basis voor de berekeningsgrondslag niet overeenkomt met onze gegevens. In afwachting van het nieuwe verdeelmodel zijn beide zaken niet behandeld. Het beeld over 2017 met de voorlopige vaststelling lijkt positiever uit te vallen. Of dit beeld ook vastgehouden kan worden is onzeker. Tekorten tot en met 5 procent moeten binnen de eigen begroting opgelost worden. Voor tekorten tussen de 5 en 12,5 procent is een rijksbijdrage mogelijk.

Beheersmaatregel

In 2013 is de bestemmings-reserve inkomensdeel ingesteld. Voor incidentele overschrijdingen wordt deze bestemmingsreserve ingezet. Deze reserve is echter niet toereikend om meerjarige tekorten op te vangen. In de uitvoering zetten we optimaal in op de poortwachtersfunctie, arbeidsbemiddeling en handhaving om instroom te beperken en uitstroom te bevorderen en daarmee de uitgaven op het inkomensdeel te beperken.

Risico Uitkeringen van het rijk

Toelichting

De algemene uitkering gemeentefonds is afhankelijk van de rijksuitgaven (samen de trap op en samen de trap af) en van wijzigingen in het verdeelmodel van de algemene uitkering. Forse kortingen kunnen leiden tot een meerjarig niet sluitende begroting.

Beheersmaatregel

In de Programmabegroting 2015 zijn bezuinigingsvoorstellen doorgevoerd om het begrotingstekort 2015 en 2016 af te dekken. Omdat de meerjarenraming nu sluitend is zijn verdere bezuinigingsmaatregelen niet nodig.

De algemene uitkering is bij de mei circulaire 2017 in positieve zin bijgesteld waardoor de uitkering hoger uitvalt dan in de kadernota 2018 was berekend. De uitkering Sociaal Domein is hierin niet meegenomen. De kortingen en financiële effecten daarvan zijn bovenstaand benoemd onder het risico transities Sociaal Domein.

Risico precariobelasting nutsnetwerken - vervallen

Toelichting

In 2017 is de wetgeving precariobelasting definitief aangepast. De overgangstermijn is door de Tweede Kamer teruggebracht naar 5 jaar waarin nog maximaal het tarief 2016 kan worden opgelegd. Ingaande 2022 is er dan sprake van een structureel lagere opbrengst ten opzichte van 2016 van ruim 900.000 euro.

Op basis van het door de Tweede kamer aangepaste wetsvoorstel is nagegaan op welke wijze we willen omgaan met precariobelasting. In de kadernota 2018 is voorgesteld de precario voor 2018-2021 op het niveau van 2016 te houden maar in de begroting de opbrengsten vanaf 2018 jaarlijks af te ramen met 100.000 euro per jaar. De meeropbrengsten in de 1e 4 jaar worden gereserveerd om de daling in 2022-2025 op te vangen. Hiermee is het risico vervallen omdat de begroting ingaande 2018 is aangepast aan de nieuwe wetgeving.

Risico grondexploitatie: risico op tekorten voor algemene dienst

Toelichting

Wanneer tekorten en afwaarderingen in de grondexploitatie niet binnen de algemene reserves van de grondexploitatie kunnen worden opgevangen, dient vanuit de algemene reserve een aanvulling plaats te vinden op de algemene reserve Grondexploitatie. De woningmarkt vertoont een licht herstel. Dit is ook verwerkt in het woningbouwprogramma dat in juni 2016 is vastgesteld (woonvisie 2016-2021). Bij de uitgifte van de bedrijventerreinen zien we de effecten van het huidige lichte economisch herstel nog niet terug in de verkoop van bedrijfskavels.

De gewijzigde voorschriften van de BBV en de daaruit volgende noodzakelijke beheermaatregelen voor complexen met een looptijd langer dan 10 jaar vormen een aanzienlijk risico. Ook de gevolgen van de invoering van de Wet op de Vennootschapsbelasting (VpB) hebben een negatief effect op de geprognosticeerde resultaten. Bij het opstellen van de slotrapportage 2016 en de perspectiefnota 2017 (bij de jaarrekening 2016) zijn deze effecten financieel verwerkt. In november 2016 is een nieuwe nota grondbeleid aan de raad aangeboden waarin de wijzigingen BBV en VpB zijn verwerkt.

Beheersmaatregel

Grondexploitaties worden zowel bij de slotrapportage als bij de jaarrekening geactualiseerd en er wordt strak gemonitord op de voortgang en financiële stand van zaken. Indien tussentijds substantiële wijzigingen voordoen, worden deze indien nodig aan de gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming. Woningbouwprognoses worden

periodiek bijgesteld. In 2014 is een aantal maatregelen genomen om een negatief resultaat op grondexploitatie te beperken. Ook zijn de parameters voor opbrengst- en kostenstijging voor de periode 2013-2017 aangepast. In juni 2016 is de woonvisie 2016-2021 vastgesteld met een indicatief woningbouwprogramma van 250 woningen per jaar. De stand van de reserve grondexploitatie per 1-1-2017 is nihil. Bij de jaarrekening 2016 was een aanvulling op het negatieve resultaat nodig in verband met het treffen van een voorziening voor de Poort van Dronten als gevolg van de gewijzigde BBV voorschriften.

Risico eigenaarschap sociale huurwoningen MFG Swifterbant

Toelichting

Door de raad is in mei 2016 ingestemd met het voorstel tot eigenaarschap en exploitatie van de 30 te bouwen sociale huurwoningen in het project MFG Swifterbant. Om de voortgang van het project niet te belemmeren is besloten tot een voorlopige 100% gemeentelijke rol bij deze woningen. Andere partijen zijn op dit moment (nog) niet in beeld. Dit laat onverlet dat onverminderd (ook na oplevering) gezocht zal worden naar marktpartijen die de rol van de gemeente willen overnemen (eigenaarschap en exploitatie). Indien een partij wordt gevonden gedurende de looptijd van de exploitatie treedt een zogenaamd uitpondscenario op. Bij een onmiddellijke uitponding is een extra afschrijving van maximaal 2.000.000 euro noodzakelijk omdat corporaties en commerciële beleggers een hogere disconteringsvoet hanteren dan het rendement van 3,5% waar de gemeente meer rekent. Vanwege aflossing zal deze extra afschrijving gedurende de exploitatieduur steeds lager worden. Er zijn ook scenario's denkbaar dat een maatschappelijk belegger genoegen wil nemen met een lagere disconteringsvoet. Daarom is de kans dat het risico zich voordoet ingeschat op 50%.

Beheersmaatregel

Ten tijde van het opstellen van deze begroting zijn de ontwikkelingen MFG Swifterbant in een nieuw daglicht komen te staan. De nieuwe denkrichting, zoals die in het najaar 2017 in de raad wordt geagendeerd, gaat uit van een ontwikkeling op de locatie Kombuis. Voor deze nieuwe opzet van het MFG zijn ook reeds verkennende gesprekken gevoerd met OFW over hun mogelijke rol hierbij. De intenties van OFW zijn om de 30 sociale woningen te ontwikkelen en te exploiteren. Een besluit hierover zal de Raad van Commissarissen van OFW in het najaar 2017 nemen. Bij een negatief besluit van de raad en/of OFW zal bovenstaande tekst en het bijbehorend risico onveranderd van kracht blijven. Indien het voorstel wel wordt omarmd zal dit risico in de opzet zoals deze nu is omgeschreven en verantwoord komen te vervallen.

Risico leges omgevingsvergunningen

Toelichting

Afgelopen jaren is geconstateerd dat de inkomsten op leges omgevingsvergunningen (activiteit bouw) achterblijven op de begrote inkomsten. Ook de wetswijziging in november 2014 voor vergunningsvrij bouwen en het wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het bouwen 2017 leiden mogelijk tot lagere inkomsten. Het wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het Bouwen (WKB) zal in 2018 gefaseerd in werking treden. Er is een aantal onderzoeken verschenen naar de verwachte effecten voor de gemeenten. Er zullen een aantal taken verdwijnen en hierdoor ontstaat tijd voor taken die nu niet of onvoldoende aandacht krijgen. De verwachting is dus niet direct formatieve gevolgen, maar een direct effect is wel een te verwachten nadelig financieel effect van gemiddeld 17% op de legesinkomsten voor bouwwerken gevolgklasse 1 (voor Dronten zou dit een nadeel van 180.000 euro betekenen). Als uiteindelijk het wetsvoorstel definitief is kan pas goed ingeschat worden wat de werkelijke effecten zijn voor de gemeenten.

Beheersmaatregel

Bij de legesverordening 2016 is besloten de legestarieven omgevingsvergunningen voor 3 jaar (2016-2018) met 10% te verhogen waarmee de maximale kostendekkendheid van deze leges beter wordt benaderd en de inkomsten beter aansluiten bij de begroting. Deze maatregel heeft in 2017 echter nog niet geleid tot aansluiting van de inkomsten bij de begroting.

Risico kosten ICT

Toelichting

Op het gebied van ICT gaan de ontwikkelingen snel en worden steeds hogere eisen gesteld. Het risico blijft aanwezig dat de komende jaren zowel incidenteel als structureel hogere kosten ICT noodzakelijk zijn. Naast financiële risico's speelt bij ICT ook het risico informatieveiligheid.

Beheersmaatregel

De teammanager IM (informatiemanagement) is verantwoordelijk voor beheersing van de ICT budgetten. In 2013 is een ICT-adviesgroep ingesteld die zich richt op ontwikkelingen en prioritering van ICT. In 2017 is een nieuw meerjarig informatiebeleidsplan opgesteld waarbij ook extra middelen zijn aangevraagd die in deze begroting 2018 zijn verwerkt.

Het informatieveiligheidsbeleid is in juli 2014 door het college vastgesteld. In december 2015 is het informatieveiligheidsplan vastgesteld, waarmee invulling wordt gegeven aan het borgen van informatieveiligheid vanuit de risicoscan die in 2015 is uitgevoerd.

Risico programma dienstverlening/BRP

Toelichting

Er is een risico op hogere lasten als gevolg van ontwikkelingen in het "Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid (i-NUP) en aanvullende eisen van het rijk. Een ontwikkeling waarvan de financiële impact op dit moment nog onduidelijk is betreft de modernisering GBA (Basisregistratie Personen = BRP). De gevolgen van dit risico zijn deels structureel en deels incidenteel. Inmiddels heeft de minister in juni 2017 besloten tot een periode van bezinning, deze duurt tot januari 2018. In deze periode wordt onderzocht of- en zo ja op welke manier de operatie BRP wordt uitgevoerd en wat daarin de planning wordt. De consequenties hiervan worden in 2018 uitgewerkt.

Beheersmaatregel

Egem-I en de uitvoering van NUP is ondergebracht in het programma dienstverlening. De programmamanager is verantwoordelijk voor monitoring van het beschikbare budget. Wat betreft de voorbereiding op het BRP is in 2017 het proces binnengemeentelijke levering persoonsgegevens geoptimaliseerd en worden in 2018 de brondocumenten gedigitaliseerd.

Risico personeel

Toelichting

Op dit moment zijn 2 ambtenaren in hun woonplaats wethouder, deze ambtenaren zijn met politiek verlof. Op het moment dat zij geen wethouder meer zijn, kunnen zij weer aanspraak maken op een functie bij de gemeente. Aangezien hun functies inmiddels weer zijn ingevuld, worden zij op dat moment boven-formatief wanneer er geen passende functie beschikbaar is. Daarnaast zijn 3 collega's voor een langere periode gedetacheerd. Wanneer deze detachering wordt beëindigd is het ook onzeker of op dat moment een passende functie voor deze collega's beschikbaar is.

Beheersmaatregel

Op het moment dat een collega aangeeft aanspraak te maken op de afspraken binnen het politiek verlof c.q. terugkeergarantie wordt gezocht naar een passende functie. Wanneer geen passende functie beschikbaar is, wordt een traject van werk naar werk gestart waarbij een periode van 2 jaar geldt. Zonder resultaat wordt daarna een ww-traject gestart. We kiezen er op dit moment niet voor een voorziening te treffen, aangezien het zeer onzeker is of en wanneer iemand gebruik zal maken van de regeling.

OFGV kostprijsberekening - vervallen

Toelichting

Het bestuur OFGV heeft in 2017 een herziene kostprijsberekening vastgesteld. De financiële gevolgen hiervan zijn in de begroting 2018 verwerkt en daarmee is het risico vervallen.

Beheerkosten openbare ruimte - vervallen

Toelichting

In 2016 is het beheerplan wegen geactualiseerd (2016-2020). Daarmee is het risico vanuit het vorige beheerplan vervallen. Ook is voor de hogere kosten van onkruidbestrijding in de begroting 2016 structureel extra budget opgenomen.

Risico regelgeving Vpb en BBV - vervallen

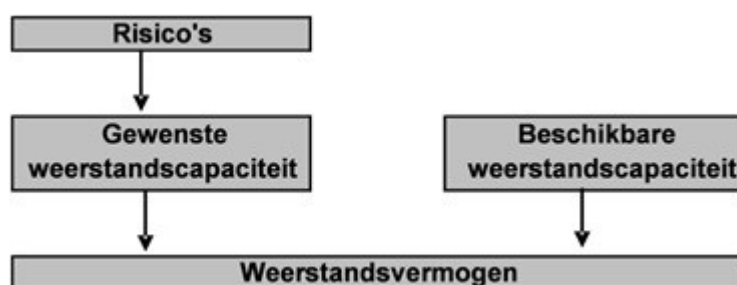
Toelichting

De financiële gevolgen zijn in de begroting 2018 verwerkt.

Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit

Op basis van de risicoanalyse is het risicoprofiel voor 2018 berekend op € 12,6 miljoen voor alle bekende risico's. Om dat op te vangen, is de benodigde incidentele weerstandscapaciteit € 12,4 miljoen. De risico's met een score van 1-3 worden niet meegenomen in de benodigde incidentele weerstandscapaciteit. Er is € 59 miljoen aan incidentele weerstandscapaciteit beschikbaar (Algemene reserves en vrije Bestemmingsreserves). Dat is ruim voldoende om de risico's incidenteel te kunnen opvangen en de structurele risico's ook voor 3 jaar te kunnen afdekken.

De relatie tussen de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit, de beschikbare weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen is in de volgende figuur weergegeven:

De ratio tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit is een norm voor de mate waarin een gemeente de risico's kan opvangen. Deze ratio wordt ratio weerstandsvermogen genoemd.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In de volgende tabel is de ratio weerstandsvermogen berekend:

Ratio weerstandsvermogen	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Risicoprofiel (= benodigde weerstandscapaciteit)	11.900.000	14.265.000	12.400.000
Weerstand (= beschikbare weerstandscapaciteit)	61.705.149	49.186.000	59.113.000
Ratio weerstandsvermogen*	5,2	3,4	4,8
Waardering ratio weerstandsvermogen	Uitstekend	Uitstekend	Uitstekend

**

* Ratio Weerstandsvermogen = risicoprofiel gedeeld door weerstand in %

** De hogere ratio in 2016 was het gevolg van het samenvoegen van de Algemene reserve bij de nota Reserves en Voorzieningen (juni 2016).

Voor de beoordeling van de ratio weerstandsvermogen wordt gebruik gemaakt van de waarderingstabel die het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de

Universiteit Twente samen hebben opgesteld. De ratio weerstandsvermogen komt voor Dronten ruim boven de 2. Dat betekent dat de gemeente Dronten over een vermogenspositie beschikt die als uitstekend wordt beoordeeld om de financiële risico's éénmalig af te dekken.

Ratio Weerstandsvermogen	Waardering
>2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim Onvoldoende

Algemene conclusie weerstandsvermogen van de gemeente Dronten

- Het is moeilijk om risico's te kwantificeren in realiteitszin, tijd en geld. Met de aanpak conform de nota Risicomanagement is hier verbetering in aangebracht;
- Er is een uitstekende buffer aanwezig voor het opvangen van de financiële gevolgen van éénmalige tegenvallers;
- Er is, evenals voorgaande jaren, geen buffer aanwezig voor het opvangen van tegenvallers met structurele financiële gevolgen. Bij structurele risico's gaan we ervan uit dat binnen 3 jaar maatregelen worden getroffen om de gevolgen binnen de begroting op te vangen. Het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's 3 jaar af te dekken.

Kengetallen

Onderstaand treft u de kengetallen aan die wij in het kader van het BBV moeten opnemen.

Daarnaast zijn met de provincie in het kader van het Convenant Interbestuurlijk Toezicht (IBT) ook afspraken gemaakt over het opnemen van bepaalde kengetallen in de P&C-documenten. Interbestuurlijk toezicht is een wettelijke taak van de provincie waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door gemeenten. Het wettelijke uitgangspunt is dat de provincie voor alle beleidsterreinen de toezichthouder op gemeenten is met uitzondering van de terreinen waarop de provincie geen taken heeft. Het specifiek toezicht vormt hierop een uitzondering, waarbij met name het financieel toezicht integraal, op alle gemeentelijke domeinen, van toepassing is.

In samenspraak met de provincie is afgesproken dat in de P&C documenten ten aanzien van het onderdeel financiën ingegaan wordt op de volgende onderdelen: sluitende meerjarenbegroting, weerstandsvermogen, materieel evenwicht (structurele baten zijn in evenwicht met de structurele lasten) en de schuldpositie.

Verloop kengetallen

Kengetallen	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
Netto schuldquote	-/- 23%	-/- 18%	-/- 29%	-/- 29%	-/- 29%	-/- 29%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-/- 26%	-/- 33%	-/- 23%	-/- 23%	-/- 23%	-/- 23%
Solvabiliteitsratio	76%	75%	68%	68%	68%	68%
Structurele exploitatieruimte	3,0%	2,1%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Grondexploitatie	15%	29%	25%	25%	25%	25%
Belastingcapaciteit	95%	98%	95%	95%	95%	95%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de hoogte van de schuld aan ten opzichte van de jaarlijkse omzet, de baten. Als de quote heel hoog is, dan betekent dat er relatief veel schuld is en dat rente en aflossing een belangrijk deel van de inkomsten opslokken. De norm ligt op 80% met een door de VNG geadviseerd maximum van 130%.

Dronten heeft netto geen schuld. We zijn dus nog ver af van de grenzen die door de VNG zijn aangegeven. Er is nog een tweede kengetal voor de netto schuldquote die we formeel volgens de BBV ook moeten vermelden. Dit is de netto schuldquote gecorrigeerd min de verstrekte leningen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen de schulden en het totale vermogen. Solvabiliteit wordt ook vaak in het bedrijfsleven gebruikt. Het geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is om schulden ook op langere termijn te voldoen.

De structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Het aandeel van de waarde van de grondexploitatie op de totale balanswaarde

De grondexploitaties hebben veel invloed op de ontwikkeling van de financiële resultaten. Gemeenten met een relatief grote grondpositie hebben ook een relatief groot financieel risico. Ook hiervoor zijn normen ontwikkeld waarbij de totale boekwaarde van de grondvoorraad bij voorkeur niet groter mag zijn dan 20%. Het advies is om in elk geval niet boven de 35% uit te komen.

De belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft aan in hoeverre de woonlasten binnen een gemeente hoger of lager zijn dan de gemiddelde woonlasten. In de paragraaf lokale heffingen is aangegeven dat de woonlasten in 2018 € 661,66 bedragen. We zijn hierbij uitgegaan van een woningwaarde van € 178.000.

Paragraaf grondbeleid

Algemeen

In deze paragraaf worden de onderwerpen behandeld zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Conform artikel 16 van het BBV bevat de paragraaf over het grondbeleid ten minste:

1. een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
2. een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
3. een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
4. een onderbouwing van de geraamde winstnemings;
5. de beleidsuitgangspunten betreffende de reserves voor grondexploitaties in relatie tot de risico's van de grondexploitaties.

Visie op het grondbeleid in relatie tot te realiseren programma

Dit onderdeel geeft op hoofdlijnen de inhoud weer van de nota grondbeleid "Grond als basis voor regie" vastgesteld door de raad op 24 november 2016. Dit is een geactualiseerde versie van de nota uit 2010. Deze actualisatie is mede op verzoek van de raad en advies van de accountant als gevolg van de wijzigingen in de BBV regels. Per 1 januari 2016 wordt de gemeente en dan met name voor het onderdeel de grondexploitaties vennootschapsbelasting plichtig.

Doelstelling

Met de Nota Grondbeleid wil de Gemeente Dronten een kader geven voor het gemeentelijk handelen op de grondmarkt bij ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente bevindt zich op de grondmarkt om de inhoudelijke doelstellingen te realiseren op de locaties die daarvoor ruimtelijk zijn bestemd.

De hoofddoelstelling voor grondbeleid in Dronten is het tijdig en tegen aanvaardbare offers stimuleren en bevorderen van gewenste veranderingen in het grondgebruik om zodoende adequaat te kunnen inspelen op veranderende maatschappelijke behoeften.

Het grondbeleid is faciliterend voor het (ruimtelijk) beleid van de gemeente. Van belang is dat grondbeleid geen doelstelling op zich is, maar een instrument om andere gemeentelijke beleidsdoelstellingen te realiseren. Aan het grondbeleid liggen aldus ruimtelijke en sectorale doelstellingen ten grondslag:

- Volkshuisvestelijk: het maximaal tegemoet komen aan de woonwensen van de huidige bevolking en het maximaal inspelen op de ontwikkelingen op de woningmarkt;
- Sociaal economisch: het realiseren van een optimaal vestigingsklimaat zowel voor ondernemers als voor werknemers, met aandacht voor duurzaam ondernemen en het versterken van de werkgelegenheid;
- Ruimtelijk: het behouden van basiskwaliteiten en het versterken van het imago van de gemeente;
- Welzijn: het zorgdragen voor voldoende en kwalitatief goede maatschappelijke voorzieningen;
- Financieel: het behalen van een stabiele financiële positie van de gemeente en waar mogelijk de waardevermeerdering van de grond te laten toekomen aan de gemeenschap;
- Recreatie en toerisme: het stimuleren van de ontwikkeling van het toeristische recreatieve product van Dronten door onder meer het faciliteren van haalbare initiatieven.

Relatie met de programma's in de begroting

De bovenstaande visie op het grondbeleid komt tot uiting in de doelstellingen van de programma's 0, 2, 3, 5 en 8.

Programma	Doelstelling programma	Relatie met grondbeleid
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	Gezond financieel beleid	Jaarlijks wordt het financieel meerjarenperspectief geactualiseerd en verantwoord in de perspectiefnota. Dit met in achtname van de gestelde financiële kaders in de nota grondbeleid.
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Verkeersveiligheid en goede verkeersinfrastructuur	Behoud van basiskwaliteit (bereikbaarheid) Bij nieuwe planontwikkeling wordt vanuit de grondexploitatie de initiële aanleg en inrichting van de openbare ruimte gefinancierd. Daarnaast wordt op basis van de nota kostenverhaal bijgedragen aan bovenwijkse voorzieningen en bovenplanse verevening.
Programma 3 Economie	Stimulering duurzame economische ontwikkeling Evenwichtige ontwikkeling in de 3 dorpskernen	Versterking van de werkgelegenheid en het imago (goede uitstraling naar bedrijfsleven)
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	Inrichting en beheer van openbaar groen wijzigen en kosten beheer verlagen	Behoud van basiskwaliteit (ruimte, groen)
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Verbeteren van kernkwaliteiten (rust, ruimte groen), verbeteren volkshuisvestingsbeleid, verdere ontwikkeling voorzieningen niveau, verbeteren woonomgeving	Alle doelstellingen in dit programma houden nauw verband met grondbeleid

Wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd

Kaders

Daarnaast wordt grondbeleid in de gemeente niet alleen beïnvloed door de (ontwikkelingen in de) gemeente zelf (zoals de structuurvisie 2030), maar ook door de ontwikkeling en regelgeving vanuit Europa, de rijksoverheid en de provincie. Het wettelijke kader voor het opstellen van gemeentelijk grondbeleid wordt ondersteund door een aantal instrumenten geregeld in de Wet ruimtelijke ordening, de Onteigeningswet, de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) en de wet Markt en Overheid. (deze instrumenten worden in 2020-2021 onderdeel van de Omgevingswet). De financiële kaders zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) en de Financiële verordening ex. art 212 van de Gemeentewet.

Uitgangspunten structuurvisie

In de structuurvisie Dronten 2030, vastgesteld in 2013, zijn een aantal beleidsuitgangspunten voor het grondbeleid opgenomen. Op basis van deze structuurvisie is de Nota kostenverhaal in november 2016 vastgesteld.

Grondprijnsbeleid

De gemeente Dronten hanteert op dit moment zoveel als mogelijk marktconforme prijzen bij de uitgifte van grond. Hierbij wordt rekening gehouden met de economische draagkracht van de bestemming, activiteiten of functie. Bij de projectmatige woningbouw wordt op basis van de residuele grondwaardemethodiek de grondprijs berekend. De residuele grondwaarde is het verschil tussen enerzijds de commerciële waarde van het te realiseren vastgoed (grond en opstellen samen) en anderzijds de totale bouwkosten (inclusief daarmee samenhangende bijkomende kosten). Het verschil, het residu, is de waarde die aan de grond kan worden toegeschreven.

Ingeval sprake is van bijzondere kavels (voor wonen, kantoren en bedrijven) kan ervoor gekozen worden om via verkoop bij opbod de prijs te laten vaststellen door de markt. De grondprijzen bij de particuliere woningbouw en bij bedrijventerreinen worden in principe

op basis van de comparatieve methode vastgesteld. Deze methode houdt in dat bij de bepaling van de grondprijzen wordt gekeken naar de gehanteerde grondprijzen voor de desbetreffende functie in het concurrentiegebied en of / een vergelijkbaar marktgebied (buurgemeenten). De grondprijzen onder kantoren en winkels worden op basis van de residuele grondwaardemethodiek bepaald. De grondprijzen voor maatschappelijke voorzieningen zullen ook in de toekomst in principe niet marktconform zijn. Vaak is hier sprake van voorzieningen die gesubsidieerd worden door de gemeente en geen commerciële bedrijfsvoering kennen. In ieder geval zal de prijs worden vastgesteld naar rato van het sociaal maatschappelijk belang. In december 2013 heeft het college de Nota grondprijzbeleid 2014 vastgesteld, die jaarlijks middels een collegebesluit wordt geactualiseerd en op onderdelen wordt aangevuld.

Het beleid

De gemeente kiest bij nieuwe ontwikkelingen voor het voeren van een faciliterend grondbeleid waarbij de gemeente haar regierol kan vervullen door het aangaan van een samenwerkingsverband met een marktpartij met eventueel een gezamenlijke grondexploitatie.

Hoe de gemeente deze rol bij een integrale gebiedsontwikkeling invult hangt af van de volgende afwegingen:

- **Grondverwerving:**
marktpartijen hebben al grondposities ingenomen, waar de gemeente niet om heen kan;
- **Financiën:**
wat betekent de voorgestelde ontwikkelingsvorm voor de kosten en de baten voor de gemeente en wat zou dit betekenen in het geval er gekozen wordt voor een verdergaande vorm van regievoeren?
- **Snelheid/doorlooptijd:**
wat betekent de voorgestelde vorm van regievoeren voor de doorlooptijd van het project en hebben we procedureel en inhoudelijk de tijd om te kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren?
- **Status van het project:**
wat is de status van het project en welke keuzemomenten komen er nog voor de bestaande (lopende projecten) of deelfases van het project en kunnen we daar kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren?
- **Competenties:**
zijn de competenties in de organisatie beschikbaar voor de voorgestelde ontwikkelingsvorm en wat betekent dit voor het geval we kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren? Het betreft hier de competenties binnen de totale gemeentelijke organisatie.

Nieuwe ontwikkelingen

Per 1 januari 2016 is de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gewijzigd. De commissie BBV heeft de afbakening, definiëring en verslaggevingsregels rondom grondexploitaties aangescherpt. Aanleiding voor deze verscherping betreft de invoering van de Vennootschapsbelasting (VpB), het creëren van zuiverdere toerekening van kosten, het vergroten van transparantie, eenduidigheid, en vergelijkbaarheid. De commissie heeft hiervoor een 2-tal notities geschreven: notitie Grondexploitaties 2016 en de notitie Faciliterend Grondbeleid 2016. Op 24 november 2016 heeft de raad een besluit genomen inzake de toepassing van de gewijzigde regelgeving BBV. De wijzigingen door het toepassen van de gewijzigde regelgeving zijn verwerkt in de grondexploitaties en in de administratie.

Met name de vroegere categorieën NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) en VGHS (voorraad gronden en hulpstoffen) zijn nu op andere manier in de administratie verwerkt. De voorbereidingskosten zijn per 1 januari 2016 geactiveerd op de balans

onder de post Immateriële activa (IMVA). De gronden en opstallen van de 2 categorieën zijn opgenomen als Materiële vaste activa (MVA) op de balans.

De eerder genoemde categorieën worden daarom ook niet meer verantwoord binnen het onderdeel grondexploitatie. Deze worden nu verantwoord en toegelicht bij de categorieën MVA en IMVA.

Verder is de gemeente en met name de grondexploitatie met ingang van 1 januari 2016 vennootschapsbelasting (VpB) plichtig.

Woonvisie

De raad heeft op 30 juni 2016 de Woonvisie Groeien met kwaliteit 2016 – 2021 vastgesteld. In de woonvisie wordt aangegeven hoe de gemeente aankijkt tegen de opgaven in het woonbeleid en de kwantitatieve en kwalitatieve doelen die zij voor de periode 2016-2021 wil bereiken.

In de woonvisie staan de volgende opgaven centraal.

- *Een evenwichtige groei:*
De komende jaren wil de gemeente zich inspannen om de ruimte die er is om te groeien, optimaal te benutten. De ambitie is gericht op een woningbouwproductie van 250 woningen per jaar. Groei is geen doel op zich, maar instroom van nieuwe inwoners draagt bij aan een vitale gemeenschap en versterkt het draagvlak voor de aanwezige voorzieningen. Dat geldt zowel voor de kern Dronten als voor Swifterbant en Biddinghuizen.
- *Inspelen op vergrijzing:*
Hoewel gezinnen nog steeds de grootste groep vormen, bestaat in 2030 naar verwachting ruim 40 % van de huishoudens in de gemeente uit een huishouden van 55 jaar en ouder. Dit vraagt een woningvoorraad die voldoende toegankelijk is.
- *Huisvesting van bijzondere (zorg)doelgroepen:*
Extra aandacht vraagt de huisvesting van bijzondere doelgroepen zoals: studenten, zorgdoelgroepen, spoedzoekers, tijdelijke arbeidsmigranten, vergunning/statushouders en woonwagenbewoners. De komende jaren nemen meerdere van deze doelgroepen in aantal toe. Voor hen moet voldoende en passende huisvesting beschikbaar zijn.
- *Leefbare kernen:*
Inwoners van Dronten blijken over het algemeen zeer tevreden over hun woonomgeving. Dat neemt niet weg dat er ook verbeterpunten zijn. In relatie tot het wonen vragen wij nader aandacht voor de spreiding van bijzondere doelgroepen, buurtbemiddeling en het toepassen van het politiekeurmerk veilig wonen.
- *Ruimte bieden voor particulier opdrachtgeverschap en collectief particulier:*
opdrachtgeverschap (CPO)
Dit is voor de gemeente een belangrijke doelgroep; de gemeente wil de individuele woonconsument die voor zelfbouw kiest alle ruimte bieden. Ook worden CPO- initiatieven gestimuleerd en gefaciliteerd.

Grondbeleid van het rijk

De rijksoverheid onderkent diverse ontwikkelingen in relatie tot het grondbeleid. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft de Tweede Kamer in haar brief d.d. 25 november 2015 geïnformeerd over de visie van het kabinet op het grondbeleid in het licht van de maatschappelijke opgaven. In deze brief geeft zij aan hoe ze het instrumentarium voor het grondbeleid wil verbeteren met een Aanvullingswet Grondeigendom, die zal opgaan in de Omgevingswet.

Voor actief grondbeleid geeft de huidige wetgeving al voldoende instrumenten, zoals onteigening, het voorkeursrecht en herverkaveling in het landelijk gebied. Deze

instrumenten zitten nu nog in verschillende wetten. De minister van Infrastructuur en Milieu wil het gebruik van deze instrumenten vereenvoudigen door ze toegankelijker te maken en waar mogelijk te harmoniseren.

De nieuwe Omgevingswet als wettelijk kader voor het grondbeleid

In juli 2014 heeft de minister van Infrastructuur en Milieu het wetsvoorstel 'Omgevingswet' naar de Tweede Kamer gestuurd. Dit betreft een omvangrijke stelselwijziging, waarbij het Omgevingsrecht fundamenteel op de schop gaat. 40 sectorale wetten, 117, amvb's en honderden ministeriële regelingen worden vereenvoudigd, versoberd en gebundeld in één samenhangende Omgevingswet. Binnen deze Omgevingswet komt ook het wettelijk kader voor het grondbeleid, zoals de Wet voorkeursrecht gemeenten, de Crisis en herstelwet en de afdeling grondexploitatie van de Wet op de ruimtelijke ordening. Het is de bedoeling dat met deze nieuwe wetgeving eenvoudiger, efficiënter en beter aan een duurzame leefomgeving wordt gewerkt. Naar verwachting blijft de Onteigeningswet als zelfstandige wet bestaan. Er wordt vanuit gegaan dat in 2020-2021 deze wet operationeel wordt, nadat deze door de 2de en 1ste Kamer is goedgekeurd.

Nieuwe projecten/grondexploitaties

Op dit moment is binnen het ontwikkelgebied Hanzekwartier 1 actuele ontwikkeling die mogelijk leidt tot een nieuwe grondexploitatie. Het betreft hier de ontwikkeling van de Havenkade (circa 145 woningen). Binnen Het Palet worden de meerdere nieuwe ontwikkelingsvormen verder uitgewerkt.

De studie naar een mogelijke woningbouwlocatie in Swifterbant zal verder worden vorm gegeven. Voor het project De Graafschap in Biddinghuizen is een nieuw uitwerkingsplan van toepassing met ruimere ruimtelijke mogelijkheden. Op dit moment worden voorbereidingen getroffen voor een studie naar mogelijke nieuwe uitbreidingslocaties in Dronten.

Bij de bedrijventerreinen Poort van Dronten 1 en 2 wordt met name de acquisitie voor Agrofood gerelateerde bedrijven versterkt.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten grondexploitatie

Resultaat

De gezamenlijke grondexploitaties geven een gecalculeerd positief resultaat te zien van ca.

€ 34,6 mln. Dit is een verbetering van € 10,1 mln. ten opzichte van het opgerente resultaat van 2016 naar startwaarde 1-1-2017 (zie bijlage II Perspectiefnota 2017).

Hierin zijn door de raad genomen besluiten verwerkt:

- Gewijzigde grondexploitatie Scholenzone (123), besluit januari 2016;
- Wijziging BBV regelgeving, besluit november 2016;
- Gewijzigde grondexploitatie De Gilden fase 1 (031), besluit december 2016;
- Gewijzigde grondexploitatie Het Palet (034), besluit december 2016;
- Gewijzigde grondexploitatie Dronten West Centrumgebied (015), besluit december 2016.

Het behalen van dit verwachte resultaat is uiteraard afhankelijk van veel factoren zoals de verwachte economische ontwikkelingen.

De exploitaties, welke door derden geëxploiteerd worden, zijn hierin niet inbegrepen. Voorbeelden zijn het in 2014 afgeronde woningbouwproject De Kaai, het bedrijventerrein Oldebroekerweg 2e fase in Biddinghuizen en het particuliere deel Poort van Dronten 2e fase (ontwikkeling Staay Food Group).

In onderstaand overzicht zijn per categorie aangegeven de boekwaarde (saldo van eerder gemaakte kosten en opbrengsten per 1 januari 2017) en de per deze datum te verwachten kosten en opbrengsten.

Dit resulteert in een saldo c.q. resultaat op eindwaarde, ofwel het voorgerecalculeerde resultaat op de datum dat naar verwachting het totale complex (gebied) gerealiseerd is. Aangezien de verschillende complexen verschillende einddata kennen, zijn de resultaten naar heden c.q. 1 januari 2017 contant gemaakt om ze onderling vergelijkbaar te kunnen maken.

Complex	Boekwaarde 31-12-2016	Nog te realiseren		Resultaat op Startwaarde (2017)	Status
		Kosten	Opbrengsten		
Woningbouw	11.305.628	31.245.725	49.929.963	6.755.865	overschot
Bedrijventerreinen	7.459.188	6.664.388	34.169.603	16.769.056	overschot
Bijzondere bebouwing	6.052.829	3.785.980	21.119.411	11.066.675	overschot
Subtotaal	24.817.645	41.696.093	105.218.978	34.591.595	overschot

De startwaarde is de resultante van de boekwaarde, nog te maken kosten en opbrengsten gecorrigeerd met de inflatie en rente-invloeden contant gemaakt naar 1-1-2017

Belangrijkste conclusies behorend bij de bovenstaande tabel zijn:

- Alle complexen in exploitatie genomen gronden kennen gezamenlijk een boekwaarde van € 24,8 mln;
- Het totaal van de grondexploitatiecomplexen kent na realisatie een financieel positief resultaat van € 34,6 mln berekend naar 1 januari 2017;
- Om dit voorgerecalculeerde resultaat uiteindelijk te kunnen genereren, dient nog vanaf 1 januari 2017 voor € 41,7 mln geïnvesteerd te worden en moet er nog voor € 105,2 mln aan opbrengsten en bijdragen ontvangen worden.

Hierbij dient nog de volgende kanttekening geplaatst te worden:

- Het becijferde resultaat van de gezamenlijke grondexploitaties is gebaseerd op voorcalculatorische en dus nog niet geheel gerealiseerde (exploitatie)resultaten die, gaande de exploitatieperiode, aan verandering onderhevig kunnen zijn.

Stand per 1-1-2017

Verwacht resultaat grondexploitaties (zie 3.3.2)

woningbouw	-6.755.865	
bedrijventerreinen	-16.769.056	
bijzondere bebouwing	-11.066.675	
Resultaat exploitaties	A -34.591.595 pos	-34.591.595

Risico's

algeheel expl. risico's bij 0,5% minder opbr.stijging	2.600.000	
afzetrisico stagnatie woningbouw (3 jaar -10%)	400.000	
risico geen opbrengststijging woningbouw 10 jaar	1.800.000	
risico algehele korting van 5% op woningbouw	2.800.000	
beheersmaatregel risico 20% v.d. opbrengsten > 10 jaar	2.800.000	
	10.400.000	
projectgebonden risico's	50.000	
	B 10.450.000 neg	10.450.000

Totaal stand exploitaties		-24.141.595
----------------------------------	--	--------------------

Reserves, voorzieningen en claims

Algemene reserve grex 1-1-2016 (inclusief rente 2016)	-1.000.000
Resultaat grondexploitatie 2016 (positief)	2.623.762
Afwikkeling MVA AD (NIEGG/VGHS) RB B16.002409 d.d. 24-11-2016	122.838

	<u>1.746.599</u>	
dotatie / aanvulling algemene reserve grex	<u>0</u>	
	<u>1.746.599</u>	
Dotatie aanvulling reserve grex vanuit algemene reserve AD	<u>-1.746.599</u>	
Stand algemene reserve per 31-12-2016	0	
bestemmingreserves	-1.888.683	
voorzieningen bouwgrondexploitatie	-1.318.189	
Risicovoorziening Poort van Dronten 1e fase > 10 jaar	<u>-8.520.282</u>	
Aanwezige vermogen per 31-12-2016	<u>-11.727.153</u>	
claims op algemene reserve	0	
claims op bestemmingsreserve	<u>258.483</u>	
	C -11.468.670 pos	<u>-11.468.670</u>
Toekomstig weerstandvermogen	A+B+C	<u>-35.610.266</u>
Gewenst weerstandvermogen		4.790.000
Saldo (voor resultaatbestemming)		<u>-30.820.266</u>

* onder voorbehoud raadsbesluit

Onderbouwing geraamde winstneming

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording dient voor voorziene verliezen op grondexploitaties een voorziening getroffen te worden. Deze voorzieningen worden door middel van het resultaat onttrokken aan de algemene reserve grondexploitatie. Indien er winst op grondexploitaties voorzien wordt, dan geldt in eerste instantie het voorzichtigheidsbeginsel. Winsten worden pas genomen als ze met voldoende zekerheid vaststaan.

De Gemeente Dronten hanteert als criterium voor tussentijdse winstneming er sprake moet zijn van voldoende zekerheid. Dit geldt indien 90% van de kosten en 95% van de verkopen/opbrengsten gerealiseerd zijn. Bij het opstellen van de jaarrekening en Perspectiefnota wordt bepaald of er sprake is van voldoende zekerheid en of voldaan is aan de genoemde criteria. Per geval wordt dan bekeken hoeveel van de geraamde winst wordt genomen, rekening houdend met de nog uit te voeren werken en/of verwachte opbrengsten.

Herzien van grondexploitaties

Als zich significante afwijkingen in de werkelijkheid ten opzichte van het vastgestelde krediet voordoen, zal de exploitatieopzet tussentijds worden herzien en opnieuw ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. Dit geldt als de volgende wijzigingen optreden:

1. in de exploitatiegrens;
2. planinhoud, zijnde bestemmingen en hoeveelheden (m² uitgeefbaar etc.);
3. als het effect op het vastgestelde saldo op startwaarde groter is dan 10% van de totale kosten of een bedrag van meer dan € 500.000. De afwijking moet € 250.000 of meer bedragen.

Afsluiten van grondexploitaties

Na het gereedkomen van de werken binnen de grondexploitatie wordt nog gedurende 1 jaar kosten voor garantie geraamd. Voor groen is een garantieperiode van 2 jaar van toepassing. Hierna wordt overgegaan tot het definitief afsluiten van de exploitatie. Een

grondexploitatie wordt definitief afgesloten als 100% van de kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. In de jaarrekening zal hiervan melding worden gedaan.

Beleidsuitgangspunten reserves in relatie tot de risico's grondzaken

Met de Perspectiefnota 2017 wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop uitvoering is gegeven aan het grondbeleid en de doelstelling van de grondexploitaties. Hiervoor is, naast het verwachte resultaat van de gezamenlijke grondexploitaties, bepaald welke risico's op deze complexen worden gelopen.

Aan de hand van de stand van de algemene reserve, voorzieningen, claims, uitgaven op de overige gronden en de exploitatieresultaten van de gronden in exploitatie wordt de vermogenspositie (aanwezige weerstandsvermogen) bepaald. Deze stand wordt afgezet tegen het gewenste weerstandsvermogen om zodoende te kunnen bepalen hoe de grondexploitatie ervoor staat.

Resultaat

De gezamenlijke grondexploitaties geven een gecalculeerd positief resultaat te zien van ca. € 34,6 mln. Dit is een verbetering van € 10,1 mln. ten opzichte van het opgerente resultaat van 2016 naar startwaarde 1-1-2017 (zie bijlage II Perspectiefnota 2017).

Hierin zijn door de raad genomen besluiten verwerkt:

- Gewijzigde grondexploitatie Scholenzone (123), besluit januari 2016;
- Wijziging BBV regelgeving, besluit november 2016;
- Gewijzigde grondexploitatie De Gilden fase 1 (031), besluit december 2016;
- Gewijzigde grondexploitatie Het Palet (034), besluit december 2016;
- Gewijzigde grondexploitatie Dronten West Centrumgebied (015), besluit december 2016.

Het behalen van dit verwachte resultaat is uiteraard afhankelijk van veel factoren zoals de verwachte economische ontwikkelingen.

De exploitaties, welke door derden geëxploiteerd worden, zijn hierin niet inbegrepen. Voorbeelden zijn het in 2014 afgeronde woningbouwproject De Kaai, het bedrijventerrein Oldebroekerweg 2e fase in Biddinghuizen en het particuliere deel Poort van Dronten 2e fase (ontwikkeling Staay Food Group).

Risico's

Om de risico's die het exploiteren van gronden met zich meebrengen te kunnen opvangen, dient bij de huidige stand van de grondexploitatie een buffer aanwezig te zijn van € 10,45 miljoen, bestaande uit € 10,4 miljoen algehele exploitatierisico's en € 0,05 miljoen projectgebonden risico's.

Voorzieningen en reserves

Ten behoeve van de grondexploitaties welke een tekort vertonen, dient een voorziening getroffen te worden. Tevens is er een voorziening gevormd voor het risico op de grondexploitatie Poort van Dronten na 10 jaar. Op basis van de Perspectiefnota 2017 worden de te treffen voorzieningen per 1-1-2017 verhoogd met € 4,4 mln.

Weerstandsvermogen

De stand van de reserves, voorzieningen en claims gecorrigeerd met de exploitatieresultaten, de exploitatierisico's en risico's op overige gronden geeft het toekomstige weerstandsvermogen van de grondexploitatie weer.

Vorig jaar was de stand van het toekomstige weerstandsvermogen € 19,9 miljoen. Het toekomstige weerstandsvermogen van € 30,8 miljoen ligt, als gevolg van de gewijzigde

BBV/regelgeving, ruim boven het gewenste niveau van € 4,8 miljoen (vorig jaar € 6,7 miljoen).

Het gewenste weerstandsvermogen is per ultimo 2016 becijferd op € 4,8 miljoen. Deze is opgebouwd uit 3 jaar rentelasten over de laatst bekende boekwaarde en een component "herontwikkelingskosten", zijnde 75% van de personeelslasten voor een periode van 3 jaar.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente Dronten heeft ongeveer 1.400 hectare aan openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden daarop plaats zoals wonen, werken en recreëren. Daarvoor zijn veel kapitaalgoederen in de vorm van wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen nodig. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Het beleid van Dronten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de volgende nota's:

- Beleids- en beheerplan wegen 2016-2020;
- Beleids- en beheerplan bruggen en kunstwerken 2016-2021;
- Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2013-2017;
- Groenbeleidsplan 2017;
- Groenbeheerplan gemeente Dronten 2010-2015;
- Beheerplan dorpsbossen gemeente Dronten 2014-2018;
- Beheer- en onderhoudsplan halfverhardingen 2012-2016;
- Beheer- en onderhoudsplan dorpsbosvoorzieningen 2014-2018;
- Bomenbeheerplan gemeente Dronten 2012-2016;
- Beheer- en onderhoudsplan Stranden en voorlanden 2008-2017
- Speelruimteplan gemeente Dronten 2007-2016;
- Gemeentelijk Riolerings Plan 2017-2021;
- Accommodatiebeleidsplan 2015.

Op 1 juni 2017 is een nieuw groenbeleidsplan vastgesteld door de raad. Vervolgstappen die volgen uit het nieuwe groenbeleidsplan zijn het actualiseren van het groenbeheerplan, beheerplan dorpsbossen en bomenbeheerplan. Deze actualisatie staat voor tweede helft 2017 en 2018 op de planning. Het beheer- en onderhoudsplan halfverhardingen gaat hierbij ondergebracht worden in het beheerplan dorpsbossen. Voor het Speelruimteplan wordt in 2018 een geactualiseerde versie geschreven.

De actualisatie van het beleidsplan openbare verlichting staat in de planning voor de 2e helft van 2017. Hier opvolgend zal in de 1e helft van 2018 het beheerplan openbare verlichting opgesteld worden.

Het accommodatiebeleidsplan is in ontwikkeling en wordt in de periode tot en met 2020 samen met de PO-scholen, gelegen in het centrum, opgesteld.

Wegenbeheer en verhardingen

In 2016 is het beheerplan wegen vastgesteld. De norm waarop het onderhoud wordt gepleegd is de CROW-norm voor centra, fiets- en voetpaden. Voor alle overige wegen is dat CROW laag-niveau. Inspecties vinden elk jaar plaats (naast de reguliere schouw die meerder keren per jaar plaatsvindt). Hieronder zijn de meest in het oog springende uitvoeringsprojecten voor 2018 weergegeven:

Rehabilitatie programma 2018:

- Tarpanweg;
- Botweg;
- Rietsmalaan;
- Roggebotweg;
- Colijnweg;
- Fietspaden De Wissel.

Bermversteving 2018:

- Alikruikweg;
- Ansjovisweg;

- Visvijverweg.

Riolering

In 2016 is het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) vastgesteld voor de periode 2016-2021. Het GRP houdt naast de zorgplicht voor afvalwater tevens een zorgplicht voor hemel- en grondwater in. Voor de zorgplicht afvalwater gaat de hoofdtaak naar gedegen beheer. In het GRP zijn de nieuwe maatregelen beschreven waar de komende jaren uitvoering aan wordt gegeven. De onderstaande projecten worden in 2018 onder andere uitgevoerd:

- er wordt onderzoek verricht naar extreme buien;
- er wordt een globaal plan voor de toekomst opgesteld voor het ombouwen van gemengd naar gescheiden stelsels;
- vestigen van recht van opstal voor eigendommen derden in openbaar gebied;

Een deel van deze projecten loopt door tot het einde van de planperiode in 2021.

Openbaar Groen

Ten behoeve van een goed groenbeheer is in 2017 een nieuw groenbeleidsplan voor al het groen in de dorpskernen van de gemeente gemaakt en vastgesteld. In dit groenbeleidsplan is tevens het beleid op de dorpsbossen en het bomenbeleidsplan geïntegreerd. Conform de kaders zoals vastgelegd in dit beleidsplan en het afgesproken kwaliteitsbeeld wordt het openbaar groen in 2018 onderhouden.

Speelvoorzieningen

In 2018 worden de speelvoorzieningen in de gemeente Dronten vervangen en onderhouden conform het speelruimteplan spelen. Het beheer is hiermee op orde en voldoet aan de geldende veiligheidsnormen.

Openbare verlichting

In 2013 is het OV-beleids- en onderhoudsplan vastgesteld waarin de nieuwe beleids- en onderhoudskaders voor openbare verlichting worden aangegeven voor de komende jaren. In het plan is besloten om bij einde levensduur van de huidige verlichting deze te vervangen voor LED-verlichting. Momenteel wordt een nieuw beleidsplan voorbereid en zal in de 2e helft van 2017 aan de gemeenteraad voorgelegd worden. Het daarop volgende beheerplan met nieuwe uitvoeringsplan zal in de 1e helft van 2018 gereed zijn. Voor 2018 wordt echter nog gewerkt met het bestaande uitvoeringsplan. Dit betekent het volgende:

Mastvervanging

- wijk de Fazant.

Armatuurvervanging (LED-verlichting)

- wijk De Munten I.

Bruggen, steigers en vlonders

In 2016 is een nieuw beheerplan- en onderhoudsplan voor civieltechnische kunstwerken (waaronder bruggen) vastgesteld. Op basis van de beschikbare middelen zal groot onderhoud en jaarlijks onderhoud plaatsvinden van de bij de gemeente in bezit zijnde voorzieningen. Projecten die in 2018 worden uitgevoerd zijn:

- Vervanging duiker Rietweg;
- Brug de Knip;
- Brug Colijnweg;
- Brug Muntmeesterdreef;
- Brug Kokkelweg;
- Brug Krabelaarspad.

Accommodatiebeleid, beheer, renovatie en vervanging

In juni 2015 is het accommodatiebeleidsplan door de gemeenteraad vastgesteld. Hiermee is een beheercyclus voor de komende decennia vastgelegd, die in periodes van 5 jaar concreet wordt uitgewerkt. We geven in 2018 verder uitvoering aan het vastgestelde accommodatiebeleid. In programma 4 staan de acties beschreven betreffende onderwijshuisvesting en in programma 5 voor de zwembaden, sportaccommodaties, de Meerpaal en de beide MFG's.

Beleid stranden

Om te komen tot een Beheer- en onderhoudsplan, wordt nu een beleidsplan stranden opgesteld, waarmee invulling wordt geven aan programma 3 van het collegeprogramma. Hierin wordt onderzocht hoe de stranden voor nu en in de toekomst recreatief succesvol kunnen zijn. Hiertoe wordt in beeld gebracht welke ontwikkelingen er rondom de stranden spelen en wat er voor nodig is om het beheer en onderhoud straks beter te kunnen organiseren. In 2017 wordt dit beleidsplan voorgelegd aan de Raad, waarna het onderdeel beheer en onderhoud verder uitgewerkt kan gaan worden.

Paragraaf bedrijfsvoering

Algemeen

Ter realisatie van de programma's is een goede bedrijfsvoering van groot belang. Deze paragraaf informeert de gemeenteraad over de stand van zaken in de bedrijfsvoering. Vanuit de bedrijfsvoering worden de beleids- en uitvoeringseenheden van de organisatie zo goed als mogelijk gefaciliteerd.

Organisatieontwikkeling

In maart 2016 heeft het college besloten tot de doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie van Dronten en tot een daarvoor benodigde organisatiewijziging. In juni 2017 is de gewijzigde hoofdstructuur van de organisatie en de bijbehorende ontwikkelagenda vastgesteld. Bij de voortgangsrapportage 2017 zijn incidentele middelen gevraagd om de daarmee gepaard gaande ontwikkelingen (o.a. aanpassingen ICT) te bekostigen. Bij de voortgangsrapportage 2016 is een frictiebudget beschikbaar gesteld om personele frictiekosten in de jaren 2016-2018 op te kunnen vangen.

Human Resource Management

De HRM afdeling heeft in 2017 veel tijd gestoken in de organisatieontwikkeling. In 2017 is de capaciteit bij HRM zowel structureel als tijdelijk (2017-2018) uitgebreid met 0,6 fte. Daarmee kunnen lopende zaken, de organisatieontwikkeling en de daaruit voortvloeiende vernieuwde HRM-agenda beter worden ondersteund.

Wet Banenafpraak

Meer mensen met een arbeidsbeperking aan de slag! Dat is het doel van de Banenafpraak. Het college heeft begin 2016 middels een besluit aangegeven dat zij zich in de jaren 2016-2017 hard willen maken om 4 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (met of zonder indicatie) een plekje binnen de gemeentelijke organisatie te geven. Dit in de vorm van een pilot. In 2016 zijn vier garantiebannen gecreëerd voor mensen met een indicatie. De doelstelling van deze pilot is hiermee ruimschoots binnen de 2 jaar bereikt! Begin 2017 is de pilot geëvalueerd. Bij de kadernota 2018 is de raad voorgesteld de werkplekken structureel in de begroting op te nemen. Hiermee nemen we als gemeente onze (maatschappelijke) verantwoording als een van de grootste werkgevers binnen Dronten.

Daarnaast zijn er in de catering binnen de gemeente Dronten aan 6 mensen met een indicatie een werkplek aangeboden waarvan 2 met een participatiewet-uitkering en 4 WSW-ers.

Formatie 2018

In de kadernota 2018 zijn 3 formatieplaatsen (fte's) binnen het vakgebied bedrijfsvoering gevraagd die worden gedekt vanuit de stelpost overhead. Deze formatie uitbreiding bij team JZ, IM en DIV is nader toegelicht onder programma 0. Daarnaast is 1,4 fte extra formatie gevraagd in verband met de ontwikkelingen (eisen rijksoverheid/complexiteit ICT) binnen de afdeling informatiemanagement (IM). Om een verbeter slag te maken binnen de afdeling financiën en de verbeterpunten vanuit het horizontaal toezicht belastingdienst te kunnen borgen is 0,5 fte gevraagd. Deze formatie uitbreidingen zijn in de begroting 2018 verwerkt. Voor het sociaal domein is incidenteel bij de voortgangsrapportage 2017 extra formatie gevraagd voor 2018 die wordt gedekt uit de bestemmingsreserve sociaal domein. Een eventuele structurele uitbreiding van formatie zal worden betrokken bij de evaluatie van het beleidsplan Sociaal domein in 2018.

Planning & control

De basis van het financiële beleid van de gemeente Dronten is Planning en Control-cyclus (P&C). De P&C-cyclus vormt het hart van de beheersorganisatie. Binnen deze cyclus zijn de processen, plannen en beheersen onlosmakelijk met elkaar verbonden. De relatie

tussen de gemeentelijke doelstellingen dient helder te zijn. De P&C-cyclus is een belangrijk systeem om de beheersing van de bedrijfsprocessen te realiseren. Instrumenten om de uitvoering te beheersen en tijdig signalen af te geven zijn de programmabegroting, de voortgang- en slotrapportage en de jaarrekening en jaarverslag.

Medio 2016 is LIAS, een ondersteunend informatiesysteem voor de P&C cyclus, aangeschaft en geïmplementeerd voor het opstellen van de P&C documenten. De jaarrekening 2016 en deze begroting 2018 zijn volledig in het systeem LIAS opgebouwd. De begroting 2017 is in november 2016 ook al via dit systeem digitaal aangeboden. In 2018 worden de processen binnen de teams financiën en HRM opnieuw beschreven en de verbeterpunten vanuit het horizontaal toezicht belastingdienst geëffectueerd.

Rechtmatigheid

In het 4e kwartaal 2017 moet een aanbestedingstraject gestart worden voor de selectie van een accountant voor het boekjaar 2018. De auditcommissie is vanuit de raad gesprekspartner voor de accountant.

Door de coördinator interne controle wordt in het 4e kwartaal 2017 een intern controleplan 2018 opgesteld. Daarin worden de aanbevelingen van de accountant naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2016 en de interim controle 2017 meegenomen. Naast het organisatie brede interne controleplan is er een specifiek interne controleplan voor het sociaal domein. In 2017 worden in samenspraak met de accountant afspraken gemaakt om de rechtmatigheid beter te kunnen borgen. In het 2e halfjaar 2017 is een overleg in de regio opgestart om voor het sociaal domein regionaal afspraken te maken over de wijze van verantwoording en controle bij zorgaanbieders.

Financieel beleid

Het financieel beleid is gericht op een gezonde financiële positie voor onze gemeente en transparantie in het financieel handelen. Uitgangspunten voor het financiële beleid zijn het bereiken van een structureel sluitende meerjarenbegroting en te werken volgende wettelijke externe regels (o.a. gemeentewet en Besluit Begroting en Verantwoording, BBV).

Ook de interne regels, bijvoorbeeld de financiële verordening van de gemeente Dronten dienen te zorgen voor transparantie en duidelijkheid voor de raad, college en organisatie.

Het financiële beeld is sterk aan verandering onderhevig. Mede door de positieve bijstelling van het gemeentefonds in de septembercirculaire 2016 en mei circulaire 2017 is er weer sprake van een sluitende meerjarenbegroting (2018-2021).

Bezuinigingen op de bedrijfsvoering

Taakstelling omdenken (2015-2018) en KCC 2015

Vanuit de bezuinigingen 2012-2015 staat alleen de ombuiging in relatie tot het KCC van € 40.000 nog open in verband met het nog niet volledig realiseren van een KCC. Vanaf 2016 is een nieuwe taakstelling bedrijfsvoering opgenomen in relatie tot omdenken in taken van € 150.000. Daarvan is in 2016 € 80.000 gerealiseerd op de taak accountmanagement. We verwachten in 2017 en 2018 het restant van de taakstelling te kunnen realiseren.

Taakstelling GREX 2014-2018

In 2013 is een taakstelling personeel grondexploitaties vastgesteld. Deze taakstelling is inmiddels deels ingevuld. Het deel dat nog niet is gerealiseerd kan in 2017 worden gedekt door het positieve saldo op de taakstelling overhead. We verwachten deze taakstelling in 2018 volledig te realiseren.

Taakstelling overhead

In 2012 is een taakstelling voor overhead opgenomen naar aanleiding van de samenwerking OFGV en GBLT. Met de raad is afgesproken deze taakstelling op overhead in verband met vermindering van formatie te verrekenen met uitbreiding van formatie. Door de invulling van nieuwe formatie o.a. op het sociaal domein is deze taakstelling in 2015 volledig ingevuld en is er op dit moment sprake van een positief saldo op de taakstelling overhead waaruit extra overheadkosten als gevolg van nieuwe formatie worden gedekt.

Een deel van het positieve saldo is incidenteel in verband met de incidentele uitbreiding van formatie sociaal domein t/m 2018. Dit betreft € 146.000 dat incidenteel in 2018 kan worden ingezet. Wanneer de formatie niet structureel wordt uitgebreid vervalt dit saldo bij de begroting 2019.

Taakstellingen	2018
Taakstelling omdenken (2015-2018) en KCC 2015	-110.000
Stand 01-01-2018	-110.000
Taakstelling GREX 2014-2018	-72.430
Stand 01-01-2018	-72.430
Taakstelling overhead stand 01-01-2017	175.047
Formatieuitbreiding 2017 3,9 fte	78.750
Dekking kosten licenties Microsoft	-23.500
Dekking uitbreiding overhead 2017	-98.000
Uitbreiding Sociaal Domein incidenteel 2,5 fte	50.320
Uitbreiding Sociaal Domein structureel 12,4 fte	248.506
Dekking kosten overhead 2017	-17.377
Subtotaal stand 01-01-2018	413.746
Kadernota 2018 - Formatieuitbreiding 2018 4,9 fte	98.000
Kadernota 2018 - Uitbreiding Sociaal Domein incidenteel 2,25 fte	45.280
Kadernota 2018 - Dekking uitbreiding overhead 2018	-240.000
Stand taakstelling overhead 31-12-2018	317.026
Stand totaal taakstellingen (positieve stand):	134.596

Concerncontrol

Vaste onderdelen van concerncontrol zijn advisering op planning & control, rechtmatigheid en risicomanagement, het uitvoeren van 213a Gemeentewet onderzoeken en advisering aan de directie op de totale bedrijfsvoering van de organisatie. Naast advisering bij de financiële planning & control wordt in 2018 aandacht besteed aan de borging van de interne controle en de ontwikkelingen binnen het sociaal domein. Daarnaast is de concerncontroller verantwoordelijk voor monitoring van de taakstellingen.

Onderzoek 213a GW doelmatigheid en doeltreffendheid

In het 4e kwartaal 2017 wordt door het college een onderzoeksplan 213a voor 2018 vastgesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met de onderzoeksonderwerpen van de

rekenkamer. Vanuit een groslijst wordt een keuze gemaakt voor een onderzoek dat relevant is voor onze gemeente.

Digitale dienstverlening

Met de implementatie van de nieuwe website, www.dronten.nl, medio 2016 is een sprong voorwaarts gemaakt met de digitale informatievoorziening en dienstverlening. Dit krijgt de komende jaren verder vorm. De achterliggende systemen zijn toekomstbestendig waar het gaat om verdere uitbouw van de digitale dienstverlening. De verdere ontwikkelingen binnen dienstverlening zijn nader toegelicht in programma 0.

Nieuw beleid omtrent de motie inventarisatie gemeentelijke huisvesting

De motie Groen Links (mei 2017) betreffende het onderzoek naar mogelijkheden om de huisvesting te verbeteren wordt nader uitgewerkt. Budget voor een nader onderzoek naar het klimaat is aangevraagd in de voortgangsrapportage 2017.

Voor een globale kostenindicatie voor de opties nieuwbouw of een grootschalige verbouwing is geen budget noodzakelijk.

Paragraaf verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht.

Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen ter beschikking stelt en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen is dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. De huidige verbonden partijen waaraan de gemeente is gelieerd, hebben veelal een historische bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van desbetreffende verbonden partij uit te oefenen.

Visie op verbonden partijen

Het gemeentelijk beleid is er op gericht het aantal verbonden partijen beperkt te houden, enerzijds uit het oogpunt van risicobeheersing en beperking en anderzijds uit het oogpunt van transparantie van bestuur. Er kunnen echter altijd goede redenen aanwezig zijn voor het aangaan van een verbonden partij constructie.

Criteria die daarbij onder andere worden gehanteerd:

- De taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- Gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op en de gekozen vorm van samenwerking draagt bij aan een efficiëntere en effectievere uitvoering van onze publieke taak;
- Voordelen van de (beoogde) samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Overzicht verbonden partijen

De gemeente is deelnemer in de volgende verbonden partijen, zoals vennootschappen (NV of BV), gemeenschappelijke regelingen (GR), stichtingen en verenigingen:

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang 2018
Alliander N.V.	NV	Stemrecht/zeggenschap op basis van 0,357% aandelen	Dividendopbrengst verwacht in 2018 € 339.089
Vitens N.V.	NV	Stemrecht/zeggenschap op basis van 98.457 aandelen	Dividendopbrengst verwacht in 2018 € 265.834
Werkvoorzieningschap Kampen – Dronten (IMPact)	GR	Bestuur GR	Bijdrage totale WSW verwachte bijdrage op basis van 57,54 AJ's € 1.767.881
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	NV	Stemrecht/zeggenschap op basis van 48 aandelen	De gemeente staat garant voor een geldlening van de N.V. Voor deze garantiestelling zal de gemeente een provisie van € 97.000 ontvangen in 2018
Het Flevolands Archief (voorheen Erfgoedcentrum Nieuw Land)	GR	Bestuur GR	Jaarlijkse bijdrage 2018 € 89.500
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	Vereniging	Lid VNG	Jaarlijkse bijdrage op basis van inwoneraantal ± € 50.000
Technofonds Flevoland	BV	Lid algemeen bestuur	Eventuele tekorten komen volgens een verdeelsleutel ten laste van de aandeelhouders. De huidige fondssomvang bedraagt € 9,9 miljoen
Regionale Sociale Recherche	GR	Lid bestuuroverleg	Jaarlijkse bijdrage 2018 o.b.v. het aantal cliënten per 1 januari 2017 (655) € 86.863
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Coöperatie	Lid algemeen bestuur	Jaarlijkse bijdrage 2018 € 22.800

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang 2018
Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)	GR	Lid algemeen bestuur	Jaarlijkse bijdrage 2018 € 558.000
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	GR	Bestuur GR	Jaarlijkse bijdrage 2018-2020 € 866.359 obv kostprijsystematiek en € 728.365 obv lumpsumbijdrage 2018
GGD Flevoland	GR	Lid algemeen bestuur	Jaarlijkse bijdrage 2018 € 728.417
Veiligheidsregio Flevoland	GR	Lid veiligheidsbestuur	Jaarlijkse bijdrage 2018-2021 € 1.414.373
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	GR	Lid algemeen bestuur	Jaarlijkse bijdrage 2018 € 68.683

Alliander N.V.
Programma 0
Taakveld 0.5

Hoofdkantoor Alliander:
 Bellevue, Utrechtseweg 68, 6812 AH Arnhem
[Website Alliander](#)

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder A. van Amerongen

Missie en visie

Wij staan voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie. Dat is waar wij iedere dag aan werken. Energie is essentieel voor ons welzijn en onze welvaart. Zonder energie kunnen we onze huizen niet verwarmen, koken, lesgeven, communiceren, het verkeer veilig houden of treinen laten rijden en ons financiële systeem draaiende houden. Energie maakt wonen, werken en reizen mogelijk. Zonder energie staat alles stil. Het is de zuurstof die onze samenleving draaiende houdt.

Bestuurlijk belang

Aandeelhoudersovereenkomst Nuval-platform

De gemeente Dronten is aandeelhouder in Nuon/Vattenfall (handelsbedrijf), Alliander (netwerkbedrijf) en aandeelhouder in Vitens.

Nuval staat voor Nuon (Nu), Vitens (v) en Alliander (al). Aandeelhouders uit Flevoland en Gelderland nemen samen deel aan dit platform.

Financieel belang Alliander N.V.	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Dividendopbrengst	303.397	339.089	339.089
Eigen vermogen*	3.864	3.861	geen publicatie
Vreemd vermogen*	3.871	4.061	geen publicatie
Solvabiliteit	58,5%	57,0%	geen publicatie
Resultaat	232	93	0

* € x miljoen

Vitens N.V.
Programma 0
Taakveld 0.5

Vestigingsplaats Vitens N.V.:
 Postbus 1205, 8001 BE Zwolle
[Website Vitens](#)

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder A. van Amerongen

Missie en visie

Vitens wil water voor mensen laten werken. Door te zorgen voor een voortreffelijke dienstverlening, handige producten en diensten en betrouwbare informatieverstrekking. Daarom zoeken we voortdurend naar verbeteringen. Waar iedereen zijn voordeel mee kan doen, de klant, het milieu, de economie en de maatschappij. Daarom gaan we de dialoog aan over de rol van drinkwater, over thema's als duurzaamheid en innovatie, zowel nationaal als internationaal.

Bestuurlijk belang

Aandeelhoudersovereenkomst Nuval-platform

De gemeente Dronten is aandeelhouder in Nuon/Vattenfall (handelsbedrijf), Alliander (netwerkbedrijf) en aandeelhouder in Vitens.

Nuval staat voor Nuon (Nu), Vitens (v) en Alliander (al). Aandeelhouders uit Flevoland en Gelderland nemen samen deel aan dit platform.

Resultaat

- Het verwachte resultaat 2018 bedraagt € 13,0 miljoen. Het resultaat is lager dan in 2017 door de verwachte daling van de WACC van 4,2 % naar 3,4 % en het teveel behaalde resultaat in 2016, welke in 2018 moet worden terug gegeven aan de klanten door middel van verlaging van de tarieven;
- Het verwachte dividend over boekjaar 2017 (uitbetaald in 2018) bedraagt € 18,6 miljoen en dit is € 3,22 dividend per aandeel;
- Het verwachte dividend over boekjaar 2018 (uitbetaald in 2019) bedraagt € 5,2 miljoen en dit is € 0,90 dividend per aandeel;
- Solvabiliteit per 31 december 2018 bedraagt 29,9 % (per 31 december 2017: 30,1 %);
- Solvabiliteit (inclusief achtergestelde geldleningen) per 31 december 2018 bedraagt 32,0 % (per 31 december 2017: 32,9 %).

Algemeen

- Maximale WACC voor 2016 en 2017 bedraagt 4,2 % (WACC is een afkorting voor weighted average cost of capital. Hiermee rekent de ACM uit welk bedrag aan vermogenskosten een gereguleerde partij mag verwerken in zijn tarieven);
- Maximale WACC voor 2018 en 2019 bedraagt 3,4 % (Dit betreft het voorstel van ACM aan de minister van I&M. De definitieve WACC voor 2018 en 2019 wordt voor 1 november 2018 bekend gemaakt);
- Dividend voor aandeelhouders: 40% van het behaalde resultaat;
- Derivaten: Per 31 december 2017 is de verwachte stand van de derivaten € 100 miljoen negatief (jaarplan 2017 € 81 miljoen) en per 31 december 2018 € 90 miljoen (jaarplan 2017 € 71 miljoen).

Financieel belang Vitens N.V.	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Totaal uitgekeerd dividend*	-22,1	-19,4	-18,6
Eigen vermogen	489,1 mln	526,3 mln	525,7 mln
Vreemd vermogen	1.249,2 mln	1.223,8 mln	1.233,9 mln
Mutatie waarde derivaten	-9,0	10,0	5,0
Resultaat	48,5 mln	48,5 mln	13,0 mln

* dividend op basis van 40 % van het resultaat

Impact

[Programma 6](#)

[Taakveld 6.4](#)

Vestigingsplaats IMPact:

IMPact Dronten

De Boorn 15, 8253 RA Dronten, T: 0321 32 85 60, E: info@impact.nl

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder D.M. Vis

Missie en visie

IMPact maakt werken mogelijk. Dat is onze missie.

Gegarandeerd vermogen om te werken

Om het werken mogelijk te maken ondersteunt en begeleidt IMPact mensen met en zonder arbeidsbeperking in de regio Kampen en Dronten naar de arbeidsmarkt. De ontwikkeling die daarvoor nodig is, organiseren en faciliteren wij. Dat doen we met ons eigen werkleerbedrijf en inzet van en advies over (maatwerk) re-integratietrajecten en -instrumenten. Op deze manier werken wij aan een zo groot mogelijke integratie van werknemers in de arbeidsmarkt. Het is ons streven mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar een optimale arbeidsparticipatie te krijgen.

Bestuurlijk belang

IMPact is het arbeidstoeleidsbedrijf dat voor de gemeente Kampen en Dronten uitvoering geeft aan de Wet Sociale Werkvoorziening. Daarnaast is IMPact één van de partijen die de gemeente inzet om mensen vanuit de Participatiewet weer toe te leiden naar de arbeidsmarkt.

IMPact is een stichting en legt verantwoording af aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling "Werkvoorzieningsschap Kampen en Dronten".

Het Algemeen Bestuur bestaat uit twee wethouders uit de gemeente Kampen en één wethouder uit de gemeente Dronten. De wethouder uit Dronten is in deze collegeperiode voorzitter van het bestuur.

Website IMPact

Financieel belang IMPact	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Jaarlijkse bijdrage	2.003.786	1.842.769	1.767.881
Eigen vermogen	435.000	435.000	435.000
Vreemd vermogen	11.961.000	11.961.000	11.961.000
AJ's	69,13	59,49	57,54
Solvabiliteit	3,51%	3,51%	3,51%
Resultaat	0	0	0

HVC

Programma 7

Taakveld 7.3

Vestigingsplaats HVC:

Jadestraat 1, 1812 RD Alkmaar

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder N. Verlaan

Missie

HVC is een toonaangevend nutsbedrijf van en voor gemeenten en waterschappen. Onze opdracht is om de deelnemende overheden te helpen met het realiseren van hun doelstellingen op het gebied van hergebruik van grondstoffen, afvalbeheer en duurzame energie. Wij kiezen voor oplossingen met een zo hoog mogelijk milieurendement tegen verantwoorde kosten, waarbij financiële opbrengsten terugvloeien naar de maatschappij.

Wij richten ons op lokaal beschikbare bronnen en aanvullend op bronnen buiten ons verzorgingsgebied. We zetten ons ondernemerschap in om bestuurlijke doelen te vertalen in concrete oplossingen. Innovatie, creativiteit en samenwerking zijn daarbij kernwaarden. HVC staat als maatschappelijk betrokken organisatie midden in de samenleving. Wij hechten aan educatie en een open communicatie over onze activiteiten en milieuprestaties. HVC is een bedrijf waar mensen belangrijk zijn. Samen investeren we om het beste uit onszelf en het bedrijf te halen.

Visie

Afval bestaat voor het grootste deel uit potentieel nuttige grondstoffen. In een tijd waarin grondstoffen steeds schaarser worden, is het niet verantwoord om deze te verspillen. Daarom zien we het als onze opdracht om deze grondstoffen uit ons afval terug te winnen en te hergebruiken. Het restafval waaruit geen grondstoffen terug te winnen zijn, zetten we door middel van verbranding om in duurzame energie. Daarmee besparen we CO2 en neemt de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen af. Daarvoor ontwikkelen we ook projecten die gebruikmaken van alternatieve energiebronnen, zoals wind- en zonne-energie.

Bestuurlijk belang

HVC heeft 46 aandeelhoudende gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.

[Website HVC](#)

Financieel belang HVC	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Jaarlijkse provisie	95.910	97.728	97.000
Eigen vermogen*	89,6	101	116
Omvang leningen*	765	742	721
Solvabiliteit	9,4%	10,9%	12,4%
Resultaat	8	11	7

* x € mln

[Het Flevolands Archief \(HFA\)](#)

[Programma 0](#)

[Taakveld 0.4](#)

Vestigingsplaats van Het Flevolands Archief (voorheen Nieuw Land Erfgoed):
Oostvaardersdijk 1-13, 8242 PA Lelystad

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder A. van Amerongen

Missie

Het Flevolands Archief bewaart het geheugen van de provincie Flevoland in archieven en verschillende collecties. In Het Flevolands Archief zijn tekeningen, foto's, kranten, boeken en archieven over de geschiedenis van Flevoland te vinden.

Visie

Het Flevolands Archief wil zoveel mogelijk archieven en collecties digitaal beschikbaar stellen. Daarnaast zijn de archieven in de studiezaal in te zien. Een bezoek is gratis.

Bestuurlijk belang

Het Flevolands Archief is samenwerkingspartner voor diverse overheidsorganen. Dit zijn het Rijk, de Provincie Flevoland, de gemeenten Dronten, Lelystad, Urk, Zeewolde en het waterschap Zuiderzeeland. Het archief verzamelt ook particuliere archieven.

Tot 1 juli 2017 [Website Nieuw Land Erfgoed](#)
 Vanaf 1 juli 2017 [Website Het Flevolands Archief](#)

Financieel belang HFA	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Jaarlijkse bijdrage	130.033	75.000	89.500
Resultaat	32.000	0	nnb

VNG
[Programma 0](#)
[Taakveld 0.1](#)

Vestigingsplaats VNG:
 Nassaulaan 12, 2514 JS Den Haag

Vertegenwoordiger gemeente: Burgemeester Mr. A.B.L. de Jonge

Visie VNG

De bestaansgrond van de VNG: Samen met alle gemeenten stáát de VNG voor kracht en kwaliteit van het lokaal bestuur.

Doelen en ambities

De VNG zet de trend in het binnenlandse bestuur en bereikt zichtbaar resultaat voor raad, college en ambtenaren.

Bestuurlijk belang

Samen met alle gemeenten stáát de VNG voor kracht en kwaliteit van het lokale bestuur. De VNG zet de trend in het binnenlandse bestuur en bereikt zichtbaar resultaat voor gemeenteraad, college en ambtenaren. Taken: Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden. Tweede Kamer, Kabinet en maatschappelijke organisaties zijn belangrijke gesprekspartners. Dienstverlening: advisering aan alle leden over actuele ontwikkelingen (pro actief) en advisering aan individuele leden (op verzoek). De platformfunctie wordt uitgeoefend via de VNG-commissies, Provinciale Afdelingen, congressen, studiedagen en ledenraadplegingen. Management en medewerkers van de VNG overleggen regelmatig met besluitvoorbereiders van departementen en provincies. Zo vindt in een vroeg stadium beïnvloeding, in voor gemeenten gunstige zin, van wet- en regelgeving plaats. Deze belangenbehartiging zet zich voort in het gehele proces van besluitvorming bij de rijksoverheid en provincies. De VNG initieert bestuurlijk overleg waarbij een delegatie van VNG-bestuurders en directieleden onderhandelt namens de gemeenten met ministers en staatssecretarissen. De VNG-belangenbehartiging richt zich ook op Tweede en Eerste Kamer en belangrijke maatschappelijke organisaties. In de veelvuldige contacten tussen de VNG en haar mede- overheden (Rijk, provincies en waterschappen) vervult het bestuurlijke overleg een belangrijke rol.

[Website VNG](#)

Technofonds Flevoland
[Programma 3](#)
[Taakveld 3.1](#)

Vestigingsplaats MKB & Technofonds Flevoland:
 Het Ravelijn 1, 8233 BR Lelystad

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder D.M. Vis

Missie en visie

Risicokapitaal voor groei en innovatie.

Het Technofonds Flevoland B.V. is in 2000 opgericht met het doel om als revolverend fonds risicodragend kapitaal te vertrekken aan veelbelovende startende en doorstartende MKB-bedrijven in de regio Flevoland die moeilijkheden ondervinden bij het financieren van hun initiatief in de markt. Het gaat hierbij om investeringen in ondernemingen ter bevordering van technologische en innovatieve ontwikkelingen.

Bestuurlijk belang

Naast Dronten zijn de gemeenten Almere, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland B.V.(OMFL) aandeelhouder. Alle aandeelhouders hebben een vertegenwoordiger in de raad van commissarissen die uit 5 leden bestaat.

[Website Technofonds Flevoland](#)

Financieel belang Technofonds	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Aandelenkapitaal	277.000	277.000	277.000
Fondsomvang	9,9 mln	9,9 mln	9,9 mln
Resultaat	729.953	0	0

[Regionale Sociale Recherche](#)

[Programma 6](#)

[Taakveld 6.3](#)

Vestigingsplaats Sociale Recherche:

Stadskantoor: Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

of

Stadhuis: Grote Kerkplein 15, 8011 PK Zwolle

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder P. van Bergen

Missie en visie

Het doel van de gemeenschappelijke regeling is samenwerking op het terrein van het voorkomen en opsporen van fraude binnen het sociaal domein.

Bestuurlijk belang

De gemeenschappelijke regeling "Regionale Sociale Recherche" is een samenwerkingsverband van 9 gemeenten (Dalfsen, Dronten, Hardenberg, Hattum, Kampen, Olst/Wijhe, Ommen, Zwartewaterland en Zwolle) die in 2004 is aangegaan voor onbepaalde tijd. De Regionale Sociale Recherche is gevestigd in Zwolle. De portefeuillehouder Sociale Zaken participeert in het Bestuurlijk Overleg.

Financieel belang

De Regionale Sociale Recherche wordt jaarlijks gefinancierd door de deelnemende gemeenten op basis van het aantal uitkeringen per 1 januari (peildatum 01-01-2016 655 klanten). Jaarlijks wordt een begroting en een rekening voorgelegd.

[Website regionale Sociale Recherche](#)

Financieel belang Sociale Recherche	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Jaarlijkse bijdrage	78.531	86.863	86.863
Resultaat	0	0	0

Coöperatie Gastvrije Randmeren
Programma 5
Taakveld 5.7

Vestigingsplaats Gastvrije Randmeren:
 Oosteinde 17, 3842 DR Harderwijk

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder D.M. Vis

Missie en visie

Gastvrije Randmeren heeft als doel de kwaliteit van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te verhogen en de robuustheid van het gebied te versterken. Het werkgebied van de coöperatie Gastvrije Randmeren strekt zich uit van Hollandse Brug tot Ketelbrug, een langgerekte merenreeks van ruim tachtig kilometer.

Bestuurlijk belang

Een zestiental gemeenten zijn lid van de gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren. Genoemde wethouder heeft zitting in de Algemene Ledenvergadering, het hoogste orgaan van de coöperatie. Rijkswaterstaat Midden-Nederland en Waterschap Vallei & Veluwe zijn adviserend lid van de Algemene Ledenvergadering.

Het bestuur van Gastvrije Randmeren wordt gevormd door:

- Voorzitter: de heer J. de Jong (wethouder gemeente Harderwijk)
- Vice voorzitter: de heer W. Heinen (wethouder gemeente Bunschoten)
- Lid: de heer D.M. Vis (wethouder gemeente Dronten)

Website coöperatie Gastvrije Randmeren

Financieel belang Gastvrije Randmeren	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Jaarlijkse contributie	21.311	22.800	22.800
Eigen vermogen	15.752.229	15.559.623	14.388.076
Vreemd vermogen	174.319	-	-
Solvabiliteit	0,99%	0,99%	0,99%
Resultaat	-216.461	-192.606	-196.666

GBLT

Programma 0
Taakveld 0.62

Vestigingsplaats GBLT:
 Lübeckplein 2, 8017 JZ Zwolle

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder A. van Amerongen

Missie

Wij heffen en innen belastingen en geven uitvoering aan basisregistratieve taken voor lokale overheden, tegen zo laag mogelijke kosten.

Visie

GBLT is toonaangevend in Belastingen.

Bestuurlijk belang

GBLT heeft een gemeenschappelijke regeling afgesloten met 6 gemeenten en 5 waterschappen.

[Website GBLT](#)

Financieel belang GBLT	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Jaarlijkse bijdrage	531.387	541.215	558.000
Netto exploitatielasten	17.371	17.732	18.128
Vreemd vermogen	0	0	0
Resultaat	2.024.000	0	0

[OFGV](#)

[Programma 7](#)

[Taakveld 7.4](#)

Vestigingsplaats OFGV:
Botter 15, 8232 JC Lelystad

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder D.M. Vis

Missie en visie

De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek heeft oog voor en bevordert de omgevingskwaliteit. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is dé dienst die in Flevoland en een gedeelte van de provincie Noord-Holland, namelijk Gooi en Vechtstreek, in opdracht van de deelnemende partijen gemeenten en provincies, adequaat uitvoering geeft aan vergunningverlenings-, toezicht- en handhavingstaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek wordt door de deelnemers beschouwd als hun eigen milieuafdeling.

Bestuurlijk belang

De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek wordt bestuurd door een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). Gemeenten en provincies zijn opdrachtgever van de omgevingsdienst en vormen dan ook samen het Algemeen Bestuur. In het Dagelijks Bestuur zitten de vertegenwoordiger van de provincie Flevoland en van de gemeenten Huizen, Bussum, Lelystad en Noordoostpolder. De stemverdeling in het AB is gebaseerd naar rato van de ingebrachte financiële bijdrage per deelnemende partij aan de gemeenschappelijke regeling.

[Website OFGV](#)

Financieel belang OFGV	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Jaarlijkse bijdrage	651.762	733.968	866.359
Eigen vermogen	2.015.101	875.000	875.000
Vreemd vermogen	2.070.973	3.037.616	3.064.114
Solvabiliteit	49,0%	22,0%	22,0%
Resultaat	729.953	0	0

[GGD](#)

[Programma 7](#)

[Taakveld 7.1](#)

Vestigingsplaats GGD:
De Ketting 12, 8251 LD Dronten
of
Installatieweg 34, 8251 KP Dronten

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder P. van Bergen

Missie en visie

De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de Flevolandse inwoners onder het motto van "Een leven lang gezond"! GGD Flevoland verleent diensten voor zes gemeenten: Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder (NOP), Urk en Zeewolde.

Bestuurlijk belang

Algemeen bestuur: iedere deelnemer heeft 1 vertegenwoordiger in het algemeen bestuur.

Dagelijks bestuur bestaat uit 6 leden.

[Website GGD](#)

Financieel belang GGD	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Jaarlijkse bijdrage	713.408	720.770	761.757
Eigen vermogen	6.145.256	6.328.242	6.169.591
Vreemd vermogen	3.664.844	3.900.473	3.899.601
Solvabiliteit	64,1%	64,5%	62,9%
Resultaat	-293.943	182.971	-158.652

[VRF](#)

[Programma 1](#)

[Taakveld 1.1](#)

Vestigingsplaats VRF:

Gordiaandreef 101, 8233 AB Lelystad

Vertegenwoordiger gemeente: Burgemeester Mr. A.B.L. de Jonge

Missie

De gemeenten in Flevoland, de Veiligheidsregio Flevoland en de Regiopolitie Flevoland streven naar een veilig leef- en werkgebied door onder meer het beperken van fysieke risico's en het adequaat handelen bij incidenten, rampen en crises. De Veiligheidsregio Flevoland fungeert hierbij als een netwerkorganisatie en kennisplatform.

Visie

'Door goede samenwerking tussen de gemeenten in Flevoland, de Veiligheidsregio Flevoland, de Regiopolitie Flevoland en andere (overheids-)diensten en instellingen op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau en een goede voorbereiding binnen deze organisaties, wordt voldaan aan de wettelijk voorgeschreven en de bestuurlijk vastgestelde taken, waardoor de inwoners en bezoekers van Flevoland voldoende fysieke veiligheid kan worden geboden.' De vier kolommen werken daartoe onderling en met andere diensten en instellingen eendrachtig samen en richten zich op het gemeenschappelijke belang van een veiliger leef- en werkomgeving. Hierbij wordt ook een beroep gedaan op het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid bij de burger.

Bestuurlijk belang

Veiligheidsregio Flevoland is een samenwerkingsverband van alle gemeenten in Flevoland, Politie, Brandweer Flevoland en de geneeskundige zorg (GHOR Flevoland). Daarnaast wordt samengewerkt met een groot aantal andere partners.

[Website Veiligheidsregio Flevoland](#)

Financieel belang VRF	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Jaarlijkse bijdrage	1.326.663	1.369.241	1.414.373
Eigen vermogen	8.551.924	8.934.424	8.704.424
Vreemd vermogen	3.949.342	N.v.t.	N.v.t.
Solvabiliteit	56,0%	55,0%	55,0%
Bijdrage per inwoner	€ 32,98	€ 33,71	€ 34,74
Resultaat	-37.192	0	0

Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland

Programma 6

Taakveld 6.1

Vestigingsplaats centrumregeling Sociaal Domein Flevoland:
Stadhuisplein 1, 1315 HR Almere

Vertegenwoordiger gemeente: Wethouder P. van Bergen

Missie en visie

Het belang van deze regeling is het vorm geven van de samenwerking tussen de gemeenten op het terrein van de Jeugdwet en de Wmo. Deze regeling heeft tot doel te komen tot een doelmatige uitvoering van de aan de centrumregeling opgedragen taken en een goede afstemming tussen regionale en lokale taken.

Bestuurlijk belang

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde.

Eind 2016 heeft de raad kennis genomen van het evaluatie document 'Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland, stand van zaken' en besloten de regionale samenwerking via de huidige Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland voort te zetten. Op het moment van samenstellen van deze programmabegroting 2018 moet nog een besluit genomen worden over de uitvoering en uitvoeringsvorm van de regionale samenwerking de komende periode.

Website centrumregeling Sociaal Domein

Financieel belang Sociaal Domein Flevoland	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Jaarlijkse bijdrage	98.150	68.683	68.683
Resultaat	0	0	0

Paragraaf financiering

Algemeen

De financiering van gemeenten wordt gereguleerd door de Wet financiering decentrale overheden (de Wet fido) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). De Wet fido en Ruddo beogen het bevorderen van een professionele en verantwoorde financiering bij gemeenten, met als direct uitgangspunt het beheersen van renterisico's. De beheersing van de risico's uit zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beiden beogen de renterisico's te begrenzen, die verbonden zijn aan het begrotingstotaal.

Beleidsvoornemens ten aanzien van risicobeheer van de financieringsportefeuille

De doelstellingen met betrekking tot het financieringsbeleid zijn:

- het verkrijgen en behouden van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- het tegengaan van ongewenste financiële risico's zoals renterisico's (van vaste en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en koersrisico's;
- het optimaliseren van het rendement van beschikbare liquiditeiten;
- het minimaliseren van de rentekosten van de financiering.

De beleidsvoornemens worden fors aan banden gelegd door de invoering van het schatkistbankieren. De beperkingen voortvloeiende uit deze wet hebben voor de gemeente grote financiële consequenties. Inmiddels is er landelijk een discussie gaande dat de gevolgen van deze wet voor sommige gemeenten wel heel er nadelig uitvallen. Deze discussie volgen wij op de voet. De gemeente heeft tot dusver het verlies voortvloeiende uit de regeling genomen. In de toekomst (jaar 2020) is er het risico dat bij een gelijkblijvende situatie dat de gemeente wederom een aanzienlijk verlies moet incasseren.

Zoals hiervoor aangegeven wordt de beheersing van de financieringsportefeuille vooral via de instrumenten kasgeldlimiet en renterisiconorm uitgevoerd.

Kasgeldlimiet

Zoals eerder aangegeven is één van de uitgangspunten van de Wet fido het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan korte financiering (looptijd tot 1 jaar) is in de Wet fido een wettelijk toegestane norm, de kasgeldlimiet, opgenomen. De limiet is bepaald als een percentage (8,5%) van het totaal van de begroting. De doelstelling is om maximaal gebruik te maken van de kasgeldlimiet, omdat kort geld in het geval van een normale rentestructuur goedkoper is dan lang geld.

De kasgeldlimiet 2018 bedraagt voor de gemeente Dronten 8,5% van € 117 miljoen (begroting 2018) = € 9,9 miljoen.

Per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie, berekend op basis van de drie kwartaal maanden, getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. Met ingang van 2009 (Wet fido) hoeven de kwartaalrapportages niet standaard meer naar de toezichthouder verzonden te worden. Voor de interne bedrijfsvoering blijven de kwartaalrapportages van belang voor het signaleren van overschrijdingen. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van de drie achtereenvolgende kwartalen drie maal de kasgeldlimiet overschrijdt dan dient de gemeente de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder. Dit moet dan zo ruim mogelijk voorafgaand aan de derde overschrijding, met daarbij een plan van aanpak om weer te gaan voldoen aan de kasgeldlimiet. De toezichthouder kan, indien hij het plan ontoereikend acht, bepalen dat zijn toestemming is vereist voor het aangaan van nieuwe korte leningen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft aan dat het totaal van de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Dit betekent dat jaarlijks niet meer dan 20% van begrotingstotaal mag worden afgelost. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering.

Uit de onderstaande tabel is af te leiden dat de gemeente voor 2018 ruimschoots binnen de gesteld renterisiconorm blijft.

Berekening renterisiconorm	2018	2019	2020	2021
De norm is gesteld op een percentage van het begrotingstotaal	20%	20%	20%	20%
Begrotingstotalen	117.000.000	112.000.000	114.000.000	112.000.000
Renterisiconorm	23.400.000	22.400.000	22.800.000	22.400.000
Rente herziening op vaste schuld	0	0	0	0
Aflossing op vaste schuld	2.435.292	2.435.292	2.208.402	2.208.402
Renterisico	2.435.292	2.435.292	2.208.402	2.208.402
Ruimte onder de renterisiconorm (voordeel, ruimte)	20.964.708	19.964.708	20.591.598	20.191.598

Op basis van de liquiditeitsprognose zal er voor 2018 naar verwachting geen langlopende geldlening moeten worden afgesloten.

Saldo en liquiditeitenbeheer

Voor het liquiditeitenbeheer is een overeenkomst (geïntegreerde dienstverlening) met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) gesloten. Door middel van deze overeenkomst worden tijdelijke overtollige middelen door de BNG belegd en kan een tekort aan kortlopende financieringsmiddelen op een voordelige wijze worden geleend. Op deze wijze kan snel over voldoende middelen tegen gunstige condities worden beschikt. Daarnaast is in 2014 het schatkistbankieren van start gegaan. Binnen het ministerie van Financiën wordt schatkistbankieren uitgevoerd door het Agentschap. Voor ons betekent schatkistbankieren dat wij al onze overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden. Vanzelfsprekend blijven wij volledig vrij in de besteding van onze middelen zonder dat het Agentschap daar enige vorm van toezicht op uitoefent of kan uitoefenen. De schatkist biedt geen leen- of roodstandfaciliteit aan. Voor het betalingsverkeer blijven we aangewezen op het bankwezen.

Rentescema 2018				
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering			€ 968.183
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering		-	-€ 1.509.692
Saldo rentelasten en rentebaten				-€ 541.508
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-	€ 481.462	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-	€ -	
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+	€ -	

Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				-€ 1.022.971
d1.	Rentelasten over eigen vermogen		+	€ 3.009.786
d2.	Rentelasten over voorzieningen		+	€ 1.219.173
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				€ 3.205.988
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-	€ 3.044.620
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury			€ 161.368
	Bespaarde rente op eigen vermogen			-€ 3.009.786
	Bespaarde rente op voorzieningen			-€ 1.219.173
	Toevoeging voorzieningen NCW			€ 535.296
Resultaat taakveld Treasury (excl. ontvangen dividenden)				€ 3.532.295

Toelichting renteschema

Bij de wijziging van het BBV en de invoering van de vennootschapsbelasting voor de lagere overheden is de toerekening van rente een belangrijk aandachtspunt. In de notitie Rente 2017 heeft de commissie BBV uitgewerkt hoe de rentelasten en rentebaten dienen te worden verantwoord. De bepalingen en richtlijnen van deze notitie treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2018. Met deze wijzigingen tracht de commissie eenduidige handelswijze met betrekking tot rente bij gemeenten te bevorderen en de transparantie te vergroten.

Bovenstaande uitwerking geeft een beeld van de rentelasten en rentebaten van de gemeente Dronten. Het saldo van rentelasten en rentebaten betreft onder andere de rentebaten die worden ontvangen over de uitstaande geldleningen (verstrekke leningen aan de Meerpaal) en de uitstaande deposito.

Het aan de taakvelden toe te rekenen externe rente bestaat uit het saldo van rentelasten en rentebaten vermeerderd met het verplicht aan de grondexploitatie toe te rekenen rente. Deze rente is gebaseerd op de voorschriften zoals opgenomen in de notitie Grondexploitatie 2016 van de commissie BBV.

Om te bepalen welke rentelast aan de taakvelden kan worden toegerekend is het noodzakelijk om over het eigen vermogen en de voorzieningen rente te berekenen. Conform de aanbeveling van de commissie BBV en uw besluitvorming over bespaarde rente, wordt deze bespaarde rente niet toegevoegd aan de reserves en/of voorzieningen. De renteomslag is gebaseerd op de aan de taakvelden toe te rekenen rente gedeeld door de boekwaarde van de vaste activa per 1 januari van het begrotingsjaar 2018. Dit percentage mag worden afgerond op een veelvoud van 0,5%.

Het renteresultaat op het taakveld treasury bestaat uit het verschil door deze afronding. De toegerekende rente aan de overige taakvelden komt ten gunste van het taakveld treasury. Hierop wordt in mindering gebracht de inflatiecorrectie aan de voorzieningen die gewaardeerd zijn op netto contante waarde.

Paragraaf subsidies

Algemeen

De gemeente verleent subsidies om bepaalde doelen te bereiken. De doelen zijn geformuleerd in de programma's van de Programmabegroting en in specifieke beleidsnota's. De subsidieverlening moet voldoen aan de regels van de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene subsidieverordening en de subsidiebeleidsregels. Met een subsidie kunnen de kosten van een activiteit geheel of gedeeltelijk worden betaald.

Bestaand beleid

Voor het jaar 2018 is de lokale regelgeving vastgelegd in de volgende documenten:

- Algemene subsidieverordening;
- Subsidiebeleidsregels 2018.

Per afzonderlijke subsidie worden de voorwaarden waaronder de subsidie wordt verleend, de verplichtingen waaraan de subsidieontvanger moet voldoen en de wijze van betaling vastgelegd in een subsidiebesluit (beschikking). Waar mogelijk worden prestatieafspraken geformuleerd.

De gemeente Dronten kent basissubsidies en (structurele) activiteitensubsidies.

In de begroting is rekening gehouden met de jaarlijkse indexering zoals in de Kadernota 2018 opgenomen. De meeste activiteitensubsidies worden jaarlijks geïndexeerd. Indexering is echter geen automatisme. Een index wordt pas toegepast wanneer de gesubsidieerde instelling kan aantonen dat sprake is van loon- en prijsstijgingen die het toepassen van een index noodzakelijk maken. De hoogte van de index is maximaal de hoogte van het percentage van de loon- en prijsstijgingen van de subsidieontvanger.

Subsidies Begroting 2018

Subsidies gemeente Dronten	Taakveld	Omschrijving	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Cofinanciering LEADER	0.5		0	150	150	150	0	0
Economische ontwikkeling Actieplan Centrum Dronten	3.1	o.a. Stichting DOES	178	187	187	187	187	187
Onderwijsbegeleiding	4.3	Samenwerkingsverband WSNS	31	31	31	31	31	31
Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)	4.3	Peuterspeelzaal- en schoolmaatschappelijk werk	562	589	589	613	638	663
Lokaal Onderwijsbeleid	4.3	Incidentele projecten	1	15	15	15	15	15
Volwasseneneducatie	4.3	Taaltraining	51	52	52	52	52	52
Openbare bibliotheken	5.6	Exploitatie bibliotheek en huisvesting	1.521	1.524	1.524	1.524	1.524	1.524
Openbare bibliotheek gebouw Biddinghuizen	5.6	Exploitatie bibliotheek	15	0	0	0	0	0
Beleidsontwikkeling welzijn, sport en cultuur	5.3	Bijdrage aan evenementen	81	38	38	38	38	38
Beleidsontwikkeling welzijn, sport en cultuur	5.3	Maatschappelijk fonds	0	20	0	0	0	0
Beleidsontwikkeling welzijn, sport en cultuur	5.3	Cultuurvisie	0	10	10	10	10	10
Beleidsontwikkeling welzijn, sport en cultuur	5.3	100 jaar Zuiderzeewet	0	0	15	0	0	0
Stimuleringsbudget overige maatschappelijke doelen	5.3	Bureau gelijke behandeling o.a.	31	33	33	33	33	33
Stimulering sport	5.1	Sportevenementen en -promotie	51	55	55	55	55	55
Stimuleringsbudget Kunstprojecten	5.3	Lokale initiatieven	0	22	22	22	22	22
Kunst in openbare ruimte	5.3	Bijdrage aan evenementen	8	8	8	8	8	8
Bevordering recreatie en toerisme	5.7	VVV-activiteiten en bibliotheekwerk	15	13	13	13	13	13
Stimuleringsbudget Ver. van Dorpsbelangen	5.7	Bijdrage aan dorpsactiviteiten	15	15	15	15	15	15
4 mei herdenking	5.7	Organiseren van de jaarlijkse dodenherdenking	10	10	10	10	10	10
Multifunctioneel centrum De Meerpaal Dronten	5.7	Exploitatie, rente en aflossing	4.347	4.514	4.484	4.454	4.310	4.310
Subsidie vluchtelingenwerk	6.1	Vluchtelingenwerk Midden-Nederland	35	20	20	0	0	0
Beleidsontwikkeling en -advisering kinderopvang	6.1	Stichting Peuterspeelzaalwerk Dronten	272	306	306	276	276	276
Opvang en beschermd wonen Wmo	6.6	Inloopvoorziening GGZ	93	100	100	100	100	100
Algemene voorziening Wmo MO (structureel)	6.1	o.a. MEE, OBD, Stg Onder Dak	74	75	75	75	75	75
Toegang werkwijze preventie Jeugd	6.2	Bijdrage VVE Icare eenmalig	27	0	0	0	0	0
Algemene voorziening Jeugd	6.1	Projecten jongerenwerk en verslavingszorg	28	49	49	49	49	49
Centrum voor Jeugd en Gezin	6.2	Centrum Jeugd en Gezin	684	723	723	723	723	723
Wijk- en buurtbeheer	6.2	Buurtbemiddeling MDF	41	41	41	41	41	41
Armoedebeleid beleid	6.3	MDF AMW/SR/SHV armoedebeleid	261	241	217	217	217	217
Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland	6.3	MDF AMW/SR/SHV	370	394	394	394	348	348
Uitvoering WWB Werkdeel	6.4	MDF schuldhulp WWB cliënten	75	75	75	75	75	75
Gestructureerd huishouden	6.6	Hospice huishoudelijke ondersteuning	12	12	12	12	12	12
Natuur- en milieueducatie	7.4	Boomplantdag	0	1	1	1	1	1
Totaal			8.888	9.324	9.265	9.194	8.879	8.904

(Bedragen x € 1.000)

Paragraaf informatisering

Algemeen

De Raad heeft in juni 2017 het Informatiebeleidsplan (IBP) 2017-2021 vastgesteld. Dit informatiebeleidsplan heeft als titel 'Dronten aan zet, de volgende stap.'

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan een stabiele en betrouwbare ICT-omgeving. Hierin zijn goede slagen gemaakt. Het is nu tijd voor de volgende stap, namelijk de stap naar het werken op basis van governance, onder architectuur en het werken met portfoliomanagement (het beheren van de projectenportefeuille). Dat vraagt een andere aanpak in ons werken en betekent dus een herinrichting van IM zelf, teneinde meer en verder vooruit te kijken om vraagstukken in hun volledige context en impact te kunnen beoordelen.

Daarnaast is zichtbaar dat de groei van taken in het Sociaal Domein ook leidt tot meer te ondersteunen werknemers, meer werkplekken en meer behoefte aan plaatsonafhankelijk werken. Dit vraagt andere werkplekken en vereist meer en andere veiligheidsmaatregelen.

Dat is in het kort de kern van het Informatiebeleidsplan 2017-2021. Het nieuwe informatiebeleidsplan hanteert een nieuwe thema-indeling, welke hieronder is uitgewerkt.

Informatiebeleidsplan 2017-2021

Het informatiebeleidsplan is ons stuurinstrument, sluit aan op de visie en doelstellingen van de organisatie en is onderverdeeld in een zevental thema's. Deze thema's zorgen voor een scherpere sturing op de ambities en de prioritering van de verschillende projecten:

1. Externe trends en ontwikkelingen;
2. Plaats- tijd en apparaat-onafhankelijk werken;
3. Informatieveiligheid;
4. Gegevensmanagement;
5. Doorontwikkeling afdeling Informatiemanagement;
6. Beheer Informatiemanagement / regulier werk;
7. Organisatieontwikkelingen.

Hieronder volgt een korte uitleg per thema en worden enkele ambities voor 2018 benoemd. Voor meer inhoudelijke informatie wordt verwezen naar het Informatiebeleidsplan 2017-2021.

1. Externe trends en ontwikkelingen

De externe trends en ontwikkelingen op ondermeer gegevensmanagement en informatieveiligheid zijn veelal inhoudelijk uitgewerkt in de andere thema's.

In 2018 worden ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- Voorbereidingen treffen vanuit DIV voor de optimalisatie van de toegankelijkheid van informatie en de uitwisseling van informatie tussen overheden op grond van het Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden (TMLO) uit Archief 2020;
- Deelname aan de voorbereidingen voor de Omgevingswet voor wat betreft de ICT-component;
- Ondersteuning bij de verdergaande digitalisering van de dienstverlening naar aanleiding van Plasterk 2017 en de VNG/KING Agenda 2020.

2. Plaats- tijd en apparaat-onafhankelijk werken

Binnen de gemeente Dronten is in 2017 een verkenning gestart naar de invulling van moderner werkgeverschap met behulp van het faciliteren van flexibeler en mobieler werken. Hierin worden de gedrags-, huisvestings- en mobiele apparatuurcomponent geïntegreerd benaderd. De uitkomsten van de pilot nieuwe werkplekken worden in 2018 gebruikt als basis voor de werkplekvervanging.

In 2018 worden ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- Een visie op de werkplekken op basis van de klantwensen (bron: uitkomsten van de pilot en een persona-onderzoek) en modern werkgeverschap;
- De werkplekvervanging (integrale werkplek-apparatuur) op basis van de visie;
- Implementatie nieuwe telefonie (als onderdeel van de integrale werkplek-apparatuur).

Bovenstaande activiteiten worden in samenhang met de ontwikkelingen op het gebied van de huisvesting uitgevoerd.

3. Informatieveiligheid

Plaats- en tijdonafhankelijk werken, integrale klantbeelden, samenwerking in ketens en steeds meer apparaten waarmee informatie wordt ontsloten en toenemende cybercriminaliteit. Dit is een greep uit de ontwikkelingen van de afgelopen jaren die duidelijk maken dat de beveiliging van informatie steeds belangrijker en complexer is geworden.

In 2018 worden ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- Een geactualiseerd Informatieveiligheidsplan;
- Een geactualiseerd informatiebeveiligingsbeleid;
- Continu aandacht voor externe en interne ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging, met gebruikmaking van het aanwezige ISMS in relatie tot te nemen maatregelen vanuit de BIG;
- Anticiperen op wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet en de per 25 mei 2018 van kracht zijnde Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) m.b.t. effecten/ gevolgen op bedrijfsprocessen en de daarin aanwezig risicovolle en privacy gevoelige data;
- De integratie van een zevental audits / zelfevaluaties tot een eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Dit om te komen tot een gezamenlijke horizontale- (B&W en raad) en verticale (betrokken ministeries en auditor) verantwoording met gebruikmaking van eenzelfde applicatie.

4. Gegevensmanagement

Gegevensmanagement is in feite het fundament van de informatievoorziening. De gegevens moeten voldoen aan de kwaliteitsaspecten: juistheid, volledigheid en tijdigheid. en De gevoeligheid van de gegevens bepaalt of en in hoeverre de gegevens actief gedeeld en gecombineerd mogen worden. Het is dus van groot belang om werk te maken van zgn. data-classificatie. In 2018 worden diverse aansluitingen gerealiseerd op landelijke voorzieningen en wordt geanticipeerd op nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van ondermeer privacy en informatieveiligheid.

In 2018 worden ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- De upgrade van NGdW (NedGeodataWarehouse) naar NedCore voor de opslag en het beheer van geografische informatie;
- Opstarten dataclassificatie om te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Baseline informatiebeveiliging gemeenten (BIG);
- Het uitvoeren van maatregelen voor de aangescherpte eisen aan de verwerking van persoonsgegevens naar aanleiding van de Aanpassingen Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);
- Het realiseren van diverse aansluitingen op grond van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI);
- Het uitvoering geven aan diverse beveiligingsmaatregelen uit de BIG.

5. Doorontwikkeling afdeling Informatiemanagement

Team Informatiemanagement gaat de komende jaren meer werken op basis van governance, onder architectuur en werken met portfoliomanagement. Deze andere

werkwijze betekent een herinrichting van IM zelf, om meer en verder vooruit te kijken om vraagstukken in hun volledige context en impact te kunnen beoordelen.

In 2018 worden ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- Professionaliseren regie op ICT;
- Werven medewerkers ten behoeve van nieuwe functies;
- Opstellen applicatiearchitectuur;
- Opstellen technische architectuur;
- Opstellen procesarchitectuur;
- Opstellen informatiearchitectuur.

6. Beheer Informatiemanagement / regulier werk

Naast de projecten zijn er natuurlijk ook nog de reguliere werkzaamheden om de organisatie te ondersteunen bij de uitvoering van hun dagelijkse processen. Daarnaast zijn er nog beheersactiviteiten om de diverse applicaties en de verdere ICT-omgeving actueel te houden. Hieronder enkele omvangrijke activiteiten

In 2018 worden ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- Aanbesteden technisch ICT- en werkplekbeheer, om medio 2019 de gunning en de eventuele migratie uit te voeren;
- Invoeren en optimaliseren nieuwe IP-reeks;
- Netwerksegmentering toepassen ten behoeve van informatieveiligheid;
- Uitvoeren van fase 4 en 5 van Identity Access Management (IAM) ter vervolmaking van het proces personele instroom, doorstroom, uitstroom en de geautomatiseerde toekenning van de juiste rollen en rechten aan functionarissen.

7. Organisatieontwikkelingen

Dit betreft ondermeer het actief ondersteunen van veelal niet direct te plannen of te begroten ontwikkelingen in de organisatie.

In 2018 worden ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- De ondersteuning van de ontwikkelingen rondom zaakgericht werken;
- Het optimaliseren van de samenwerking tussen onze twee document-management systemen Mozard en Corsa.

4 Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Voor het details van dit overzicht van baten en lasten verwijzen wij naar de programmaverantwoording in het hoofdstuk beleidsbegroting.

Lasten en Baten (x € 1.000)		Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten:							
0	Bestuur en ondersteuning	-10.227	-26.204	-28.601	-28.102	-28.665	-26.873
1	Veiligheid	-3.185	-2.700	-2.759	-2.792	-2.802	-2.798
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-8.059	-9.351	-10.571	-8.532	-8.626	-9.656
3	Economie	-1.543	-1.343	-2.197	-1.734	-1.672	-1.671
4	Onderwijs	-5.829	-5.774	-5.084	-5.065	-5.033	-4.973
5	Sport, cultuur en recreatie	-15.464	-15.322	-14.344	-14.624	-15.558	-14.269
6	Sociaal domein	-40.632	-41.238	-39.984	-37.556	-37.571	-37.750
7	Volksgezondheid en milieu	-8.805	-7.951	-8.065	-8.261	-8.251	-8.216
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-11.449	-4.519	-4.506	-4.705	-4.599	-4.433
Subtotaal lasten		-105.193	-114.402	-116.110	-111.370	-112.778	-110.640
Baten:							
0	Bestuur en ondersteuning	1.109	9.960	14.372	14.634	15.463	13.890
1	Veiligheid	138	127	127	127	127	127
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	1.278	2.886	2.812	2.590	2.662	3.643
3	Economie	147	130	1.050	1.050	1.050	1.050
4	Onderwijs	1.028	803	809	809	809	809
5	Sport, cultuur en recreatie	2.527	2.403	2.372	2.340	2.435	2.435
6	Sociaal domein	10.159	11.363	10.647	10.616	10.614	10.614
7	Volksgezondheid en milieu	7.740	7.411	7.548	7.669	7.539	7.535
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.959	3.063	3.449	3.693	3.698	3.698
Subtotaal baten		31.084	38.146	43.184	43.529	44.398	43.802
Saldo:	Bestuur en ondersteuning	-9.118	-16.243	-14.229	-13.468	-13.202	-12.983
Saldo:	Veiligheid	-3.048	-2.573	-2.632	-2.665	-2.675	-2.671
Saldo:	Verkeer, vervoer en waterstaat	-6.781	-6.465	-7.759	-5.942	-5.964	-6.013
Saldo:	Economie	-1.396	-1.213	-1.147	-683	-622	-621
Saldo:	Onderwijs	-4.801	-4.971	-4.275	-4.256	-4.225	-4.165
Saldo:	Sport, cultuur en recreatie	-12.937	-12.919	-11.972	-12.283	-13.123	-11.834
Saldo:	Sociaal domein	-30.473	-29.875	-29.337	-26.940	-26.957	-27.136
Saldo:	Volksgezondheid en milieu	-1.065	-540	-518	-592	-712	-681
Saldo:	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-4.490	-1.456	-1.057	-1.012	-901	-735
Totaal programma's		-74.109	-76.256	-72.926	-67.841	-68.381	-66.838

Lasten Algemene Dekkingsmiddelen:

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is						
Algemene uitkeringen						
Dividend						
Saldo financieringsfunctie						
Overige Algemene dekkingsmiddelen	-419	-490	-917	-917	-917	-917

Baten Algemene Dekkingsmiddelen:

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	2.357	2.554	2.609	2.609	2.609	2.609
Algemene uitkeringen	55.332	53.899	55.377	55.749	56.063	56.263
Dividend	738	672	659	645	632	629
Saldo financieringsfunctie						
Overige Algemene dekkingsmiddelen	12.808	12.620	9.244	9.356	9.356	9.356

Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	70.817	69.254	66.971	67.441	67.743	67.939
Uitgaven onvoorzien		-90	-142	-142	-142	-142
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting						

Totaalsaldo lasten	-105.612	-114.983	-117.169	-112.429	-113.837	-111.699
---------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Totaalsaldo baten	102.320	107.891	111.073	111.887	113.057	112.658
--------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Totaal saldo van baten en lasten	-3.292	-7.092	-6.097	-542	-780	959
Toevoegingen reserves	-47.743	-5.821	-599	-785	-885	-985
Onttrekkingen reserves	47.512	9.235	4.841	1.218	827	817
Resultaat na bestemmingsreserves	-3.523	-3.677	-1.855	-108	-838	791

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Overzicht van incidentele baten en lasten

Het BBV (art.19-c en 28-c) bepaald dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening, een overzicht van incidentele baten en lasten wordt gevoegd. In de toelichting bij het BBV worden incidentele posten gekenmerkt als baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Het zijn vooral de uitschieters die er echt toe doen. Het gaat bij de bedoelde voorschriften om transparantie en inzicht te krijgen in de variabele posten in de begroting en meerjarenraming.

Incidentele baten en lasten Begroting 2018-2021 (bedragen x 1.000)	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Programma 0				
<i>Kadernota 2018 en effecten Begroting 2018</i>				
Doorontwikkeling kanaal www.dronten.nl	-30	0	0	0
Implementatie informele aanpak	-30	-20	0	0
Applicatie contract- en leveranciersmanagement	-20	0	0	0
Verkiezingsactiviteiten griffie	-10	0	0	0
Operatie BRP	-50	0	0	0
Vervanging vaste telefoontoestellen door mobiel (€ 45.000, 3 jaar afschrijving)	-16	-16	-16	0
Beveiligingsmaatregelen gemeentehuis	-39	0	0	0
Frictiebudget personeel	-300	0	0	0
Onderzoek naar realisatie het Nieuwe Werken	-25	0	0	0
IBP 2017-2021 projecten, incidentele kosten	-248	0	0	0
Intranet incidenteel	-35	0	0	0
<i>Voortgangsrapportage 2017</i>				
Algemene adviezen	-60	0	0	0
Personele ontwikkelingen	-203	-142	-120	
Overhead extra personeel jeugd 2,78 Fte toegang Jeugdhulp 2018	-56	0	0	0
Overhead extra personeel jeugd 2,0 Fte Jeugd via reserve SD	-40	0	0	0
*Dekking uit begroting Jeugd voor overhead personeel	96	0	0	0
<i>Eerdere P&C-documenten 2016</i>				
Cofinanciering Leader	-150	0	0	0
Regiefunctionaris verbonden partijen	-40	0	0	0
Versterking HR-advies	-48	0	0	0
Kanaalregisseur internet KCC	-51	-31	0	0
Algemene uitkeringen	-67	0	0	0
Overheveling Zaakgericht werken 2016 naar 2018	-130	0	0	0
Overheveling Leader 2016 naar 2019	0	-150	0	0
Overheveling frictiebudget bezuinigingen 2016 naar 2018	-30	0	0	0
Programma 1				
<i>Eerdere P&C-documenten 2016</i>				
Aanpak criminaliteit	-19	0	0	0
Programma 2				
<i>Kadernota 2018</i>				
Fietspad passage Dronten	-38	0	0	0
Afwaarderen 2de deel Morinel	-57	0	0	0
Solarbanken incl. WiFi	-11	0	0	0
<i>Voortgangsrapportage 2017</i>				
Budgetoverheveling Ral en Pierland naar 2018	-110	0	0	0
<i>Eerdere P&C-documenten 2016</i>				
Bijdrage N23 (inc. correctie slotrapportage)	-1.600	0	0	0
Versteving wegbermen	-151	0	0	0
Programma 3				
<i>Kadernota 2018</i>				
Doorontwikkeling Wi-Fi centrum Dronten	-5	0	0	0
Werkbudget SEA	-75	-75	0	0
Sociaal economische visiematregelen	-275	0	0	0
Gebiedsagenda	-100	0	0	0
<i>Voortgangsrapportage 2017</i>				
Budgetoverheveling Pleisterplaatsen naar 2018	-80	0	0	0
<i>Eerdere P&C-documenten 2016</i>				
Actieplan Centrum Dronten	-30	0	0	0
Programma 4				
<i>Geen incidentele lasten in dit programma</i>				

Incidentele baten en lasten Begroting 2018-2021 (bedragen x 1.000)	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Programma 5				
<i>Kadernota 2018</i>				
Subsidie 100 jaar Zuiderzeewet	-15	0	0	0
<i>Voortgangsrapportage 2017</i>				
Afrondingskosten Meerpaalplein	-6	-6	0	0
Budgetoverheveling Pioniersbarak van 2017 naar 2018	-70	0	0	0
<i>Eerdere P&C-documenten 2016</i>				
Zwembad overboord (apart raadsvoorstel na slotrapportage 2016)	-80	-40	-1.346	-26
Overheveling buurtsportcoaches van 2016 naar 2018	-90	0	0	0
Programma 6				
<i>Voortgangsrapportage 2017</i>				
Tekort Jeugd	-1.481	0	0	0
Capaciteit beleid en bedrijfsvoering	-419	0	0	0
Versterking alg. voorzieningen Wmo	-385	0	0	0
Versterking alg. voorzieningen Wmo dekking uit stelpost Wmo	385	0	0	0
Front- en backoffice Wmo, Jeugd en P-wet	-280	0	0	0
Front- en backoffice Wmo, Jeugd en P-wet dekking uit stelpost WMO	139	0	0	0
Front- en backoffice Wmo, Jeugd en P-wet dekking uit pos. taakstelling WMO	142	0	0	0
<i>Eerdere P&C-documenten 2016 en aparte besluitvorming 2017</i>				
ZLF	-90	-40	0	0
Vluchtelingenwerk	-20	0	0	0
Uitstel bezuiniging peuterspeelzaal	-30	0	0	0
Begeleiding statushouders tlv BR knelpunten inburgering	20	0	0	0
BGN 2017-4 Tekort WSW Impact 2017 en 2018	-340	0	0	0
Programma 7				
<i>Eerdere P&C-documenten 2016</i>				
Bijdrage programmabureau Wind Flevoland	-90	-90	0	0
Programma 8				
<i>Kadernota 2018</i>				
Programma Omgevingswet Programmamanager	-80	-80	0	0
Programma Omgevingswet Ondersteuning projectteam	-25	-25	0	0
Programma Omgevingswet Adviezen DSO	-50	-50	-50	0
Programma Omgevingswet Opleidingen en trainingen	-20	-20	-20	0
Programma Omgevingswet Aanpassingen lijn	-20	-20	-20	0
Wooncampagne/ Marketing wonen	-75	-75	-75	0
GEO-visie Plan-informatie	-25	0	0	0
GEO-visie RSGB	-25	0	0	0
<i>Eerdere P&C-documenten 2016</i>				
Omgevingswet	-30	0	0	0
Woonvisie	-30	0	0	0
Totaal van de incidentele baten en lasten per programma	-7.224	-880	-1.647	-26

Dekking uit bestemmingsreserves	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Programma 2				
Bestemmingsreserve N23	1.600	0	0	0
Bestemmingsreserve zware beschoeiingen Ral en Pierland	89	0	0	0
Programma 6				
Bestemmingsreserve Sociaal domein	1.900	0	0	0
Bestemmingsreserve knelpunten inburgering	-20	0	0	0
Programma 9				
Bestemmingsreserve BTW compensatiefonds	67	0	0	0
Totaal van de incidentele mutaties	3.635	0	0	0
Incidentele last na onttrekking bestemmingsreserves	-3.588	-880	-1.647	-26

Overzicht van structurele reserves

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Hieronder volgt een overzicht van de structurele reserves van de gemeente.

Overzicht Structurele Bestemmingsreserves						
Naam reserve	Saldo per 1-1-2018	Mutaties 2018	Mutaties 2019	Mutaties 2020	Mutaties 2021	Saldo per 31-12-2021
Bestemmingsreserve Meerpaal gebouw	8.644.010	-541.946	-535.411	-535.411	-535.411	6.495.831
Bestemmingsreserve kapitaallasten scholencomplex Dronten - West	82.665	-9.935	-9.935	-9.935	-9.935	42.925
Bestemmingsreserve uitbr. investeringen 1999-2005 excl. Meerpaal	1.811.810	-118.087	-116.084	-116.084	-116.084	1.345.471
Bestemmingsreserve de Reest	559.222	-16.519	-16.519	-16.519	-16.519	493.146
Bestemmingsreserve kap.lasten Nieuwbouw Overboord	1.712.000	0	-494.532	-148.762	-138.659	930.047
Totaal Structurele Bestemmingsreserves	12.809.707	-686.487	-1.172.481	-826.711	-816.608	9.307.420

Financiële positie en de toelichting

Geprognosticeerde balans

ACTIVA	Rekening 2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
VASTE ACTIVA						
Immaterieel	11.910	12.479	11.699	11.383	11.066	10.750
Materieel	49.119	48.174	45.581	45.126	44.973	43.967
Financieel	41.062	40.732	42.671	41.611	18.971	18.911
TOTAAL VASTE ACTIVA	102.091	101.385	99.951	98.120	75.010	73.628
VLOTTENDE ACTIVA						
Voorraden						
Onderhanden werk waaronder IEG's	14.979	24.817	24.817	24.817	24.817	24.817
Totaal voorraden	14.979	24.817	24.817	24.817	24.817	24.817
Uitzettingen < 1 jaar						
Schatkistbankieren	10.476	12.500	9.500	9.500	32.204	32.204
Vorderingen op openbare lichamen	4.823	4.700	4.500	4.500	4.500	4.500
Overige vorderingen	9.075	6.000	5.000	6.268	6.425	6.689
Totaal uitzettingen	24.374	23.200	19.000	20.268	43.129	43.393
Liquide middelen	781	500	0	0	0	0
Overlopende activa	4.191	1.000	500	500	500	500
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	44.325	49.517	44.317	45.585	68.446	68.710
TOTAAL ACTIVA	146.416	150.902	144.268	143.705	143.456	142.338
PASSIVA	Rekening 2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2020
VASTE PASSIVA						
Reserves	75.972	72.885	68.216	67.882	67.940	68.108
Voorzieningen	29.790	43.152	45.143	47.479	49.882	51.304
Vaste schulden > 1 jaar	26.649	24.213	21.799	19.344	17.134	14.926
TOTAAL VASTE PASSIVA	132.411	140.250	135.158	134.705	134.956	134.338
VLOTTENDE PASSIVA						
Kasgeldlening	0	0	0	0	0	0
Overige schulden	4.879	4.652	4.110	4.000	3.500	3.500
Overlopende passiva	9.126	6.000	5.000	5.000	5.000	4.500
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	14.005	10.652	9.110	9.000	8.500	8.000
TOTAAL PASSIVA	146.416	150.902	144.268	143.705	143.456	142.338

EMU-saldo

EMU-saldo Begroting	+/-	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Exploitatiesaldo (voor toevoeging aan/onttrekking uit reserves)	+	-2.604	-1.855	-106
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	3.298	3.497	3.672
Bruto dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	4.632	4.336	4.519
Investerings in materiële vaste activa die op de balans ultimo jaar worden geactiveerd	-	676	1.119	1.220
Toegekende bijdragen van Rijk, provincies, EU en overigen investeringen die niet via de exploitatie lopen	+	0	0	0
Opbrengsten uit desinvesteringen in vaste activa	+	0	0	0
Aankoop grond, bouw-, woonrijp maken	-	5.187	5.463	2.387
Opbrengsten uit verkoop van grond (tegen verkoopprijs)	+	10.197	13.486	9.921
Betalingen ten laste van de voorzieningen	-	3.449	2.787	2.522
Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht	-	0	0	0
Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	0	0	0
EMU-saldo lokale overheid		6.211	10.095	11.877
Posten met een plus verkleinen het EMU-tekort, met een min vergroten het EMU-tekort.				

Financiële positie/structureel evenwicht

Gemeente Dronten

(bedragen x 1.000)

FINANCIËLE POSITIE		W	BG	BG	MJR	MJR	MJR
STRUCTUREEL EVENWICHT		2016	2017	2018	2019	2020	2021
TOTAAL							
totaal baten	abs	102.320	97.389	111.073	111.887	113.057	112.658
totaal lasten	abs	-105.612	-101.398	-117.169	-112.429	-113.837	-111.699
resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	abs	-3.292	-4.009	-6.097	-542	-780	959
onttrekking reserves (baten)	abs	47.512	1.154	4.841	1.218	827	817
dotatie reserves (lasten)	abs	-47.743	-408	-599	-785	-885	-985
resultaat reserves	abs	-231	746	4.242	433	-58	-168
totaal baten (na bestemming reserves)	abs	149.832	98.543	115.914	113.105	113.884	113.475
totaal lasten (na bestemming reserves)	abs	-153.355	-101.806	-117.769	-113.214	-114.722	-112.684
totaal resultaat (na mutatie reserves)	abs	-3.523	-3.263	-1.855	-109	-838	791
INCIDENTEEL							
totaal baten	abs	5.135	412	781	0	0	0
totaal lasten	abs	-11.480	-4.202	-8.005	-880	-1.647	-26
incidenteel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	abs	-6.345	-3.790	-7.224	-880	-1.647	-26
onttrekking uit incidenteel reserves (baten)	abs	232	199	3.655	0	0	0
dotatie aan incidenteel reserves (lasten)	abs	0	0	-20	0	0	0
incidenteel resultaat reserves	abs	232	199	3.635	0	0	0
totaal baten (na bestemming reserves)	abs	5.135	412	761	0	0	0
totaal lasten (na bestemming reserves)	abs	-11.248	-4.003	-4.350	-880	-1.647	-26
totaal incidenteel resultaat (na mutatie reserves)	abs	-6.113	-3.591	-3.589	-880	-1.647	-26
STRUCTUREEL							
totaal baten	abs	97.185	96.978	110.292	111.887	113.057	112.658
totaal lasten	abs	-94.132	-97.196	-109.164	-111.549	-112.190	-111.673
structureel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	abs	3.053	-218	1.127	338	867	985
onttrekking reserves (baten)	abs	47.280	955	1.186	1.218	827	817
dotatie reserves (lasten)	abs	-47.743	-408	-579	-785	-885	-985
structureel resultaat reserves	abs	-463	547	607	433	-58	-168
totaal baten (na bestemming reserves)	abs	49.442	96.570	109.712	111.102	112.172	111.673
totaal lasten (na bestemming reserves)	abs	-46.852	-96.242	-107.978	-110.331	-111.363	-110.856
totaal structureel resultaat (na mutatie reserves)	abs	2.590	328	1.734	771	809	817
Structurele exploitatie ruimte (BBV)	%	3,0	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0

Bijlage Afkortingenlijst

Afkortingenlijst	
AD	Algemene Dienst
AJ	Arbeidsjaren
AKTIV	Afspraak is afspraak, Klantgericht, Toekomstgericht, Integer, Veranderingsgezind
AMIF	Europese Asiel-, Migratie- en Integratiefonds
Amvb	Algemene maatregel van bestuur
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
AO/IC	Administratieve organisatie/ Interne Controle
APV	Algemene plaatselijke verordening
AR	Algemene reserve
AU	Algemene uitkering
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten
AZC	asielzoekerscentrum
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BDU	Brede Doeluitkering
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BO	Basisonderwijs
Bofw	Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen
BRP	Basisregistratie Personen
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CER	Compensatie eigen risico
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CoPI	Commando Plaats Incident
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DHW	Drank- en Horecawet
DLO	Digitaal Loket Ondernemers
DOR	Digitaal OpkopersRegister
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ECB	Educatief centrum Biddinghuizen
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
ESF	Europees Sociaal Fonds
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
GBI	Gemeentelijke Basisprocessen Inkomen
GBLT	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
GEO	Geografische (ruimtelijke)
GF	Gemeentefonds
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke GezondheidsDienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GIDS	Gezond in de Stad
GMSD	Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein
GR	Gemeenschappelijke Regeling

Afkortingenlijst	
GREX	Grondexploitatie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
GVVP	Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan
GW	Gemeentewet
HH(T)	Huishoudelijke Hulp (Toelage)
HNW	Het Nieuwe Werken
HRM	Human Resource Management
HT	Horizontaal Toezicht
HVC	Huisvuilcentrale Alkmaar
IAM	Identity Access Management
IBP	Informatiebeleidsplan
IBT	Inter Bestuurlijk Toezicht
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IHP	Integraal huisvestingsplan
Iip	Investors in people
IKB	Individueel Keuzebudget
IM	Informatiemanagement
IMRO	Informatiemodel Ruimtelijke Ordening
i-NUP	Implementatie Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
IOAW	Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISMS	Information Security Management System
ISZW	Inspectie Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
IVA	Immateriële vaste activa
IVB	Integraal Veiligheidsbeleid
JIT	Jeugd InterventieTeam
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
JOP	Jongeren Ontmoetings Plaats
KCC	Klant Contact Centrum
KLPD	Korps Landelijke Politie Diensten
KPS	Kostprijsystematiek
KVB	Keurmerk Veilige Buitengebieden
KVO(-W)	Keurmerk Veilig Ondernemen (winkelgebied)
LA	Lelystad Airport
LAG	Lokale Actie Groep
LEA	Locale Educatieve Agenda
LED	Licht-emitterende diode
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
LTA	Landelijk Transitiearrangement
LTO	Land- en Tuinbouw Organisatie
MDF	Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland
MER	Milieueffectrapportage
MFC	Multi functioneel centrum
MFG	Multi functioneel gebouw
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MOP	Meerjarig onderhoudsplan
Mozard	Zaaksysteem in gebruik bij gemeente Dronten
MVA	Materiële Vaste Activa
NAR	Nederlands Adviesbureau Risicomanagement
NGdW	NedGeodataWarehouse
NHR	Basisregistratie Handelsregister
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NLE	Nieuw Land Erfgoedcentrum
NV	Naamloze Vennootschap
OAB	Onderwijsachterstandenbudget
OBD	Stichting Overlegorgaan Belangenbehartiging Dronten
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OFGV	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek
OFW	Oost Flevoland Woondiensten
OGG	Oneigenlijk gebruik gemeentegrond

Afkortingenlijst	
Oggz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OLO	Omgevingsloket
OMFL	Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland
ONS	OmriNgd door Service
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg (passend onderwijs)
OV	Openbare verlichting en/of openbaar vervoer
OVD(-bz)	Officier van Dienst (bevolkingszorg)
OZB	OnroerendeZaakBelasting
P&C	Planning & Control
PC	Protestants christelijk
PDCA	Plan, do, check, act
PGB	Persoonsgebonden budget
PKVW	PolitieKeurmerk Veilig Wonen
PO	Primair Onderwijs
P-wet	Participatiewet
PTC+	Praktijk trainingscentrum
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RK	Rooms katholiek
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters
ROR	Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering
RSGB	Referentiemodel stelsel van gemeentelijke basisgegevens
Ruddo	Regeling uitzetting en derivaten decentrale overheden
SAF	Samenwerking Afvalwaterketen Flevoland
SAVE	SAMenwerken aan VEiligheid
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SD	Sociaal domein
SEA	Sociaal Economische Agenda
SHV	Schuldhelpverlening
SMW	School Maatschappelijk Werk
SSC ONS	Shared Service Centrum Overheid eN Service
SOC	Security Operations Center
StUF	Standaard Uitwisseling Formaat
SVB	Sociale Verzekerings Bank
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
SW bedrijf	Sociale Werkvoorziening
SWIF	SamenWerken in Flevoland
TMLO	Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden
TSD	Transities Sociaal Domein
VenJ	Ministerie van Veiligheid en Justitie
VGHS	Voorraad grond- en hulpstoffen
VGRP	Verbreed gemeentelijk riolerings plan
VMBO	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VOG	Verklaring omtrent gedrag
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Flevoland & Gooi- en Vechtstreek
VRM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VSV	Voortijdig schoolverlaters
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WBB	Wijk- en buurtbeheer
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
WBS	Werkcoach BemiddelingsService
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
Wet RGT	Wet Revitalisering Generiek Toezicht
WKB	Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
WLZ	Wet langdurige zorg

Afkortingenlijst	
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WMO	Wet Markt en Overheid
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen
WON	Wet Onafhankelijk Netbeheer
WOZ	Waardering onroerende zaken
WSNS	Weer Samen Naar School
WSS JB&JR	William Schrikker Stichting Jeugdbescherming & Jeugdreclassering
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken & gehandicapten
Wvg	Wet voorkeursrecht gemeenten
WWB	Wet werk en bijstand
ZIN	Zorg in Natura
ZLF	Zelfstandigenloket Flevoland